

Názov stratégie CLLD: Stratégia CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie

Názov MAS: Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie

Abstrakt

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou (ďalej len Stratégia „CLLD“) Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie (ďalej len „MAS SP“) pre obdobie 2014-2020 je hlavným nástrojom na podporu rozvoja územia MAS SP v danom programovom období EÚ pre uplatnenie komunitne vedeného miestneho rozvoja. Stratégia CLLD má sedem základných častí:

- 1) Základné informácie o MAS – identifikačné údaje MAS a vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje
- 2) Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD – rámec fungovania MAS
- 3) Analytický rámec – zachytenie situácie v území
- 4) Strategický rámec – stanovenie smerovania rozvoja a spôsobov naplňovania rozvoja, t.j. definovanie vízie, strategického cieľa, priorít, špecifických cieľov a opatrení.
- 5) Implementačný rámec – stanovenie riadiaceho a implementačného procesu, špecifikácie opatrení, monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD
- 6) Finančný rámec – stanovenie
- 7) Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť – definovanie prínosov stratégie CLLD k jednotlivým oblastiam uvedených v programoch PRV a IROP

Predmetom stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie je implementácia uceleného súboru operácií, účelom ktorého je plniť miestne ciele a uspokojovať miestne potreby a ktorý prispieva k plneniu stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, a ktorý je navrhnutý a realizovaný miestnou akčnou skupinou.

Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie je zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločenskohospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49 % hlasovacích práv.

Obsah

1. Základné informácie o MAS	10
1.1. Identifikačné údaje MAS	10
1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje	10
2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD	11
2.1. Vznik a história partnerstva.....	11
2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD.....	15
3. Analytický rámec.....	17
3.1. Analýza zdrojov územia.....	17
3.1.1. Všeobecná charakteristika územia	17
3.1.1.1. Výhody a nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia (geografická, administratívno-správna poloha a pod.)	17
3.1.1.2. Geografická charakteristika.....	18
3.1.1.3. Historický vývoj	18
3.1.1.4. Doterajší rozvoj územia	20
3.1.1.5. Zvláštnosti/špecifiká územia, typické črty	20
3.1.2. Popis prírodných, ľudských, kultúrno-historických, ekonomických, inštitucionálnych a iných zdrojov	23
3.1.2.1. Demografická situácia.....	23
3.1.2.1.1. Počet obyvateľov.....	23
3.1.2.1.2. Štruktúra populácie územia podľa produktivity a ekonomickej aktivity.....	26
3.1.2.1.3. Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva	30
3.1.2.1.4. Vierovyznanie	31
3.1.2.1.5. Vzdelanostná úroveň – stupeň aj druhy, vývojové trendy vo vzdelanosti	31
3.1.2.1.6. Prehľad zručností obyvateľstva.....	33
3.1.2.2. Infraštruktúra a miestne služby	34
3.1.2.2.1. Dopravná, environmentálna technická infraštruktúra	34
3.1.2.2.2. Situácia v školstve, zdravotníctve, sociálnych a verejných službách.....	38
3.1.2.3. Kultúrne, historické a prírodné zdroje.....	40
3.1.2.3.1. Kultúrne a historické zdroje	40
3.1.2.3.2. Prírodné zdroje	45
3.1.2.3.2.1. Všeobecný opis charakteru krajiny	45
3.1.2.3.2.2. Súčasná situácia v environmentálnych ukazovateľoch – kvalita vody, vzduchu a pôdy, environmentálne záťaž	48
3.1.2.3.2.3. Využitie územia a pôdneho fondu.....	50
3.1.2.3.2.4. Využitie lesných plôch a vodných zdrojov, využitie poľnohospodárskej pôdy	53
3.1.2.3.2.5. Výskyt a využitie nerastných surovín	53

3.1.2.3.2.6.	Chránené územia a oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami	54
3.1.2.4.	Dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí	55
3.1.2.5.	Ekonomické zdroje – oblasť podnikania (podnikateľské zázemie, štruktúra podnikov), tvorby pracovných miest, zastúpenie ekonomických sektorov, zamestnanosť/nezamestnanosť a pod., oblasť poľnohospodárstva, cestovného ruchu a pod.	56
3.1.3.	Popis doteraz realizovaných aktivít v území, ich význam, prípadné nedostatky a pod.	63
3.2.	SWOT analýza	65
3.3.	Identifikácia potrieb	75
4.	Strategický rámec	77
4.1.	Definovanie vízie a strategického cieľa	77
4.2.	Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení	78
4.3.	Súhrn strategického rámca	89
4.4.	Integrované znaky stratégie CLLD	93
4.5.	Inovatívne znaky stratégie CLLD	94
5.	Implementačný rámec	98
5.1.	Popis riadiaceho a implementačného procesu	98
5.1.1.	Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS	98
5.1.2.	Implementačný proces	103
5.2.	Akčný plán	116
5.3.	Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD	136
5.3.1.	Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD	136
5.3.2.	Monitorovacie ukazovatele	146
6.	Finančný rámec	150
6.1.	Financovanie stratégie CLLD	150
6.2.	Finančný plán pre opatrenia	153
7.	Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť	155
7.1.	Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia	155
7.2.	Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV	156
7.3.	Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP	158
7.4.	Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD	159
7.4.1.	Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať	159
7.4.2.	Synergie a komplementarity	161
7.5.	Popis multiplikačných efektov	162
8.	Zoznam povinných príloh stratégie CLLD	164

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS	10
Tabuľka č. 2: Výhody a nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácia územia.....	17
Tabuľka č. 3: Zvláštnosti a špecifiká územia MAS SP	21
Tabuľka č. 4: Vývoj počtu obyvateľov v MAS SP v rokoch 2007 - 2014.....	24
Tabuľka č. 5: Vývoj počtu obyvateľov v obciach územia MAS SP	25
Tabuľka č. 6: Demografický vývoj v MAS SP v rokoch 2007 - 2014.....	26
Tabuľka č. 7: Veková štruktúra obyvateľstva v MAS SP rokoch 2007 - 2010.....	27
Tabuľka č. 8: Veková štruktúra obyvateľstva v MAS SP rokoch 2011 – 2014.....	27
Tabuľka č. 9:Národnostné zloženie obyvateľstva na území MAS SP	30
Tabuľka č. 10: Prehľad počtu obyvateľov podľa náboženského vierovyznania na území MAS SP.....	31
Tabuľka č. 11: Prehľad počtu obyvateľov podľa stupňov a druhov vzdelania na území MAS SP.....	32
Tabuľka č. 12:Prehľad zručných osôb v jednotlivých obciach	33
Tabuľka č. 13: Domový a bytový fond v MAS SP v roku 2011	40
Tabuľka č. 14: Prehľad významných rodákov územia.....	43
Tabuľka č. 15: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia MAS SP v m2.....	51
Tabuľka č. 16: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia MAS SP v m2.....	52
Tabuľka 17: Právnické osoby v MAS SP	57
Tabuľka č. 18: Fyzické osoby v MAS SP	58
Tabuľka č. 19: Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia MAS SP za rok 2011, (TOP 10 odvetí).....	59
Tabuľka č. 20: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v MAS SP.....	59
Tabuľka č. 21: Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske v období 2007-2014..	61
Tabuľka č. 22: SWOT analýza	67
Tabuľka č. 23: Súhrnný prehľad strategického rámca	89
Tabuľka č. 24.A: Opatrenie stratégie CLLD	117
Tabuľka č. 25.B: Opatrenie stratégie CLLD	118
Tabuľka č. 26.C: Opatrenie stratégie CLLD	121
Tabuľka č. 27.D: Opatrenie stratégie CLLD	123
Tabuľka č. 28.E: Opatrenie stratégie CLLD	125
Tabuľka č. 29.F: Opatrenie stratégie CLLD.....	126
Tabuľka č. 30.G: Opatrenie stratégie CLLD	128
Tabuľka č. 31.H: Opatrenie stratégie CLLD	129
Tabuľka č. 32.Y: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu	131
Tabuľka č. 33.Z: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	134
Tabuľka č. 34: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR.....	147
Tabuľka č. 35: Celkové verejné výdavky – PRV SR.....	148
Tabuľka č. 36: Povinné ukazovatele na úrovni IROP	148

Tabuľka č. 37: Povinné ukazovatele špecifických cieľov/fokusových oblastí a opatrení/podopatrení:	148
Tabuľka č. 38: Dodatočné (vlastné) ukazovatele na úrovni priorít:	149
Tabuľka č. 39: Dodatočné (vlastné) ukazovatele špecifických cieľov/fokusových oblastí a opatrení/podopatrení:	149
Tabuľka č. 40: Dodatočné (vlastné) merateľné ukazovatele:	150
Tabuľka č. 41: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP	150
Tabuľka č. 42: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov	151
Tabuľka č. 43: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov	152
Tabuľka č. 44: Sumárna tabuľka finančného plánu	153
Tabuľka č. 45: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu	154
Tabuľka č. 46: Zameranie stratégie podľa sektorov	154

Zoznam grafov

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov na území MAS SP v rokoch 2007 - 2014.....	24
Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v MAS Stredné Ponitrie v období rokov 2007 – 2014 podľa pohlavia	25
Graf č. 3: Veková štruktúra obyvateľstva v MAS SP v roku 2014	28
Graf č. 4: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva z hľadiska ekonomickej aktivity v rokoch 2007 – 2014	29
Graf č. 5: Vývoj indexu starnutia v MAS SP v rokoch 2007 - 2014.....	30
Graf č. 6: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva MAS SP v roku 2011 v percentuálnom vyjadrení	33
Graf č. 7: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v rámci poľnohospodárskej pôdy územia MAS SP v %	51
Graf č. 8: Rozdelenie územia MAS SP v rámci nepoľnohospodárskej pôdy.....	52
Graf č. 9: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v MAS SP v rokoch 2007 – 2014	60
Graf č. 10: Vývoj v počte nezamestnaných v okrese Partizánske v rokoch 2007 – 2014.....	61
Graf č. 11: Grafické znázornenie strategického rámca MAS Stredné Ponitrie	91

Zoznam skratiek

BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
CR	Cestovný ruch
CZ	Česká republika
ČOV	Čistička odpadových vôd
ČR	Česká republika
DH	Dychová hudba
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
DIČ	Daňové identifikačné číslo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
CHKO	Chránená krajinná oblasť
IBAN	Medzinárodný formát bankového čísla účtu
IBV	Individuálna bytová výstavba
IČO	Identifikačné číslo organizácie
IKT	Informačné a komunikačné technológie
INEKO	Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
ISRÚ	Integrovaná stratégia rozvoja územia
JDS	Jednota dôchodcov na Slovensku
LEADER	Spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka
LPF	Lesný pôdny fond
MAS	Miestna akčná skupina
MAS SP	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie
MSP	Malé a stredné podniky
MŠ	Materská škola
NFP	Nenávratný finančný príspevok
O.Z.	Občianske združenie
OZ	Občianske združenie
OZE	Obnoviteľné zdroje energie

PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PRV	Program rozvoja vidieka
ReS	Realizátor stratégie CLLD
RO	Riadiaci orgán
SAV	Slovenská akadémia vied
SHR	Samostatne hospodáriaci roľník
SNP	Slovenské národné povstanie
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
SWIFT	Poskytovateľ dátovej infraštruktúry a technológií pre výmenu platobných správ
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ	Štatistický úrad
TEN-T	Transeurópska dopravná sieť
TJ	Telovýchovná jednota
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
ÚPD	Územnoplánovacia dokumentácia
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ	Základná škola
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ŽoP	Žiadosť o platbu
ŽoPr	Žiadosť o príspevok, ktorú predkladá žiadateľ (subjekt uchádzajúci sa o postavenie realizátora časti príslušnej stratégie CLLD spolufinancovanej IROP) konkrétnej MAS
ŽP	Životné prostredie

1. Základné informácie o MAS

1.1. Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	29.10.2007
	Sídlo	100, 958 44 Klátova Nová Ves
	IČO	42 025 095
	DIČ (ak relevantné)	2022474883
Údaje o banke	Názov banky	Slovenská sporiteľňa a.s.
	Číslo účtu	263491825/0900
	IBAN	SK51 0900 0000 0002 6349 1825
	SWIFT	GIBASKBX
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Ing. Iveta Randziaková
	E-mail	starostka@klatovanovaves.sk
	Telefón	0903 712 721
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Ing. Iveta Randziaková
	E-mail	starostka@klatovanovaves.sk
	Telefón	0903 712 721

1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie sa nachádza na území Trenčianskeho samosprávneho kraja v okrese Partizánske. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva je v súlade s predkladanou stratégiou CLLD, ktorú chce verejno-súkromné partnerstvo uskutočňovať, a je odôvodnené touto stratégiou, pričom sú splnené minimálne nasledovné podmienky:

- populácia cieľových oblastí nemá byť nižšia ako 10 000 obyvateľov, aby bolo dosiahnuté kritické množstvo potrebné na uskutočnenie stratégie CLLD. Tiež by nemala presiahnuť 150 000 obyvateľov, aby bol zabezpečený zmysel pre identitu a miestni ľudia mohli byť priamo zapojení do rozhodovania (údaje platné k 31.12.2014);

Podmienka splnená. Populácia cieľovej oblasti územia Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie k 31.12.2014 je 23 026 obyvateľov.

- územie MAS má byť tvorené minimálne 7 obcami;

Podmienka splnená. Územie Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie je tvorené 22 obcami.

- celková hustota obyvateľstva celého územia MAS nemá presiahnuť 150 obyv./km² (údaje platné k 31.12.2014);

Podmienka splnená. Celková hustota obyvateľstva celého územia Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie k 31.12.2014 je 82,61 obyv./km².

- zároveň má ísť o súvislé územie, výnimkou môžu byť územia, ktoré sú prerušené napr. vojenskými obvodmi.

Podmienka splnená. Územie Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie, na ktoré sa vzťahuje stratégia CLLD, pokrýva súvislé územie ohraničujúce katastre všetkých zahrnutých obcí. Výnimkou si neuplatňujeme, súvislosť územia nie je prerušená vojenským obvodom.

Povinné prílohy:

Príloha č. 1: Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS

Príloha č. 2: Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS

Príloha č. 3: Mapa územia MAS

2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1. Vznik a história partnerstva

V tejto časti je uvedená postupnosť krokov vedúcich k vytvoreniu partnerstva, teda čo bolo podnetom k vzniku, kedy boli prvé stretnutia, kedy bolo zaregistrované občianske združenie, súhrn najvýznamnejších aktivít od vzniku po súčasnosť súvisiacich so zakladaním partnerstva, vrátane uvedenia rokov, popisu spôsobu a zdôvodnenia výberu partnerov/členov MAS. Zároveň sa preukazuje vyváženosť a zostavenie partnerstva z geografického, sektorového, inštitucionálneho, sociálneho a ekonomického hľadiska, t. z. aký je pomer a rozloženie zastúpenia jednotlivých sektorov, resp. jednotlivých záujmových skupín v členskej základni. MAS stručne popisuje doteraz realizované projekty, iniciatívy a aktivity realizované buď samotnou MAS alebo jej členmi.

Vznik a formovanie verejno-súkromného partnerstva súvisí s návratom k tradičným hodnotám vidieka a potrebou vidieckeho obyvateľa nežiť v izolácii. Samospráva v regióne Stredného Ponitria spolu s občanmi, miestnymi aktivistami, podnikateľmi i tretím sektorom realizovala viacero spoločných aktivít, ktoré prispeli k zlepšeniu životného prostredia a zlepšeniu kvality života v obciach so zachovaním jeho špecifik. Starostovia zaznamenali zvýšenú občiansku aktivitu a tak sa na zasadnutí Regionálneho ZMOS na území okresu Partizánske - február 2007 sa rozhodli spojiť potenciál schopností a individuálnych skúseností pre podporu a rozvoj vidieckeho života. Nasledujúce obdobie, charakterizované záujmom o dokument PRV SR 2007-2013 a prístup LEADER, silnejúca aktivita Vidieckeho parlamentu Trenčianskeho samosprávneho kraja - Ing. D. Mitický, podnietili starostov 5 obcí (prípravný výbor) - Klátova Nová Ves, Kolačno, Brodzany, Hradište a Livinské Opatovce k založeniu občianskeho združenia. Dňa 29.10.2007 - registrácia O.Z. Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (ďalej len „MAS SP“) na Ministerstve vnútra SR. Obdobie 10/2007 – 02/ 2008: vymedzenie súvislého vidieckeho územia tvoreného 21 obcami okresu Partizánske a získavanie vhodných partnerov zo súkromného a občianskeho sektora. Koordinátorom pre organizovanie stretnutí v obciach, riadenie pracovných stretnutí členov tvoriaceho sa verejno – súkromného partnerstva do 09/2008, ako aj budovanie dôvery viedol aktívny mladý muž - Ing. Branislav Horváth. Členovia súkromného a občianskeho sektora sa prihlasovali do O.Z. z vlastnej iniciatívy. Dokument ISRÚ v rámci I. výzvy bol vypracovaný a vtedajšími členmi MAS SP schválený dňa 4. 12. 2008, kedy už absentoval v O.Z. MAS SP manažér. Etapa od júna 2009 predstavuje kvalitatívny posun vpred vo fungovaní O.Z. MAS SP, teda nesplnenie objektívnych výberových kritérií v I. Výzve priviedol jej členov k vykonaniu podstatných zmien v riadnom fungovaní a štruktúre MAS SP, doplnení Stanov a Organizačného poriadku, realizácii rozsiahlejšej informačnej kampane na území a predovšetkým voľbou nového manažéra zo zástupcov mladých do 30 rokov, ako aj 20% zastúpením mladých (do 30 r.) v Predsedníctve MAS SP – rozhodovací orgán.

Dokument ISRÚ v rámci II. výzvy na predkladanie Integrovaných stratégií rozvoja územia pre opatrenie 4.1 Implementácia integrovaných stratégií rozvoja územia a opatrenie 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny (číslo výzvy: 2009/PRV/15) bol vypracovaný a schválený členmi MAS SP dňa 15. 12. 2009 a predložený na hodnotenie výberovej komisie Riadiaceho orgánu na hodnotenie integrovaných stratégií rozvoja územia a výber miestnych akčných skupín. MAS SP na základe výsledkov hodnotenia nebola schválená z dôvodu nezískania potrebného počtu bodov v rámci celkového bodového hodnotenia jednotlivých Integrovaných

stratégií rozvoja územia. Po tomto období naďalej vykonávala činnosti a aktivity, ktoré súviseli so stanovami občianskeho združenia, z dôvodu neschválenia ISRÚ v obmedzenom režime. V období rokov 2010-2013 bola činnosť MAS SP zameraná na prípravu a implementáciu schválených žiadostí z PRV SR 2007-2013 Opatrenie 3.3 Vzdelávanie a informovanie. Realizácia projektu „Aktuálne možnosti rozvoja vidieka“ bola zameraná na vzdelávací jednodňový seminár pre mikroregión. Paralelne s prípravou seminára prebiehali stretnutia potrebné k príprave informačných tlačенých brožúr podľa projektu.

Zástupcovia mikroregiónu sa zúčastnili jednodňovej návštevy MAS v ČR, kde sa jednalo o výmenu skúseností. MAS SP sa snaží dobre pripraviť na budúce výzvy pre MAS k čomu prispelo aj úspešné realizovanie tohto projektu. Priebeh realizácie projektu bol bez komplikácií. Realizácia druhého projektu „Aktuálne otázky zvýšenia kvality života na vidieku“ prebiehala taktiež bez komplikácií. Realizácia projektu bola zameraná na vzdelávací jednodňový seminár pre mikroregión. Paralelne s prípravou seminára prebiehali stretnutia potrebné k príprave informačných tlačéných brožúr podľa projektu. Ťažiskom projektu boli príprava veľkého turistického sprievodcu mikroregiónu a tiež 3 dňová návšteva ČR, kde sa jednalo o výmenu skúseností s existujúcou MAS v ČR. MAS Stredné Ponitrie sa snaží dobre pripraviť na budúce výzvy pre MAS k čomu prispelo aj úspešné realizovanie tohto projektu.

MAS SP v roku 2014 realizovala projekt s názvom „Nová budúcnosť v atraktívnom regióne Stredného Ponitria“. Hlavným cieľom projektu bolo aktivizovať územie MAS organizáciou stretnutí, propagačnými aktivitami a vybaviť kanceláriu MAS zodpovedajúcou technikou. V rámci projektu bola kancelária MAS vybavená kvalitnou výpočtovou technikou s príslušným softwarom, multifunkčným zariadením s tlačiarňou, dataprojektorom, projekčným plátnom a kancelárskym vybavením. Následne bola doplnená a aktualizovaná webová stránka združenia, ktorá naplno umožnila a umožní rozvíjať komunikáciu s občanmi v území pri naplňaní základného princípu prístupu LEADER zdola nahor. MAS taktiež spracovala a vydala propagačný materiál o jednotlivých obciach, čo jej umožnilo lepšie informovať verejnosť o zaujímavostiach a atraktivitách v území. Brožúry v printovej podobe poskytujú účastníkom seminárov, školení a rôznych konferencií ucelený prehľad o združení a umožnia im získať základné informácie a kontaktné údaje.

Spomínaný projekt bol zameraný najmä na organizáciu stretnutí. MAS absolvovala rôzne stretnutia, ktorých hlavou témou bola problematika prístupu LEADER a CLLD. Oprávnené výdavky boli využité na zabezpečenie stravy, občerstvenie pre účastníkov

a prenájom priestorov. V októbri 2014 sa konalo dvojdnové stretnutie na území Miestnej akčnej skupiny mikroregiónu Teplička, podporenej MAS v období 2007 – 2013 za účelom získania podstatných informácií o implementácii Integrovannej stratégie rozvoja územia, príkladov dobrej praxe a prehĺbenia spolupráce medzi miestnymi akčnými skupinami.

Ďalšie stretnutia členov MAS zamerané na problematiku prístupu LEADER a CLLD sa uskutočnili v mesiacoch november – december 2014. V rámci stretnutí sa MAS sústredila predovšetkým na vytvorenie prieskumov slúžiacich pre potreby prípravy stratégie miestneho rozvoja, mapovanie územia verejno-súkromného partnerstva, identifikáciu a spoznávanie nových členov formou návštev existujúcich a možných nových členov MAS za účelom zvýšenia aktivizácie územia a spolupráce.

V novembri 2015 sa územie MAS SP rozšírilo o obec Ostratice a nových členov z občianskeho a podnikateľského sektora.

Po predložení stratégie CLLD sa MAS Stredné Ponitrie venovala činnostiam v súvislosti s povinnosťami, ktoré jej vyplývali v rámci výziev na doplnenie žiadostí podopatrení 19.1 a 19.2. Následne po obdržaní pozitívnej hodnotiacej správy sa MAS Stredné Ponitrie vo februári 2016 zapojila do druhého kola výzvy a predložila na PPA žiadosť o schválenie stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou a udelenie štatútu miestnej akčnej skupiny.

Rozhodnutie o schválení NFP pre podopatrienie 19.1 spolu so zmluvou bolo združeniu zaslané v júli 2016. Následne MAS Stredné Ponitrie začala pripravovať žiadosť o platbu. Taktiež sa MAS zapojila do výzvy na vypracovanie Dodatku č. 1 k Stratégii CLLD. Dňa 13. decembra 2016 sa zástupcovia záujmovej skupiny verejného sektora (starostovia obcí MAS Stredné Ponitrie) zúčastnili informačného seminára pre obce zameraného na problematiku verejného obstarávania. V máji 2017 sa v sídle MAS konala kontrola na mieste v rámci ŽoP pre podopatrienie 19.1. Členovia MAS Stredné Ponitrie sa zúčastnili školenia k zmenám Systému Riadenia CLLD pre programové obdobie 2014 – 2020, ktoré sa konalo dňa 10.mája 2017 v Nitre.

Územie geograficky pokrýva 92,59% okresu Partizánske, ktoré je vnútorne dobre prepojené cestnými komunikáciami. Partnerstvo je sektorovo vyvážené: pomerom 45,83% verejný sektor - prezentovaný starostami, 16,67 % podnikateľský sektor a 37,50 % občiansky sektor tvorí. Z ekonomického hľadiska je partnerstvo zastúpené podielom 46 % dobre prosperujúcich obcí vo verejnom sektore, 17 % podnikateľmi v oblasti výroby (vrátane poľnohospodárskej), služieb a obchodu a 37 % zástupcami občianskych združení a

záujmových skupín vrátane aktívnych občanov, takže ho možno považovať za sociálne a ekonomicky vyvážené. Zastúpenie žien v partnerstve za podnikateľský a občiansky sektor tvorí 12,50%, za verejný sektor 16,66 %, spolu 29,16 %.

2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

V rámci prípravy stratégie CLLD MAS SP bolo využitých viacero foriem prieskumu na získavanie názorov verejnosti a identifikovanie problémov. MAS SP použila dotazníkový prieskum, na základe ktorého bola verejnosť informovaná o začiatku spracovania stratégie CLLD, o doterajších aktivitách MAS a o plánoch do budúcnosti v prípade úspešnosti schválenia stratégie.

K ďalšej forme zapájania obyvateľov regiónu do procesu prípravy stratégie patrili pracovné a neformálne stretnutia, propagačné aktivity, workshopy a prednášky. MAS SP organizovala taktiež stretnutia pre podnikateľov, v rámci ktorých bolo prezentované programové obdobie 2014 – 2020 a možnosti čerpania pre podnikateľské subjekty. Stretnutia s podnikateľmi sa konali v spádových obciach MAS SP. Hlavným cieľom stretnutí bolo nielen súkromný sektor informovať o možnostiach čerpania, ale aj získať spätnú väzbu o potrebách podnikateľských subjektov. V rámci stretnutí bola načrtnutá aj SWOT analýza so základnou identifikáciou a hierarchizáciou potrieb regiónu. Taktiež boli formou diskusie prezentované najčastejšie problémy, s ktorými sa podnikatelia stretávajú. O stretnutiach bola verejnosť pravidelne informovaná prostredníctvom rozhlasov v jednotlivých obciach, internetovej stránky MAS SP a obecných vývesiek.

Na zefektívnenie procesu tvorby stratégie boli vytvorené pracovné skupiny, ktoré boli zložené z verejných, podnikateľských a občianskych aktérov územia. Zasadnutia pracovných skupín sa konali v sídle MAS SP. Nosným prvkom bolo zostavenie kvalitnej SWOT analýzy, ktorá vychádza z vnútorných a vonkajších väzieb regiónu. Pracovná skupina sa zamerala na identifikáciu silných a slabých stránok územia a na určenie príležitosti a hrozieb, ktoré pre daný región plynú v súvislosti s možnosťami jeho rozvoja. Po vypracovaní základných častí SWOT analýzy členovia pracovnej skupiny sformulovali víziu a strategický cieľ. Následne sa zamerali na priority, špecifické ciele a opatrenia stratégie CLLD. Členovia pracovnej skupiny po diskusii a viacerých návrhoch určili, ktoré opatrenia sa budú nachádzať v stratégii. Zadefinované boli oprávnené výdavky a merateľné ukazovatele projektov. Bola taktiež sformulovaná finančná alokácia v rámci jednotlivých opatrení, pričom členovia pracovnej

skupiny zostavili sumárnu tabuľku finančného plánu. Stretnutia na seba chronologicky nadväzovali a vytvorili tak komplexný proces prípravy stratégie CLLD.

Verejnosť bola taktiež informovaná o činnostiach MAS prostredníctvom propagačných podujatí, ktoré nielen MAS SP organizovala, ale sa na nich aj ako partner v obciach zúčastňovala. Pre občanov boli k dispozícii propagačné materiály, najmä sprievodca regiónom. Taktiež mali občania možnosť zapojiť sa do dotazníkového prieskumu. Miestni aktéri sa do procesu tvorby stratégie CLLD zapájali od začiatku samotnej prípravy až do ukončenia procesu vykonávania. Opatrenia, ciele, vízia a projektové zámery, ktoré z nej vyplývajú, vychádzajú z komunity. Na základe toho môžeme usúdiť, že spoluúčasť verejnosti na tvorbe stratégie nie je a nebola len doplnkom vykonávaným na začiatku prípravy stratégie. Predmet rokovaní, prezenčné listiny, závery, resp. fotodokumentácia z rokovaní orgánov MAS SP, pracovnej skupiny a stretnutí preukazujúcou proces tvorby partnerstva a „Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie“ je uvedený v Prílohe č. 5.1 Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD. Zasadnutia pracovných skupín sa konali aj počas prípravy k Dodatku č. 2. k stratégii CLLD. Stretnutí sa zúčastnili všetky tri záujmové skupiny (verejný sektor, podnikateľský sektor a občiansky sektor). Výstupmi stretnutí bolo aktualizovanie finančného plánu v nadväznosti na opatrenia Stratégie CLLD, úprava akčného plánu a určenie výberových a hodnotiacich kritérií pre výber projektov. Počas rokov 2016 a 2017 sa MAS priebežne propagovala na rôznych obecných kultúrnych, spoločenských či športových podujatiach. .

Povinné prílohy:

Príloha č. 4: Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)

Príloha č. 5: Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovania partnerstva

Príloha č. 5.1: Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD (informačné aktivity).

3. Analytický rámec

3.1. Analýza zdrojov územia

3.1.1. Všeobecná charakteristika územia

Administratívno-správna príslušnosť územia

MAS SP patrí do Trenčianskeho samosprávneho kraja, v ktorom leží v južnej časti na sútoku riek Nitra a Nitrica. V roku 1996 bol z okresu Topoľčany vyčlenený okres Partizánske, ktorého súčasťou je územie MAS SP. Najväčší kataster má obec Veľký Klíž (4 240 ha), najmenší Pažiť (306 ha). Najvyššie položená je obec Veľký Klíž 250 m n. m., najnižšie obec Bošany 174 m n. m. Na území vykazujú obce rôznu hustotu osídlenia v rozmedzí od 285 obyvateľov/km² po 21 obyvateľov/km².

3.1.1.1. Výhody a nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia (geografická, administratívno-správna poloha a pod.)

Územie Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie sa nachádza v okrese Partizánske a je situované v južnej časti Trenčianskeho samosprávneho kraja na sútoku riek Nitra a Nitrica. Na severe susedí s okresmi Bánovce nad Bebravou a Prievidza administratívne patriace do Trenčianskeho samosprávneho kraja. Na západe a juhu je to okres Topoľčany, ktorý patrí do Nitrianskeho samosprávneho kraja. Pokračovaním na východ sa nachádza okres Zlaté Moravce, reprezentujúce mikroregión Horné Požitavie. Na východe vedie krátka hranica s okresom Žarnovica a teda územím Banskobystrického samosprávneho kraja.

Región tvorí všetkých 22 obcí samotného okresu Partizánske, pričom mesto Partizánske nepatrí do územia Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie. Obce sú prepojené cestnou sieťou I. II. a III. triedy, pričom územie je napojené na celoštátnu dopravnú sieť cestou I/64 smer Nitra – Prievidza. Zo širšieho hľadiska tvorí spojnicu medzi cestami I/9 a I/64 a taktiež sa napája aj na diaľničnú sieť SR cestou č. I/64 smer Bratislava – Banská Bystrica a cestou č. I/9 smer Bratislava – Trenčín.

Tabuľka č. 2: Výhody a nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácia územia

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none">- Malá vzdialenosť k blízkym okresným mestám Partizánske, Bánovce nad Bebravou, Topoľčany, vzdialenosť do krajského mesta Trenčín je 45 km, do Nitry je 55 km a do hlavného mesta SR Bratislavy 140 km.- Športové letisko – Partizánske – časť Malé Bielice –	<ul style="list-style-type: none">- Rozprestiera sa mimo hlavných dopravných ťahov, či už medzinárodných alebo vnútroštátnych, územím neprechádza žiadna rýchlostná cesta alebo diaľnica.- Rozprestiera sa mimo rozvinutých centier cestovného ruchu.- Región nevyniká osobitnými danosťami pre rozvoj cestovného ruchu ako napr. veľkolepá prírodná scenéria, na

krátka vzdialenosť k nemu predstavuje potenciálnu výhodu pre vyhliadkové lety nad územím. - Vyššie poľnohospodárske výnosy oproti okolitým územiám a dobrá bonita pôdy. - Dedičstvo T. Baťu - vysoká koncentrácia podnikov obuvníckeho a kožiarskeho zamerania a bohaté skúsenosti v tomto priemyselnom odvetví. - Nehnutelné kultúrne pamiatky a archeologické lokality územia počte 43. Veľké slovanské pohrebisko v obci Krásno je v súčasnosti jedným z významných miest archeologického výskumu na Slovensku – je evidovaných 400 kostier pre výskumné účely.	Slovensku významne známy kultúrny a historický potenciál.
---	---

Zdroj: Informačné dokumenty obcí, 2015

3.1.1.2. Geografická charakteristika

Región sa geograficky rozprestiera na rozhraní dvoch geomorfologických celkov. Svojím najsevernejším výbežkom do územia zasahuje Podunajská pahorkatina v rámci Panónskej panvy. V rámci Západných Karpát sem zo severovýchodu zasahujú Strážovské vrchy a celou východnou a juhovýchodnou časťou územia pohorie Tribeč. Osou okresu je rieka Nitra pretekajúca zo severovýchodu smerom na juhozápad, pričom súčasťou územia sú vodné toky Bebrava, Nitrica, Kršteniansky potok a Žabokrecký potok. Rozloha územia je 27 872,14 ha, z toho výmera lesnej pôdy je 13 433,36 ha, poľnohospodárskej pôdy vrátane trvalých trávnatých porastov, záhrad, viníc, ovocných sádov a chmeľníc 12 431,86 ha.

3.1.1.3. Historický vývoj

História územia je bohatá s pôvodnou príslušnosťou severnej časti územia k Veľkej Morave (obce Skačany, Bošany, Žabokreky nad Nitrou). Hodnoverné pramene uvádzajú 12. storočie, v ktorom sa na danom území začali chronologicky zakladať osady a obce, avšak vyvíjali sa každá z nich svojráznym spôsobom. Dejiny väčšiny obcí sú spojené s menami miestnych zemepánov, ako Bossányiovci, Ján a Rafael Podmaniczki. Z výskumu je známa existencia človeka v danej oblasti asi pred 100 000 rokmi. V obci Žabokreky nad Nitrou sú doklady z osídlenia mladého paleolitu, nachádza sa tu totiž pohrebisko z 8. storočia a nálezy starej keramiky sa objavili v obciach Brodzany a Krásno, pričom v obci Krásno sa dodnes zachovalo veľké slovanské pohrebisko z 11.-14. storočia. V Klátovej Novej Vsi, Malých Kršteňanoch a Hradišti sú zachované výšinné a ostrožné hradiská, najmä valy s rozoznatelnými bránami. Keltské hradisko z 9. storočia pod názvom Michalov vrch sa nachádza v chotári obce Veľký Klíž. Michalov vrch patrí medzi najstaršie hrady na Slovensku. Bol už na Lazarovej mape Slovenska. Leží 250 m od Vrchhory. Je to najväčšia vyvýšenina s dobrým výhľadom do údolia Hornej Nitry. Obec Skačany je bývalým kráľovským mestečkom – r. 1092 a obec Veľké Uherce ako osadu daroval kráľ Ladislav IV.

magistrovi Štefanovi Čákovi, strýkovi Matúša Čáka Trenčianskeho. Prvá známa pečať obce je z roku 1646.

Popisovaným krajom viedla v predchádzajúcich obdobiach historická trasa, napomáhajúca rozširovaniu kultúrnych vplyvov. Bola to najmä “Kráľovsko-cisárska poštová cesta”, ktorá od 16. stor. Spájala Rakúsko, Slovensko, Ukrajinu, Maďarsko a Rumunsko. Viedla na trase od juhu, územím kraja, cez Žabokreky nad Nitrou, Bojnice, Prievidzu, Nitrianske Pravno – ďalej na sever a východ. Základ kultúrneho dedičstva územia, vychádzajúci z poľnohospodárstva i využívania lesov, sa tvoril v obciach, v ktorých dodnes pretrváva bohatá kultúrna minulosť a zachované tradície. Aj cez obec Klátova Nová Ves viedla v 13. storočí obchodná cesta a práve v tejto obci sa platilo obchodné mýto. Cesta sa dodnes zachovala pod názvom – Magna Via.

Dejiny územia a vtedajšieho vidieckeho života sú markantne poznačené tým, že v obci Brodzany sa v 19. storočí usídlil úspešný rakúsky diplomat Gustáv Vogel barón von Friesenhof, ktorý sa stal majiteľom dvojposchodového štvorkrídlového kaštieľa s výraznými hranolovými vežami a romanticky upraveným nádvorím s arkádami. Pôvodne pôsobil v Petrohrade, avšak po smrti prvej manželky sa oženil so sestrou manželky ruského básnika A. S. Puškina, Alexandrou Gončarovovou a usadili sa v Brodzanoch. Tak sa od r. 1844 obec stáva vlastníctvom Gustáva von Friesenhofa a dostáva sa do centra pozornosti mnohých vzdelancov vtedajšej Rakúsko-uhorskej monarchie. Do dejín obce sa svojimi rozmanitými aktivitami zapísala predovšetkým kňažná Natália Oldenburg, rod. Friesenhofová. Kňažná Natália bola ochrankyňou cenného rodinného archívu a to hlavne bohatej knižnice, pretože v kaštieli Brodzany sa zdržovalo veľa básnikov, maliarov a hudobníkov. Kaštieľ stojí uprostred krásneho zrekonštruovaného (1984) historického parku so vzácnymi drevinami. V r. 1895 bol postavený neogotický kostolík ako súkromná modlitebňa a pohrebňa kaplnka – krypta rodiny Friesenhofovcov a na blízkom kopci sa nachádza zaujímavá stavba Letohrádku, nazývaného Babylon.

Do dejín popisovaného územia sa zapísala aj obec Skačany ako bývalé kráľovské mestečko a obec Žabokreky nad Nitrou, ktoré bolo rokoch 1872 až 1922 sídlom jedného z dvanástich slúžnych okresov Nitrianskej župy, do ktorého patrilo 37 obcí s pôvodne poľnohospodárskym charakterom a neskôr aj dôležitým centrom obchodného a výrobného života.

Hospodárske dejiny územia sú charakterizované založením garbiarne v obci Bošany v r. 1857 podnikateľom Adolfom Schmittom, ktorý od Bossányiovcov odkúpil pozemky s dvoma majermi a Motesiczkeho kúriu, mlyn a parcelu tiahnu sa až k rieke Nitra. Upravil

vhodné objekty na garbiarsku výrobu a skladovacie účely a vyrábať sa začalo s 15 robotníkmi. Továreň s honosným názvom „Veľkobošianska cisársko-kráľovská patentová továreň na kožu, hnacie remene a vojenskú výstroj“ sa postupne rozrastala a tak na konci 19. stor. už mala 10 budov, 2 obytné domy, 5 robotníckych domov a zaberala plochu 6000 m². Vyrábali sa usne, hnacie remene a konské postroje pre armádu. Výrobky sa vyvážali do celej monarchie, do Bulharska a Srbska. O kvalite výrobkov svedčí aj 19 zachovaných medailí z medzinárodných výstav (Londýn, Paríž, Székesfehérvár, Linz). R. 1899 sa majiteľom firmy stal Adolfov syn Karl Schmitt a jeho švagor Július Leidenfrost. V roku 1930 továreň odkúpil Tomáš Baťa, ktorý najímal nových pracovníkov, staval nové továrenské objekty a celú továreň zmodernizoval. Baťa zaviedol elektrické osvetlenie, dal postaviť robotnícke kolónie: Červenú (podľa farby neovakovanej tehly) a Bielu kolóniu (podľa farby omietky). Tým výrazne zmenil dedinský charakter Bošian na malomestský.

Ďalším významným podnikateľom, ktorý ovplyvnil ekonomický a hospodársky rozvoj územia bol Michael Thonet - veľkostatkár, ktorý postavil vo Veľkých Uherciach fabriku na ohýbaný nábytok - patent na ohýbanie dreva parou a pričínal sa o všestranný rozvoj obce.

3.1.1.4. Doterajší rozvoj územia

Rozvoj územia MAS SP sa realizuje v rámci rozpočtových možností jednotlivých obcí, neziskových organizácií a podnikateľských subjektov a to hlavne uchádzaním sa o štátne dotácie a získavanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov európskej únie. Doteraz realizované štátne dotácie z Ministerstva financií, Ministerstva kultúry smerovali na riešenie potrieb rozšírenia kanalizácie, obecnej kanalizácie a ČOV, rekonštrukciu kultúrnych domov, opravy národných kultúrnych pamiatok, rekonštrukciu striech, ciest, verejných priestranstiev. Niektoré obce čerpali aj finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ predovšetkým však z PRV SR 2004- 2007 v rámci opatrenia 3.2.2 Obnova a rozvoj obcí, Regionálneho operačného programu opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel a PRV SR 2007-2013 v rámci opatrení 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo a 3.4.2 Obnova a rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb. Obce územia MAS SP čerpali v doterajšom období najviac finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, potom zo štátneho rozpočtu a taktiež v vlastných zdrojov.

3.1.1.5. Zvláštnosti/specifiká územia, typické črty

Región Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie predstavuje hodnotné a zaujímavé územie z historického hľadiska vhodného najmä pre:

- cykloturistiku- okolie obcí Klátova Nová Ves, Veľký Klíž, Turčianky a Ješkova Ves ponúkajú možnosti pre rozvíjanie horskej cyklistiky (v súčasnosti je už vystavaná 40 km trasa) avšak v terajšom období nie sú vytvorené vhodné podmienky pre návštevníkov z iných regiónov (ubytovacie zariadenia s ponukou požičiavania horských a trekingových bicyklov, turistických máp) V tejto lokalite je vybudovaná aj časť trasy náučného chodníka, ktorá by mala pokračovať ďalej.
- relaxáciu a oddych - priehradná vodná nádrž Veľké Uherce pre realizáciu vodných športov v letnom období (potápanie, jachting, vodné lyžovanie a surfovanie), rybárstva, pričom okolie tejto prírodnej lokality umožňuje realizovanie nenáročnej turistiky trasami doliny Drahožice smerom na Hrubý Vrch (734m), Rázdie (687m) nad Skýcovom a smerom na Michalov Vrch (541m), ktorého bralo sa vypína nad sedlom Vrchhory (obec Veľký Klíž), sú značené Okolie obcí Veľké Uherce, Kolačno a Klátovsko- klížskeho mikroregiónu sa vyznačuje aj dobrými poľovnými revírmi,
- život na vidieku – v lokalite Klátova Nová Ves (časť Janova Ves)– Salaš Kostrín – s ubytovacou kapacitou 9 lôžok ponúka originálne domáce a salašnicke gastronomické špeciality a jazdu na poníkoch spojiť s návštevou blízkeho ovčiarskeho salaša s výrobou ovčiarskych produktov. V obci Kolačno –Prázdninový dom Katarína s ubytovacou kapacitou 21 lôžok – poskytuje zážitok tichého vidieckeho mierne horského prostredia spojenú so zberom húb, atraktívnou akciou „Leto na Pažiti“ a „Pažit'ský gazdovský dvor“. V obci Ostratice preslávenou rozvinutým ovocinárstvom sa nachádza penzión Harmonia s ubytovacou kapacitou 17 lôžok.

Predpokladom pre rozvoj územia je bohaté historické a kultúrne dedičstvo a to: 9 renesančných kaštieľov, 2 barokové kaštiele, archeologické lokality, významní rodáci, tradičná remeselná činnosť, udržiavaná tradičná vidiecka gastronómia, existencia vodnej nádrže Veľké Uherce – možnosť prevádzkovania letných vodných športov, existencia poľovníckych revírov, oblasti s turistickými náučnými chodníkmi a značenými trasami, okolie Klátovej Novej Vsi – výskyt vzácnych druhov liečivých bylín = predpoklady pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

Tabuľka č. 3: Zvláštnosti a špecifiká územia MAS SP

Názov obce	Zvláštnosti a špecifiká
Kolačno	na území sa nachádzajú pozostatky opevneného románskeho hradu

Livina	obec má svojom území bývalý jednokolesový vodný mlyn postavený na rieke Bebrave
Veľké Kršteňany	na území obce sa nachádza unikátne nálezisko usadenín morského dna starých 45 miliónov rokov, ktoré sú predmetom skúmania geológov SAV
Nedanovce	obec má na svojom území zvonnicu z 19. stor., renovovanú v r. 1993
Turčianky	v obci v časti Na kostolnici sa našli pozostatky románskeho kostola s apsidou. Z prírodným zaujímavostí vyniká hrebeň Holienková, ktorý bol podrobený floristickému výskumu a navrhnutému na chránené územie pre výskyt chránených a ohrozených druhov – turistický značený chodník prechádzajúci sedlom Plešovice
Krásno	v lokalite Kračiny bola nájdená archeológom O. Krupinom soška z obdobia 2800 r. pred Kristom, dnes známu pod menom Venuša z Krásna. Okrem toho sa na území nachádzajú zakonzervované základy románskeho kostolíka z 11. storočia na skalnom Chríbe- ktoré boli znovu odhalené v plnej kráse a sú hodné povšimnutia. V obci pôsobil barón G. S. Friesenhof (1840- 1913), ktorý bol aj zakladajúcim členom Matice slovenskej. Na Chríbe sa nachádza pôvodne jaskyňa, ktorá patrí k archeologickým náleziskám (eneolit), avšak zaniknutá ťažbou v lome.
Klátova Nová Ves	relatívne veľký počet archeologických pamiatok, výskyt vzácnych liečivých bylín, významné zdroje podzemných vôd, kaštieľ zaradený do pamiatkovej starostlivosti SR, existencia hradísk Šiance a Kostrín, 2 mozaiky od Vincenta Hložníka vo svätyni rímsko-katolíckeho kostola
Pažiť	významné zdroje podzemných vôd
Veľký Klíž	relatívne veľký počet archeologických pamiatok, zdroje minerálnych vôd, poľovnícky revír
Hradište	významné zdroje podzemných vôd
Nedanovce	zdroje minerálnych vôd
Brodzany	zdroje minerálnych vôd, kaštieľ zaradený medzi národné kultúrne pamiatky, Literárne múzeum A.S. Puškina
Chynorany	k prírodným zaujímavostiam patrí Chynoranský luh – jediný zostatok pôvodného lužného lesa Hornej Nitry s typickým charakterom tvrdého luhu, pamiatkovou zaujímavosťou je kamenný most zo 16.storočia a národopisné múzeum
Žabokreky nad Nitrou	secesné mauzóleum v orientálnom slohu a židovská synagóga z r. 1770
Veľké Uherce	renesančný kaštieľ zo 17. storočia, motokrosový a autokrosový areál Vinohrady, značené turistické trasy a cyklotrasy
Skačany	baroková kaplnka sv. Barbory – Baptistérium z r. 1731
Ostratice	dva kaštiele (prvý z 2. polovice 16. storočia, druhý z 18. storočia) zaradené medzi národné kultúrne pamiatky, rozvinuté ovocinárstvo

Zdroj: Informačné dokumenty obcí, 2015

Komparatívne výhody územia MAS SP

- vysoký počet kvalifikovaných pracovných síl pre obuvnícky a kožiarsky priemysel
- vysoký počet malých a stredných podnikateľov v oblasti kožiarskeho a obuvníckeho priemyslu,
- pomerne vysoká miera privatizácie terciárnych služieb - obchod, služby a remeselní malovýrobcovia
- ložiská dolomitových pieskov, vápenca, tehliarskej suroviny a štrkopieskov, doteraz úplne nevyužitú,
- prítomnosť väčších zamestnávateľov v okresnom meste,
- geotermálne vodné zdroje doteraz v podstate nevyužívané
- čisté a zachované prírodné prostredie v oblasti Veľkého Klíža, Ješkovej Vsi, Turčianok a Klátovej Novej Vsi

- existencia veľkej vodnej nádrže v obci Veľké Uherce – rekreačné možnosti a vodné športy a v obci Klátova Nová Ves – chovné možnosti
- bohaté hmotné i nehmotné kultúrno – historické dedičstvo
- rozvinuté ovocinárstvo v obci Ostratice

3.1.2. Popis prírodných, ľudských, kultúrno-historických, ekonomických, inštitucionálnych a iných zdrojov

3.1.2.1. Demografická situácia

Metodická vysvetlivka k stavom obyvateľstva:

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. daného roku býva štandardne zhodný so stavom k 1.1. nasledujúceho roku. Zároveň platí, že stav k 1.1. daného roku plus celkový prírastok v danom roku sa rovná stavu k 31.12. daného roku. Výnimky sú v roku sčítania obyvateľov, domov a bytov (napr. SODB 2001, 2011), kedy sa údaje k 1. 1. rebilancujú z údajov zo SODB na základe údajov o demografickom pohybe obyvateľstva (prirodzenom a migračnom), spracovaných v období od 1. 1. do dátumu SODB (napr. do 20. 5. 2011) vrátane. Z tohto dôvodu stav obyvateľstva k 1.1. roku SODB nie je rovný stavu obyvateľstva k 31.12. predchádzajúceho roku.

3.1.2.1.1. Počet obyvateľov

Vývoj počtu obyvateľov je jedným z najdôležitejších ukazovateľov, ktorý nám pomáha predikovať ďalšie smerovanie a vývoj regiónu. Demografický vývoj počtu obyvateľov na území MAS SP od roku 2000 do súčasnosti - rok 2014 poukazuje už na to, že klesajúci trend vo vývoji obyvateľov sa v roku 2005 zastavil, rast bol zaznamenaný do roku 2007, v roku 2009 najvýraznejší rast za sledované obdobie, odvtedy nasleduje mierny pokles počtu obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov v MAS SP v rokoch 2007-2014, základné rozdelenie medzi mužov a ženy, prírastky a úbytky a index rok 2000 je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Na území MAS SP v roku 2014 žilo 23 026 obyvateľov, z toho 11 526 žien a 11 500 mužov.

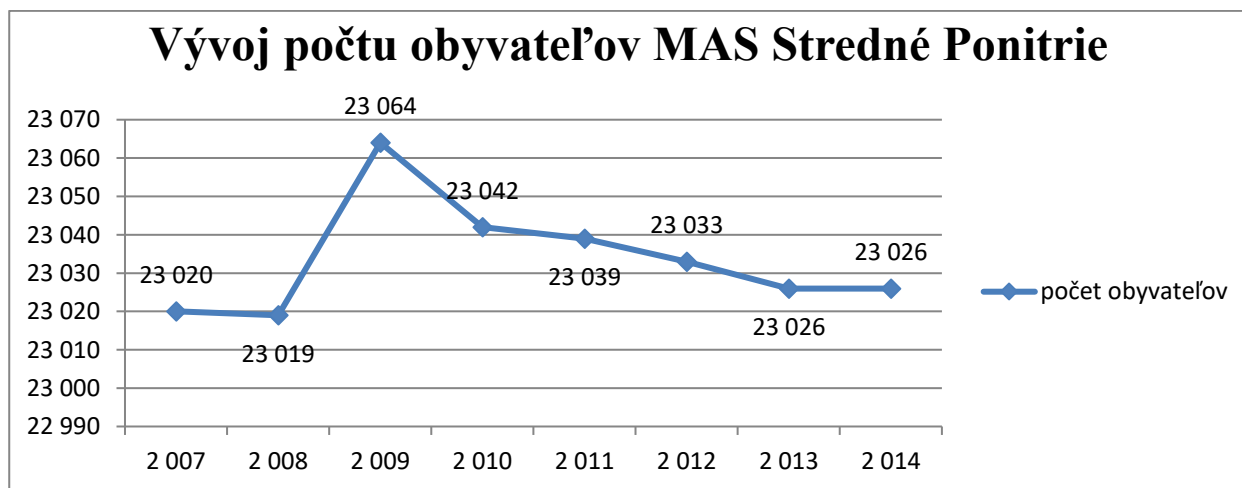
Tabuľka č. 4: Vývoj počtu obyvateľov v MAS SP v rokoch 2007 - 2014

Rok	Počet obyvateľov	Muži	Ženy	Prírastok/Úbytok absolútne/ v %		Index rok 2000 = 100
2007	23 020	11 423	11 597	+25	0,11	100,85
2008	23 019	11 444	11 575	-1	-0,004	100,846
2009	23 064	11 448	11 616	45	0,19	101,036
2010	23 042	11 440	11 602	-22	-0,095	100,941
2011	23 039	11 483	11 556	-23	-0,99	99,95
2012	23 033	11 516	11 517	-6	-0,026	99,93
2013	23 026	11 520	11 506	-7	-0,03	99,90
2014	23 026	11 500	11 526	0	0	99,90

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Na nasledujúcom grafe je znázornený vývoj počtu obyvateľov v MAS SP počas obdobia rokov 2007 – 2014. Od roku 2009 je viditeľný pokles počtu obyvateľov, ktorý sa v roku 2014 zastavil. Pokles medzi rokmi 2009 a 2014 však z absolútneho hľadiska minimálny, jedná sa o pokles o 38 obyvateľov, čo je 0,16%. Za pozitívne možno uviesť, že pokles počtu obyvateľov nepokračuje.

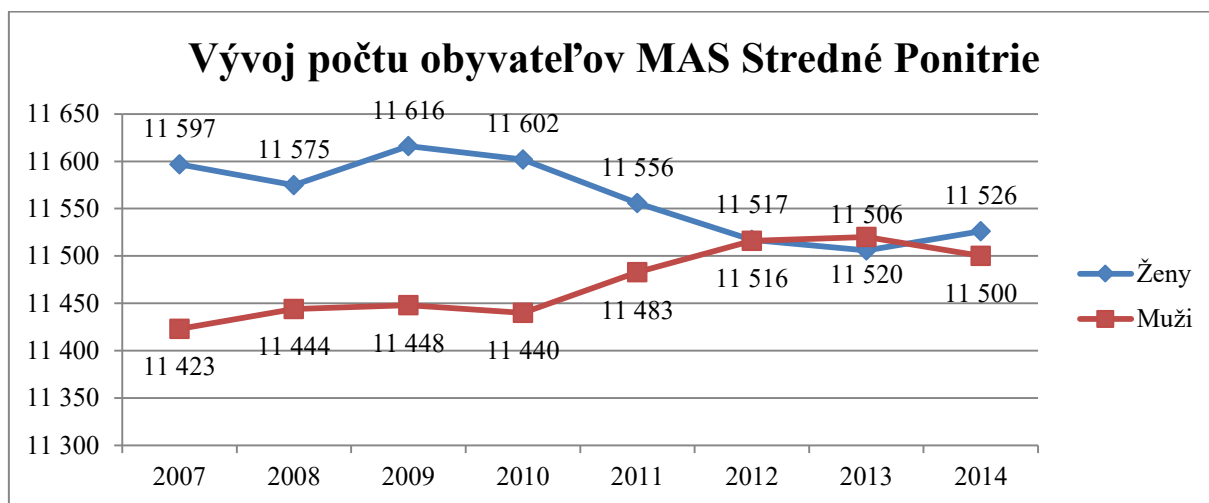
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov na území MAS SP v rokoch 2007 - 2014

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Na grafe č. 2 je zachytený vývoj počtu obyvateľov MAS SP podľa mužského a ženského pohlavia. Môžeme konštatovať, že počet žien mierne prevláda nad počtom mužov. Z celkového počtu obyvateľov predstavovali v roku 2014 ženy 50,06 % a muži 49,94 %. Z dlhodobého hľadiska prevláda počet žien nad počtom mužov s výnimkou roku 2013.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v MAS Stredné Ponitrie v období rokov 2007 – 2014 podľa pohlavia

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Počet obyvateľov v takmer všetkých obciach z dlhodobého hľadiska klesá. Najväčšie poklesy zaznamenávajú obce na okraji sledovaného územia, kde vždy bolo náročnejšie nájsť si živobytie. Významnou rozvojovou osou regiónu je cesta I. triedy, vedúca do Prievidze. Na tejto línii sa nachádza aj obec Bošany, ktorá jediná za dlhšie časové obdobie zaznamenáva nárast počtu obyvateľov. Niektoré obce však zaznamenávajú mierny vzostup počtu obyvateľov od roku 2012 do roku 2014, pričom najvýraznejší je v obciach Pažiť – 33 obyvateľov, Skačany a Žabokreky nad Nitrou – 25 obyvateľov, Malé Uherce – 16 obyvateľov, Brodzany – 12 obyvateľov a Nadlice – 10 obyvateľov.

Tabuľka č. 5: Vývoj počtu obyvateľov v obciach územia MAS SP

Názov obce	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bošany	4 267	4 263	4 241	4 227	4 146	4 151	4 137	4 104
Brodzany	815	820	826	823	805	801	806	813
Hradište	1 041	1 036	1 035	1 029	1 027	1 017	1 010	1 005
Chynorany	2 741	2 753	2 764	2 749	2 743	2 711	2 710	2 718
Ješkova Ves	502	513	522	514	517	498	501	505
Klátova Nová Ves	1 603	1 587	1 586	1 590	1 606	1 616	1 624	1 618
Kolačno	845	843	853	866	886	870	870	878
Krásno	506	503	488	473	516	514	500	497
Livina	113	111	110	109	110	110	113	114
Livinské Opatovce	246	243	243	247	242	244	247	245
Malé Kršteňany	508	483	491	492	525	539	550	543
Malé Uherce	710	715	720	721	705	699	703	715

Nadlice	627	626	619	621	633	629	639	639
Nedanovce	617	638	636	637	644	640	632	621
Ostratice	822	822	862	866	855	858	842	837
Pažiť	408	413	407	409	404	407	424	440
Skačany	1 278	1 272	1 284	1 285	1 306	1 347	1 354	1 372
Turčianky	152	149	151	149	154	156	151	150
Veľké Kršteňany	622	624	634	628	633	623	608	607
Veľké Uherce	1 990	1 994	1 992	1 986	2 010	2 036	2 037	2 025
Veľký Klíž	915	916	905	914	918	906	900	894
Žabokreky nad Nitrou	1 692	1 695	1 695	1 707	1 654	1 661	1 668	1 686

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Počet obyvateľov je výsledkom populačnej dynamiky - pôrodnosti, úmrtnosti a migrácie. Samotný vývoj pôrodnosti je v celoslovenskom meradle hlavným faktorom, ovplyvňujúcim celkovú trajektóriu populačného vývoja. Zároveň v predpokladoch má táto zložka vysokú mieru neurčitosti.

V tabuľke č. 6 je zobrazený demografický vývoj v MAS SP v rokoch 2007 – 2014. Najviac detí sa narodilo v roku 2009 a najmenej detí sa narodilo v roku 2012. Najväčší úbytok obyvateľov bol v roku 2011, čo bolo spôsobené záporným migračným saldom.

Tabuľka č. 6: Demografický vývoj v MAS SP v rokoch 2007 - 2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	23 020	23 019	23 064	23 042	23 039	23 033	23 026	23 026
Narodení	194	198	231	226	214	184	201	202
Zomrelí	255	250	258	272	235	261	255	246
Demografické saldo	-61	-52	-27	-46	-21	-77	-54	-44
Prist'ahovaní	396	384	345	339	339	395	381	408
Vyst'ahovaní	310	333	273	315	341	324	334	364
Migračné saldo	86	51	72	24	-2	71	47	44
Celkový prírastok/úbytok	25	-1	45	-22	-23	-6	-7	0

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

3.1.2.1.2. Štruktúra populácie územia podľa produktivity a ekonomickej aktivity

Jedným z najdôležitejších demografických ukazovateľov je vekové zloženie obyvateľstva. Trend poklesu pôrodnosti vedie k znižovaniu podielu predproduktívneho obyvateľstva a k zvyšovaniu obyvateľstva v poproduktívnom veku. Z pohľadu demografického rozdelenia je v predproduktívnom veku 3 069 obyvateľov, v produktívnom veku 16 102 obyvateľov a v poproduktívnom veku 3 855 obyvateľov.

Na území MAS SP je obyvateľstvo zastúpené najväčším podielom v produktívnom veku a to 70 %, potom nasleduje poproduktívny vek 17 % a najmenej obyvateľov je na území v predproduktívnom veku a to 13 %. Celkovú demografickú štruktúru na území MAS SP znázorňujú tabuľky č. 7, č. 8 a graf č. 3.

Tabuľka č. 7: Veková štruktúra obyvateľstva v MAS SP rokoch 2007 - 2010

Veková kategória	2007		2008		2009		2010	
	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	23 020	100	23 019	100	23 064	100	23 042	100
- muži	11 423	49,62	11 444	49,72	11 448	49,64	11 440	49,65
- ženy	11 597	50,38	11 575	50,28	11 616	50,36	11 602	50,35
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	1 690	7,34	1 673	7,26	1 661	7,21	1 643	7,14
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	1 557	6,76	1 511	6,56	1 491	6,48	1 493	6,48
Predproduktívne obyvateľstvo celkom	3 247	14,10	3 184	13,82	3 152	13,69	3 136	13,62
Produktívny vek - muži (15-64)	8 335	36,29	8 342	36,23	8 382	36,41	8 407	36,52
Produktívny vek - ženy (15-64)	7 894	34,29	7 913	34,37	7 960	34,58	7 942	34,5
Produktívne obyvateľstvo celkom	16 249	70,58	16 255	17,60	16 342	70,99	16 349	71,02
Poproduktívny vek - muži (65+)	1 378	5,98	1 429	6,20	1 405	6,10	1 390	6,04
Poproduktívny vek - ženy (65+)	2 146	9,32	2 151	9,34	2 165	9,40	2 167	9,41
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	3 524	15,3	3 580	15,54	3 570	15,50	3 557	15,45
Priemerný vek u mužov	37,12	-	37,43	-	37,05	-	37,76	-
Priemerný vek u žien	39,95	-	40,28	-	40,40	-	40,49	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	38,54	-	38,86	-	38,96	-	39,13	-
Index starnutia	-	108,53	-	112,43	-	113,26	-	113,42

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Tabuľka č. 8: Veková štruktúra obyvateľstva v MAS SP rokoch 2011 – 2014

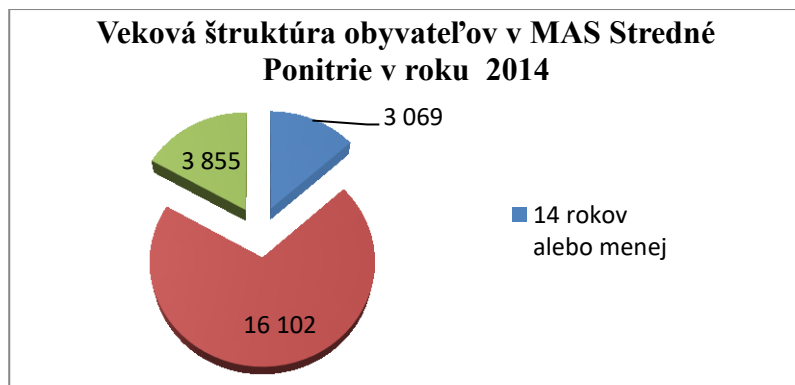
Veková kategória	2011		2012		2013		2014	
	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	23 039	100	23 033	100	23 026	100	23 026	100
- muži	11 483	49,84	11 516	49,99	11 520	50,03	11 500	49,94
- ženy	11 556	50,16	11 517	50,01	11 506	49,97	11 526	50,06
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	1 367	7,11	1 599	6,95	1 568	6,81	1 569	6,81
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	1 487	6,46	1 481	6,43	1 498	6,51	1500	6,52

Predproduktívne obyvateľstvo celkom	3 124	13,57	3 080	13,38	3 066	13,32	3 069	13,33
Produktívny vek - muži (15-64)	8 415	36,55	8 428	36,61	8 430	36,62	8 375	36,38
Produktívny vek - ženy 15-64)	7 877	34,22	7 823	33,98	7 761	33,71	7 727	33,57
Produktívne obyvateľstvo celkom	16 292	70,77	16 251	70,59	16 191	70,33	16 102	69,95
Poproduktívny vek - muži (65+)	1 431	6,22	1 489	6,47	1 522	6,61	1 556	6,76
Poproduktívny vek - ženy (65+)	2 192	9,52	2 213	9,61	2 247	9,76	2 299	9,99
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	3 623	15,74	3 702	16,08	3 769	16,37	3 855	16,75
Priemerný vek u mužov	37,80	-	38,11	-	38,50	-	38,78	-
Priemerný vek u žien	40,75	-	41,09	-	41,22	-	41,51	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	39,28	-	39,60	-	39,85	-	40,14	-
Index starnutia	-	127,57	-	120,19	-	122,93	-	125,61

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Pri porovnávaní percentuálneho zastúpenia mužov a žien na základe demografickej štruktúry (tabuľka č.7 a tabuľka č.8) je evidentné, že rozdiel medzi mužmi a ženami v produktívnom a poproduktívnom veku je podstatný. V predproduktívnom sú počty obyvateľov dosť vyrovnané. Na základe údajov jednotlivých obcí sa dá konštatovať, že najviac obyvateľov v produktívnom veku z celkového počtu obyvateľov je zastúpených v obciach Pažiť, Livinské Opatovce, Brodzany, Bošany a Ostratice. Najmenej obyvateľov v produktívnom veku v pomere k celkovému počtu obyvateľov má obec Krásno a to 66,80%. Najviac obyvateľov v poproduktívnom veku majú obce Turčianky, Krásno, Veľký Klíž a Malé Uherce. Najmenej obyvateľov v poproduktívnom veku má obec Pažiť – 12,05%. Najviac obyvateľov v predproduktívnom veku majú obce Livina, Chynorany, Malé Kršteňany a Žabokreky nad Nitrou. Najmenej obyvateľov v predproduktívnom veku má obec Veľký Klíž – 9,96%.

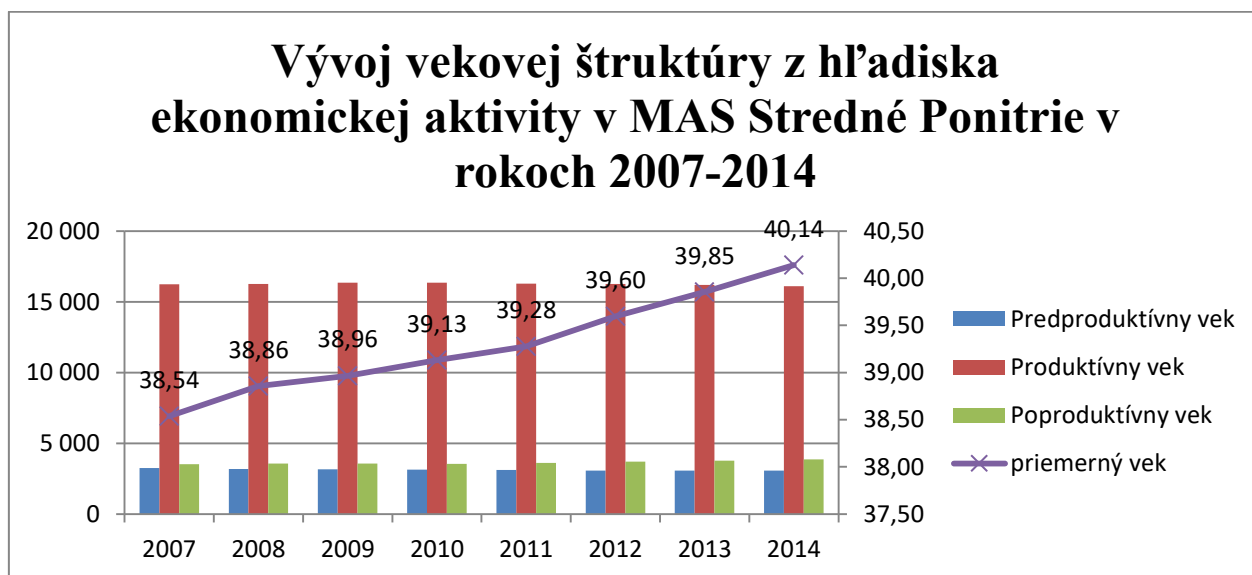
Graf č. 3: Veková štruktúra obyvateľstva v MAS SP v roku 2014

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Dôležitou demografickou charakteristikou je úroveň populačného starnutia. Dobre ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva (vážený aritmetický priemer podľa početnosti obyvateľov v jednotlivých vekoch) a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov). Priemerný vek predstavuje vážený aritmetický priemer počtu rokov, ktoré prežili príslušníci danej populácie do daného okamihu. Priemerný vek obyvateľov MAS SP sa postupne zvýšil z 38,54 v roku 2007 na 40,14 v roku 2014, čo je mierne pod krajským priemerom (41 rokov). Situácia v MAS SP kopíruje stav v kraji, nakoľko priemerný vek obyvateľov Trenčianskeho kraja za posledných desať rokov vzrástol o tri roky na rovných 41 rokov.

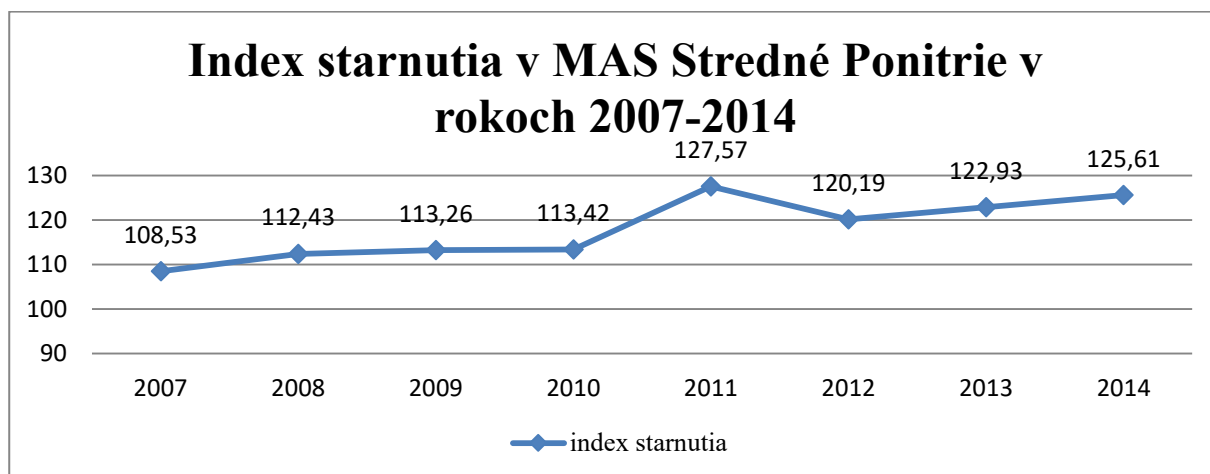
Graf č. 4: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva z hľadiska ekonomickej aktivity v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku. Index starnutia v obciach MAS SP vzrástol od r.2007, kedy jeho hodnota bola 108,53 % na hodnotu 125,61 % v r.2014, čo je mierne pod hodnotou indexu starnutia v r.2014 okresu Partizánske - 127,52 %, ale nad hodnotou Trenčianskeho samosprávneho kraja – 115,30 %. Trenčiansky kraj spolu s Nitrianskym krajom majú najstaršiu populáciu na celoslovenskej úrovni. V roku 2014 mal podľa údajov ŠÚ SR index starnutia v SR hodnotu 91,17 %.

Graf č. 5: Vývoj indexu starnutia v MAS SP v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

3.1.2.1.3. Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva

Výrazne prevažujúcou národnosťou na území MAS SP podľa údajov sčítania obyvateľov a domov roku 2011 je slovenská, ku ktorej sa hlási 21 967 obyvateľov, čo predstavuje 95,3 % obyvateľstva. Ostatné národnosti sú zastúpené len vo veľmi malej miere, najviac česká: 72 obyvateľov, maďarská 21 obyvateľov. Všetky ostatné národnosti nedosahujú ani 20 obyvateľov. K rómskej národnosti sa hlási 12 obyvateľov, čo predstavuje 0,05 % z celkového počtu obyvateľov na území MAS SP.

Tabuľka č. 9: Národnostné zloženie obyvateľstva na území MAS SP

Národnosť	počet
Slovenská	21 967
Maďarská	21
Rómska	12
Rusínska	1
Ukrajinská	4
Česká	72
Nemecká	6
Poľská	7
Srbská	1
Ruská	4
Židovská	1
Moravská	9
Bulharská	1

Ostatné	25
Nezistené	920
SPOLU	23 051

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015, údaje zo sčítania obyvateľstva 2011

3.1.2.1.4. Vierovyznanie

Najvyššie zastúpenie u obyvateľstva má rímskokatolícka cirkev a to až 86,0 %. V porovnaní s inými oblasťami Slovenska ide o veľmi vysoký podiel. Veľkostne najbližšia cirkev je evanjelická cirkev augsburského vyznania s počtom 182 veriacich, ale aj napriek tomu dosahuje menej ako 1 %. Vyšší podiel v príslušnosti k cirkvi majú ženy nad mužmi takmer vo všetkých cirkvách. U mužov je vyšší podiel bez vyznania a nezistených.

Tabuľka č. 10: Prehľad počtu obyvateľov podľa náboženského vierovyznania na území MAS SP

Vierovyznanie	počet
Rímskokatolícka cirkev	19 818
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	182
Gréckokatolícka cirkev	33
Reformovaná kresťanská cirkev	9
Pravoslávna cirkev	16
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	2
Evanjelická cirkev metodistická	13
Kresťanské zbory	16
Apoštolská cirkev	15
Bratská jednota baptistov	1
Cirkev adventistov siedmeho dňa	16
Cirkev bratská	4
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	3
Starokatolícka cirkev	2
Cirkev československá husitská	4
Bahájske spoločenstvo	1
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	2
Iné	73
Bez vyznania	1 308
Nezistené	1 533
SPOLU	23 051

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015, údaje zo sčítania obyvateľstva 2011

3.1.2.1.5. Vzdelanostná úroveň – stupeň aj druhy, vývojové trendy vo vzdelanosti

Vychádzajúc zo štatistických údajov SR, SODB 2011 najvyšší počet obyvateľov dosiahol stredné vzdelanie bez maturity. U žien je vo väčšine prípadov najvyššie vzdelanie

úplné stredné odborné (s maturitou), následne základné vzdelanie, kde výrazne prevyšuje počet mužov. Muži pre zmenu výrazne prevyšujú počet žien pri učňovskom vzdelaní (bez maturity). Bez maturity dosiahlo učňovské vzdelanie 4 021 obyvateľov, stredné odborné 2 978 obyvateľov. S maturitou najviac úplné stredné odborné vzdelanie: 4 767 obyvateľov, všeobecné 861, učňovské 822 vzdelaných a vyššie stredné 259 občanov.

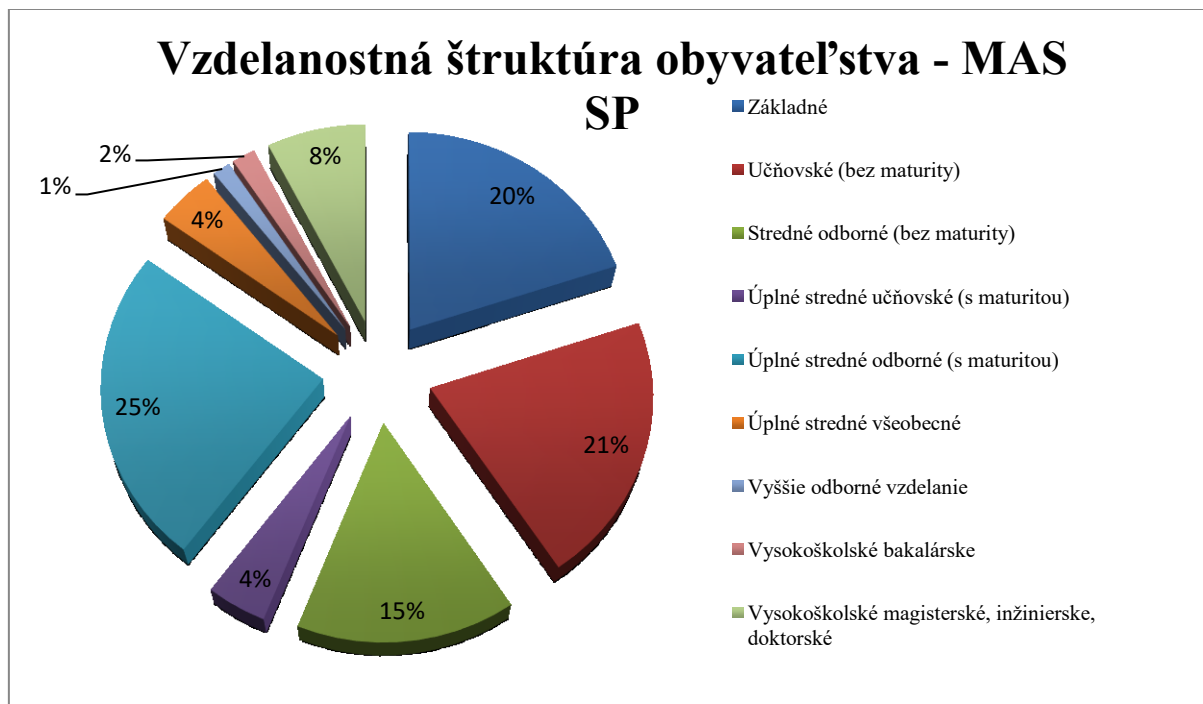
Tabuľka č. 11: Prehľad počtu obyvateľov podľa stupňov a druhov vzdelania na území MAS SP

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Základné		1 413	2 438	3 851
Učňovské (bez maturity)		2 528	1 493	4 021
Stredné odborné (bez maturity)		1 729	1 249	2 978
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		479	343	822
Úplné stredné odborné (s maturitou)		2 160	2 607	4 767
Úplné stredné všeobecné		324	537	861
Vyššie odborné vzdelanie		95	164	259
Vysokoškolské bakalárske		118	223	341
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		729	726	1 455
Vysokoškolské doktorandské		40	24	64
Vysokoškolské spolu		887	973	1 860
Študijný odbor	prírodné vedy	47	39	86
	technické vedy a náuky	326	131	457
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	118	64	182
	zdravotníctvo	23	81	104
	spoločenské vedy, náuky a služby	331	615	946
	vedy a náuky o kultúre a umení	6	20	26
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	17	4	21
	nezistený	19	19	38
Bez školského vzdelania		1 641	1 506	3 147
Nezistené		233	252	485
Úhrn		11 489	11 562	23 051

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015, údaje zo sčítania obyvateľstva 2011

Percentuálne vyjadrenie vzdelanostnej štruktúry v regióne MAS SP zaznamenáva graf č. 6, pričom údaje sú z roku 2011, kedy sa uskutočnilo sčítanie domov a bytov. V regióne MAS SP má najväčší počet obyvateľov najvyššie dosiahnuté vzdelanie na úrovni úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou. Najmenej obyvateľov má dosiahnuté vzdelanie na úrovni vysokoškolské doktorandské. V rámci vysokoškolského vzdelania ukončilo štúdium najviac obyvateľov v odbore spoločenské vedy, náuky a služby. V študijnom odbore vojenské a bezpečnostné vedy a náuky skončilo najmenej absolventov vysokoškolského vzdelania.

Graf č. 6: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva MAS SP v roku 2011 v percentuálnom vyjadrení

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015, údaje zo sčítania obyvateľstva 2011

3.1.2.1.6. Prehľad zručností obyvateľstva

Na základe uskutočnených prieskumov v jednotlivých obciach –zručnosť obyvateľstva územia MAS SP je orientovaná do remeselných činností ako kováčstvo, drevorezbárstvo, výšivkárstvo, perníkárstvo a maľovanie vajíčok, pričom v tabuľke č. 12 sú uvedení zruční obyvatelia, ktorí sa prezentujú a sú vyhľadávaní v regióne. Ústne zdroje uvádzajú existenciu väčšieho počtu obyvateľstva, ktorí svoju zručnosť využívajú iba „pre vlastné potešenie“. Je teda možné, že počet zručných obyvateľov sa v budúcom období prostredníctvom výmeny skúseností a zaúčaním u profesionálov ešte zvýši.

Tabuľka č. 12: Prehľad zručných osôb v jednotlivých obciach

Názov obce	Meno	Remeselná zručnosť
Bošany	Jozef Halmo	Drevorezbár
	Mária Halmová	Maľovanie vajíčok
	Alena Gulišová	Výroba kraslíc
Hradište	Habala Daniel	Výroba perníkov
	Marta Vaňová	Výroba perníkov

	Vincent Týleš	Drevorezbár
Ješkova Ves	Jozef Jonis	Rezbár, výroba fujár, píšťal
Klátova Nová Ves	Jozef Paško	Umelecký kováč
	Eva Jančovičová	Výšivkárka - obrazy a obrusy
	Renáta Halmová	Výroba kraslíc
Kolačno	Mgr. Miriam Žiaková	Výrobky zo slamy a šúpolia
Krásno	Andrej Michalík	Umelecký kováč
	Imrich Lörincz	Drotár, výroba kraslíc
	Martin Lörincz	Drotár, výroba kraslíc
Malé Uherce	Ivan Vačko	Tokár
	Ján Rapko	Košíkar
Veľký Klíž	Zdeno Beliansky	Rezbár, stolár
	Zdenko Beliansky	Stolár

Zdroj: Evidencia obcí, <http://www.uluv.sk/>, rok 2015

3.1.2.2. Infraštruktúra a miestne služby

3.1.2.2.1. Dopravná, environmentálna technická infraštruktúra

Cestná sieť

Pre zaistenie dopravnej obsluhy územia slúži sieť pozemných komunikácií, ktorá sa podľa legislatívy delí na diaľnice, rýchlostné komunikácie a cesty I. triedy, ktoré sú v majetku SR, cesty II. a III. triedy, ktoré sú v majetku krajov, miestne komunikácie I., II., III. a IV. triedy, ktoré sú v majetku jednotlivých obcí a účelové komunikácie, ktoré sú majetkom právnických alebo fyzických osôb.

Cesta I. triedy má význam najmä pre medzinárodnú a celoštátnu dopravu a označuje sa dvojmiestnym číslom. Cesta II. triedy má význam najmä pre dopravu medzi krajmi a okresmi a označuje sa trojmiestnym číslom. Cesta III. triedy má spravidla miestny význam a označuje sa štvormiestnym alebo päťmiestnym číslom, podľa číselného označenia najbližšej cesty II. triedy, výnimočne I. triedy. Miestna komunikácia je pozemná komunikácia, ktorá je súčasťou dopravného vybavenia určitého sídelného útvaru alebo vytvára dopravné spojenie v jeho záujmovom území. Podľa urbanisticko – dopravnej funkcie sa miestne komunikácie delia na: rýchlostné, zberné, obslužné a nemotoristické. Účelová komunikácia je pozemná komunikácia umožňujúca dopravné spojenie výrobného závodu, uzavretých priestorov, osamelých objektov a pod. so sieťou pozemných komunikácií, napr. aj poľné a lesné cesty alebo vytvárajúca dopravné spojenie vnútri uzavretých priestorov a objektov. Účelové komunikácie sa členia na verejné, neverejné a čiastočne neprístupné verejnej premávke.

Územie MAS SP sa nachádza na významných dopravných trasách. Najvýznamnejšou a najfrekventovanejšou je cesta č. I/9 (št. hranica SR/ČR – Žiar nad Hronom), ktorá prechádza obcou Hradište a katastrom obce Skačany. Cesta zabezpečuje prepravu medzi Stredným a Horným Ponitím a krajským mestom Trenčín. Je jedinou cestou „TEN-T“ koridoru na území MAS SP v celkovej dĺžke 2,893 km. Druhou významnou cestou prvej triedy je cesta č. I/64 z Nitry do Prievidze. Od Prievidze pokračuje cesta I. triedy – č. 64, ďalej na Žilinu. Celková dĺžka tejto cesty na území okresu Partizánske je v dĺžke 17,718 km. Veľmi málo obcí sa nachádza priamo na týchto dopravných liniách a väčšinu obcí obchádzajú. Do niektorých katastrálnych území ani nezasahujú, čo má pre obyvateľov aj pozitívne, ale aj negatívne dôsledky. Cesty II. triedy majú väčšie zastúpenie. Časť je paralelná s cestou I. triedy z Topoľčian do Partizánskeho – č.593. Dôležitou cestou II. triedy je aj cesta č.579 spájajúca okresné mesto Partizánske s obcou Hradište, ktorá prepája cesty I/64 a I/9. Tieto cesty spája aj cesta č.592 cez Nadlice, Livinu a Ostratice a vytvára tak kratšie prepojenie medzi Topoľčanmi a Bánovcami nad Bebravou, obchádzajúc Partizánske. Dôležitou komunikáciou je dopravné prepojenie Stredného a Horného Ponitria na Pohronie so Žarnovicou – č. 512, cez pohorie Trábeň alebo tiež napojenie na Zlaté Moravce cez obec Veľké Uherce – č. 511. Do nižšej kategórie patria cestné komunikácie III. triedy. Napájajú všetky ostatné nenapojené obce na cestnú sieť I. a II. triedy. V súčasnosti chýbajú oblasti viacprúdové cesty, ale už existujú plány na vytvorenie rýchlostnej cesty R2 z Trenčína do Košíc cez Bánovce nad Bebravou a Handlovú. Úsek medzi Prievidzou a Novákmi je už vytvorený a používa sa pre cestnú premávku. Úsek pri Bánovciach nad Bebravou je vo výstavbe. Začiatok výstavby časti rýchlostnej cesty R2 (Pravotice – Dolné Vestenice) prechádzajúcej katastrálnym územím obcí MAS SP - Hradište a Skačany je naplánovaný v roku 2017. Ďalšou plánovanou rýchlostnou cestou na území MAS SP je R8, ktorá má prepojiť rýchlostné cesty R1 a R2 v koridore Nitra – Topoľčany – Bánovce nad Bebravou. Začiatok výstavby rýchlostnej cesty R8 je naplánovaný v roku 2020. Sieť cestných komunikácií (rýchlostné cesty, cesty I.,II. a III. triedy spolu) v okrese Partizánske k 01.01.2015 je v celkovej dĺžke 121,107 km, je dobre štruktúrovaná, čo zabezpečuje uspokojivú dostupnosť v regióne, technický stav existujúcich komunikácií však nie je uspokojivý.

Železničná sieť

Oblasťou MAS SP prechádzajú dve železničné trate. Železničná trať číslo 140 (Nové Zámky - Prievidza) je jednokolejovou železničnou traťou. Umožňuje prepojenie územia MAS SP s hlavným mestom Bratislava rýchlikovým spojením a osobnými vlakmi s krajským

mestom Nitra a okresnými mestami Prievidza, Topoľčany a Nové Zámky. Stanice a zástavky na území MAS SP: Bošany, Chynorany, Žabokreky nad Nitrou, Veľké Uherce. V obci Chynorany je križovatka s traťou číslo 143. Trať číslo 143 (Trenčín - Chynorany) je jednokolažovou železničnou traťou spájajúcou krajské mesto Trenčín a okresné mesto Bánovce nad Bebravou s obcou Chynorany. Vybudovaná bola už v roku 1901. Stanice a zástavky trate číslo 143 na území MAS SP: Chynorany a Ostratice. Železničná stanica Chynorany pre CBA Slovakia s.r.o., Chynorany a Spojené liehovary a škrobáreň, a.s..

Plynofikácia

Takmer všetky obce územia MAS SP sú splynofikované. Jedinými obcami, kde nie je privedený plyn sú obce Nadlice, Hradište, Livina kde prevláda elektrické vykurovanie a kúrenie drevom. V obciach Pažiť, Veľké Uherce, Brodzany, Žabokreky nad Nitrou, Chynorany sú regulačné stanice plynu.

Kanalizácia

V obciach Bošany, Chynorany, Veľké Uherce a Žabokreky nad Nitrou je vybudovaný verejný kanalizačný systém v dĺžke 24,40 km, ktorých odpad je priamo vedený do čističiek odpadových vôd. Recipientom sú rieky Bebrava, Nitra a potok Drahožica pri obci Veľké Uherce. Kanalizačná sieť je v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti Nitra a.s. Najbližšie čističky odpadových vôd sa nachádzajú v Žabokrekoch nad Nitrou a Veľkých Uherciach. Vyššie uvedený stav sa však v blízkej dobe zmení. V súčasnosti je v realizácii projekt „Čistiareň odpadových vôd Sever“ schválený Európskou komisiou 03.08.2012 z Operačného programu Životné prostredie. Hlavným cieľom projektu je zabezpečiť adekvátny zber a čistenie odpadových vôd pre 7 aglomerácií: Topoľčany, Bošany, Solčany, Kovarce, Partizánske, Veľké Uherce a Bánovce nad Bebravou podľa smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd. Tým sa zároveň zníži znečistenie povrchových a podzemných vôd alepší sa kvalita života v danej oblasti.

Verejný vodovod

Vodovodná sieť je vybudovaná vo všetkých obciach okrem obce Livina, prostredníctvom ktorej sú obce zásobované kvalitnou pitnou vodou, ktorá je odoberaná z vodárenskej sústavy ponitrianskeho skupinového vodovodu. Vodovodná sieť je v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti Nitra a.s. Na riešenom území sa nachádzajú významné vlastné zdroje pitnej vody - pramene v obciach Hradište, Kolačno, Veľké Uherce,

Veľký Klíž, Brodzany a aj malé vodné elektrárne v obci Skačany – na rieke Nitrica, v obci Nadlice – na rieke Bebrava a v obci Bošany – na rieke Nitra.

Bližšie informácie o technickej infraštruktúre v obciach MAS SP sa nachádzajú v dobrovoľnej prílohe č. 1 v tabuľke č. 1.

Nakladanie s komunálnym odpadom

Všetky obce územia realizujú zber komunálneho odpadu s jeho likvidáciou na skládkach v Brodzanoch a Livinských Opatovciach. V roku 2005 bol schválený a spustený projekt Separovaný zber komunálneho odpadu Technickými službami mesta Partizánske s.r.o., do ktorého sa zapojili niektoré obce MAS SP. Cieľ projektu bolo skvalitnenie životného prostredia, zníženie počtu skládok s odpadom, a šetrenie finančných prostriedkov. Vo všetkých obciach sa v súčasnosti realizuje separovaný zber komunálneho odpadu, triedia sa plasty, papier, sklo a kov.

V nasledujúcej tabuľke sa nachádzajú dostupné údaje o odpadovom hospodárstve v jednotlivých obciach regiónu MAS SP.

Vedenie elektrickej energie

Všetky obce sú zásobované elektrickou energiou vzdušnými a podzemnými prípojkami.

Spôsob vykurovania

Vo všetkých obciach okrem obce Hradište prevažuje vykurovanie plynom a ako doplnkový spôsob sa používa vykurovanie tuhým palivom. V obci Hradište prevažuje elektrické vykurovanie.

Dopravné spojenie

Z hľadiska dostupnosti verejnou dopravou – autobusovou - majú dobré vybavenie všetky obce, vlakové spojenie využívajú obyvatelia v 5 obciach a to Chynorany, Bošany, Žabokreky nad Nitrou, Veľké Uherce a Ostratice, obyvatelia ostatných obcí majú možnosť využiť autobusové prípoje do obcí, v ktorých sa železničné zastávky nachádzajú.

Komunikačná štruktúra

Televízia – káblová televízia je iba v obci Hradište a Krásno, územie je pokryté vlastnými anténami, digitálnou televíziou spoločnosti Slovak Telecom a.s. a satelitnými prijímačmi. Rozhlas – miestny rozhlas majú vybudovaný všetky obce. Telefónna sieť – vo

všetkých obciach sú vybudované miestne telefónne rozvody, telekomunikačné služby zabezpečuje spoločnosť Slovak Telecom a.s., mobilní operátori spoločnosti Orange Slovensko a.s., Slovak Telecom, a.s. a O2 Slovakia, s.r.o.

3.1.2.2.2. Situácia v školstve, zdravotníctve, sociálnych a verejných službách

Školstvo

Základné školstvo je zastúpené základnými školami v 9 obciach, pričom deti z obcí Malé Kršteňany a Veľké Kršteňany dochádzajú do základnej školy v okresnom meste Partizánske a v obciach Hradište, je zriadený na základnej škole iba prvý stupeň. Samostatné materské školy sú zriadené v 19 obciach. V obci Klátova Nová Ves – časť Janova Ves, sa nachádza špeciálna materská škola so zdravotníckym zariadením.

Na území sídlia aj 4 ZUŠ a to v obci Bošany, Chynorany, Hradište a Veľké Uherce, pričom ZUŠ v Hradišti a Veľkých Uherciach je súkromná škola. V školách s druhým stupňom fungujú rôzne záujmové krúžky a činnosti, školy Bošany, Klátova Nová Ves, Chynorany vykazujú vysokú úspešnosť žiakov na jazykovedných olympiádach, prírodovedeckých a športových olympiádach. V rámci hodnotenia základných škôl Inštitútom pre ekonomické a sociálne reformy INEKO sa v roku 2015 neumiestnila žiadna zo základných škôl na území MAS SP medzi 30. najlepšími základnými školami v Trenčianskom kraji. Celý región vykazuje nepriaznivý vývin vekovej štruktúry obyvateľstva a aj nízky stupeň natality, čo spôsobuje ťažkosti s udržateľnosťou škôl.

Podrobnejšie údaje o školských zariadeniach v obciach MAS SP sú uvedené v dobrovoľnej prílohe č. 1 v tabuľke č. 2.

Zdravotníctvo

Zdravotnícke služby na území MAS SP nie sú priamo dostupné vo väčšine obcí, ale v najbližších okresných mestách: Partizánske, Topoľčany a Bánovce nad Bebravou, kde sa nachádzajú v dostatočnom rozsahu odborné a špecializované zdravotnícke služby. Nemocnica s poliklinikou Partizánske sa nachádza v katastrálnom území obce Malé Kršteňany. Lekárske a lekárenské služby a ich zastúpenie sa nachádza v dobrovoľnej prílohe č. 1 v tabuľke č. 3.

Sociálne služby

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. Nasledujúca tabuľka prezentuje ako jednotlivé obce regiónu MAS SP zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb. Úroveň poskytovania služieb sociálnej starostlivosti možno na dotknutom území charakterizovať ako výkon opatrení zameraný predovšetkým na zabezpečenie opatrovateľských služieb v 16 obciach z celkového počtu 22. Sociálna starostlivosť v podobe zabezpečenia stravovania pre starších občanov, prevažne v jedálňach materských škôl sa realizuje rovnako v 16 obciach z počtu 22. V obci Malé Kršteňany poskytuje služby v starostlivosti o seniorov nezisková organizácia Penzión Jeseň s kapacitou 17 miest.

Verejné služby

Všetky obecné úrady na území MAS SP sú vybavené počítačovou technikou, pričom každá z nich má zabezpečené pripojenie na internet. Na území nie je v prevádzke žiadna internetová kaviareň a internet je dostupný na základných školách.

Na území MAS SP sa nachádza 22 obcí, 9 základných škôl, 18 materských škôl a 3 základné umelecké školy. Okrem nich sa na území nenachádza žiadna organizácia verejnej štátnej správy. Z hľadiska zamestnanosti vo verejnej správe (v rámci samosprávy obce) vykazuje najvyššiu zamestnanosť obec Bošany.

V rámci obchodu a služieb by v budúcnosti MAS SP chcela podporiť najmä mikro a malých podnikateľov vo vidieckom priestore mimo PRV SR a zároveň poľnohospodárske, potravinárske subjekty a spracovateľov. Príležitosť vidí v podpore predaja výrobkov lokálnych producentov a spracovateľov.

V rámci športu a voľno časových aktivít v regióne MAS SP sa obce chcú zamerať najmä na budovanie multifunkčných športových areálov, rekonštrukciu detských ihrísk a dopĺňanie prvkov zelenej infraštruktúry na verejné priestranstvá. Potenciál regiónu v rámci voľno časových aktivít je v budovaní cyklotrás, ich značení a dopĺňaní o odpočinkové miesta, informačné a propagačné tabule.

Bývanie

Funkcia bývania v regióne MAS SP je zastúpená rodinnými domami a bytovými jednotkami, pričom prevyšujú rodinné domy. V území MAS SP sa v roku 2011, kedy prebehlo sčítanie obyvateľstva, nachádzalo 7 162 domov, z toho najviac bolo trvalo obývaných domov a najmenej bolo domov určených na rekreáciu. V regióne sa nachádzalo 48 domov s nezistenou obývanosťou. Počet bytových jednotiek bol 8 379.

Tabuľka č. 13: Domový a bytový fond v MAS SP v roku 2011

7 162 rodinných domov	5 903 domov trvalo obývaných
	1 211 domov trvalo neobývaných
	z toho 340 domov určených na rekreáciu
	48 nezistená obývanosť
8 379 bytových jednotiek	7 028 bytových jednotiek trvalo obývaných
	1 305 bytových jednotiek trvalo neobývaných
	46 nezistená obývanosť

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015, údaje zo sčítania obyvateľstva 2011

3.1.2.3. Kultúrne, historické a prírodné zdroje

3.1.2.3.1. Kultúrne a historické zdroje

Kultúrno-historické pamiatky na území MAS SP sa dajú systémovo priradiť ako región kaštieľov, kostolov, kaplniek a pamätníkov druhej svetovej vojny, z ktorých najvýznamnejšie sú nasledovné:

Obec **Klátova Nová Ves** vlastní renesančný kaštieľ – Tvrdza zo 16. storočia. Zaujímavosťou je aj barokový kaštieľ z 18. storočia, prestavaný na neobarokový s parkom. Ku skutočným skvostom patrí aj románsky kostol Panny Márie Kráľovnej pokoja na kopci Chrib, v časti Sádok. Románsky kostol sv. Michala – zručanina – sa nachádza vo Veľkom Klíži v chotári Vrchhora spolu s kaplnkou sv. Jána Nepomuckého.

Vo **Veľkom Klíži** môžeme objaviť pozostatky zachovalého kláštora, ktorý bol postavený po roku 1075 spolu s Nitrianskym kláštorom a kláštorom v Hronskom Beňadiku. Michalov vrch (pozostatky stredovekej cesty, valy strážne a ubytovacie veže ešte dobre vidno), patrí medzi najstaršie pamiatky v tejto oblasti. Do 10. stor. sa tu nachádzal drevený

hrad neskôr prestavaný na kamenný. Vrchhora – samota bola pustovníckym miestom, neskôr tu bola furmanská krčma – križovatka z Hornej Nitry do Tekovca. Je tam vystavaný renesančný kostol (r. 1642) gróf Kohally. Na Vrchhore sa robili púte, do roku 1993 tu stála lesovňa, najkrajšia secesná stavba na Slovensku, ktorú navštívil aj prvý československý prezident T.G. Masaryk pri pobyte v Topoľčiankach. V katastri obce Veľký Klíž sa nachádza zrúcanina renesančného kostola na Vrchhore, spolu s barokovou kaplnkou sv. Jána Nepomuckého. Kostolík sv. Michala je skvostom románskej architektúry na Slovensku a stojí na cintoríne v Klížskom Hradišti.

Obec **Veľké Uherce** sa môže pýšiť veľkým, pôvodne renesančným kaštieľom rodiny Thonetovcov s parkom, zo 17. storočia. Dejiny SNP pripomína Náhrobník padlých v II. Svetovej vojne, hrob spoločných padlých partizánov a hrob s náhrobníkom veliteľa hornonitrianskej brigády Albína Grznára a jeho rodný dom.

Zaujímavá pamiatka je v **Žabokrechoch nad Nitrou** a tou je stredoveká strážna gotická veža z 13. storočia, ktorá je súčasťou rodinného domu a židovská synagóga z r. 1770 patrí k najstarším židovským pamiatkam na Slovensku – dnes prestavaná na byty.

V obci **Chynorany** je pamätník spisovateľa V. Beniaka.

V obci **Krásno** v 19. storočí založil Gregor Friesenhof Hospodársky spolok údolia Nitry a meteorologickú stanicu a v roku 1875 aj tlačiareň, v ktorej sa tlačili správy meteorologickej stanice, knihy a správy Hospodárskeho spolku údolia Nitry v troch rečiach. Tlačiareň však zanikla v roku 1914.

V obci **Kolačno** sa zachovali základy románskeho hradu na Michalovom vrchu z 12. a 13. storočia, ktorý je známou archeologickou lokalitou a historická budova ZŠ z roku 1900. V obci **Malé Kršteňany** sa nachádza pôvodne barokový, v 18. storočí prestavaný kaštieľ a baroková kaplnka.

Nie nadarmo sa v ústnom podaní obyvateľstva sa územie terajšej MAS SP nazýva „**Údolím renesančných kaštieľov**“, keďže ich počet 9 na území, spätý s bohatou históriou siahajúcou až do 16. storočia sa v dnešnej podobe pripomína miestnym obyvateľom ako žriedlo peknej architektúry a spojenia vidieckeho života, jeho múdrostí a zvyklostí v predchádzajúcich generáciách so súčasnou generáciou, na ktorú sú miestni obyvatelia právom hrdí.

Zoznam pamiatkových objektov zapísaných v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok SR MAS SP sa nachádza v dobrovoľnej prílohe č. 1 tabuľka č. 5.

Tradície

1. Jarmočné tradície – jarmoky ľudových umelcov a remesiel – obec Chynorany, Bošany, ktoré sa konajú v každom ročnom období a sú výrazovým prostriedkom života občanov, aj s gastronómiou a ľudovým odevom, ktorý sa v obci dodnes nosí (západoslovenský ľudový odev). 2.
2. Recitátorské a divadelnícke:
 - Slovenský festival poézie „Beniakove Chynorany“ r. 2015 = 22 krát celoslovenská súťaž rok 1994 – zriadenie pamätnej izby z dotácií MŠ SR
 - Ochotnícke divadelníctvo – Bošany kde si už v roku 1912 zahrali tamjší ochotníci. Hrali sa tu: operetka Gejzu Dusíka „Modrá ruža“ a „Pod cudzou vlajkou“ s popredným slovenským umelcom Františkom Krištofom Veselým.
3. Festivaly dychových hudieb: konajú sa každoročne, pretože na území sa nachádza 7 súborov dychových hudieb: Nadličanka – založená v r. 1880, Chynorančianka, DH Hradište, Nedanovčianka, DH Skačany, DH Uherčanka, DH Bošany, DH Ostratičanka, ktoré združujú viac ako 150 členov. V obci Hradište sa pod záštitou starostu a miestnej dyhovej hudby konajú aj medzinárodné festivaly dychových hudieb, na ktorých získavajú popredné umiestnenia práve dychové hudby z územia MAS SP.

Duchovné dedičstvo

Na území MAS SP je späté so staroslovienskou kresťanskou históriou Veľkej Moravy. Rozsiahle zručnosti obyvateľstva – ako prejavy literárneho, hudobného, divadelníckeho umenia, ktoré vyrástli na mnohoročných pestovaných a uchovávaných ľudových zvykoch a prejavoch tradičnej ľudovej kultúry a ľudového odevu sa s nadšením udržiavajú až do súčasného obdobia. Do hmotného duchovného dedičstva na území môžeme zaradiť aj existenciu nasledovných daností:

Pamätná izba P.G. Hlbinu – obec Veľké Kršteňany

Pamätná izba Valentína Beniaka – obec Chynorany

Literárne múzeum A.S. Puškina – obec Brodzany – pracovisko Slovenskej národnej knižnice v Martine. Vzniklo v roku 1979 v budove renesančného kaštieľa, v areáli ktorého je aj historický park s 10 bustami významných slovenských a ruských spisovateľov od popredných slovenských výtvarníkov. Expozícia venovaná dejinám slovenskej literatúry z aspektu slovensko- ruských vzťahov od veľkomoravského obdobia do začiatku 20.-teho storočia bola

sprístupnená v roku 1989. Historická časť expozície približuje zaujímavé brodziansko-puškinovské vzťahy a súvislosti.

Prejavy ľudovej architektúry obydlí pretrvali na tomto území až do polovice 20. Storočia. Typický gazdovský dom v Bošanoch mal podlhovastý tvar a charakteristickou črtou bolo tesné spojenie viacerých obytných jednotiek v smere pozdĺžnej osi. Tento vývoj na mnohých gazdovských domoch vyústil až do stĺpových kolonád. Ďalšie domy sú charakterizované stĺpovými pilierovými nosníkmi, po okraji obmurované stenou do výšky 1,20 m. Boli to gánky, ktoré slúžili na prechodné uskladňovanie poľnohospodárskych plodín. Zachovaná ľudová architektúra sa nachádza aj v obci Livinské Opatovce.

Ľudový odev v Bošanoch mal od založenia garbiarskej výroby dvojaký charakter a síce roľnícky ľudový kroj (pracovný, nedeľný, kostolný, smútočný a svadobný) a robotníci, remeselníci sa vyznačovali mestským oblečením.

Ženský kroj v obci Nadlice, a Skačany – západoslovenského typu s bohatou výšivkou - ktorý sa zachoval v pôvodnom prevedení a ženy si ho obliekajú pri sviatočných príležitostiach.

Významní rodáci z obcí územia MAS SP

Mená významných rodákov v obciach sú najviac spojené s literárnym a hudobným umením, s čím súvisia aj rozsiahle zručnosti miestneho obyvateľstva v tejto oblasti a bohatý kultúrny a spoločenský život v súčasnom období na území, k čomu prispievajú aj akcie celoslovenského medzinárodného významu: a to 16. ročník Slovenského festivalu poézie BENIAKOVE CHYNORANY – obec Chynorany, 10. Ročník Festivalu dychových hudieb – organizuje obec Hradište, (festival sa organizuje aj na medzinárodnej úrovni), Celoslovenské kynologické preteky o Pohár SNP – obec Kolačno, Medzinárodné motokrosovú preteky na trati Brody – obec Ješkova Ves, Medzinárodné motokrosovú preteky s veľkolížskymi majstrami SR – obec Veľký Klíž, Festival historického šermu a sokoliarstva na Vrchhore – obec Veľký Klíž.

Tabuľka č. 14: Prehľad významných rodákov územia

Obec	Meno	Pôsobenie
Bošany	Ján Chryzostom Korec	emeritný diecézny nitriansky biskup a kardinál, spisovateľ
Brodzany	Vladimír Reisel	básnik a novinár
Hradište	Jozef Kompánek	kňaz, národný buditeľ a publicista
Chynorany	Štefan Bezák	kňaz a kultúrny pracovník, dlhoročný predseda spolku sv. Vojtecha v Trnave
Chynorany	Valentín Beniak	básnik, predseda spolku Slovenských spisovateľov
Malé Kršteňany	Prof. PhDr. Ján Kopál, Dr. CSc.	literárny kritik

Nadlice	Dezider Kardoš	hudobný skladateľ a národný umelec, ktorý zahrnul do svojej tvorby aj expresívne tendencie modernej komornej techniky
Nedanovce	PhDr. Štefan Peciar PhDr. Ivan Masár	jazykovedci
Nedanovce	Doc. RNDr. Vojtech Peciar	botanik
Ostratice	Doc. MUDr. Julián Podoba, CSc.,	zakladateľ slovenskej modernej endokrinológie a Ústavu experimentálnej endokrinológie SAV
Ostratice	Jozef Kompánek	katolícky kňaz, národný buditeľ, básnik, prozaik a bojovník za sociálne práva
Pažiť	Prof. Rudolf Uhlár	umelec, spisovateľ a literárny kritik
Pažiť	PhDr. Vlado Uhlár	historik a kultúrny činovník
Skačany	František Gaal	hudobný skladateľ
Skačany	Vojtech Wiliam Šuhajda	majster USA a majster sveta v zápasení
Skačany	P. Jozef Kližan, SVD	kňaz, misionár v Indonézii, ktorý sa svojou prácou a životom zapísal do dejín domorodých národov
Skačany	Mgr. Stanislav Štefkovič	reprezentant Československa v ľahkej atletike, viacnásobný majster Slovenska v skoku o žrdi
Veľké Kršteňany	Pavol Gašparovič Hlbina	katolícky kňaz, básnik, teoretik a prekladateľ
Veľké Uherce	Michal Thonet	veľkostatkár, postavil vo Veľkých Uherciach fabriku na ohýbaný nábytok – patent na ohýbanie dreva parou, pričínal sa o všestranný rozvoj obce
Veľké Uherce	Jozef Valentíni	národný buditeľ, bernolákovský básnik
Veľké Uherce	RnDr. Július Šútor CsC	hydrológ, vedecký pracovník
Veľké Uherce	Prof. RnDr. Štefan Toma DrSc	chemik, člen vedeckej rady Prírodovedeckej fakulty UK, popredný vedecký pracovník v odbore organickej syntézy pri pôsobení ultrazvuku
Veľké Uherce	Doc. Judr. František Laurinec CSc	prezident Slovenského futbalového zväzu
Veľké Uherce	Tomáš Pavlovčík	majster Slovenska v motokrose

Zdroj: Informačné dokumenty obcí, r. 2015

Spolková činnosť

V obciach regiónu Stredného Ponitria je bohatá, dlhodobo udržiavaná a neustále sa rozvíjajúca spolková činnosť. Podobrenejšie údaje o občianskych združeniach sú uvedené v dobrovoľnej prílohe č. 1, tabuľka č. 6.

Typické črty územia, ktoré môžu byť základom pre budovanie identity

Vychádzajú z jestvovania kultúrno-historických pamiatok z existencie tradičných i umeleckých remesiel: obuvníctvo, odevníctvo, kožiarstvo, rezbárstvo, umelecké kováčstvo, kamenárstvo, stolárstvo, drôtikárstvo, výroba píšťal, maľovanie na sklo, maľovanie vajíčok. Územie vytvára zároveň dobré podmienky pre prezentáciu a propagáciu remeselných činností prostredníctvom celoročných jarmokov tradičných ľudových remesiel.

Viacere ochotnícke divadlá a existencia literárneho múzea spolu so Slovenským festivalom poézie so zahrnutím spolkov dychovej hudby, rovnako aj existencia speváckych zborov takmer v každej obci, ponúkajú priestor na ďalšie podnecovanie a rozvíjanie literárnej

gramotnosti a prepojenie s viacerými štátnymi i súkromnými základnými umeleckými školami rozširuje predpoklady posilňovania hudobných zručností pre všetky vekové kategórie. Základňou pre túto črtu je sieť základných škôl, ktorá poskytuje vysoko kvalitné vzdelanie, o čom svedčí úspešná účasť žiakov obcí na súťažiach a olympiádach regionálnej úrovne.

Športové činnosti, zahrnuté pod futbalové kluby, motokros, autokros a cyklotrás, lokálne umiestnené na hraniciach územia MAS v spojení s existujúcimi turistickými klubmi v danej lokalite a tiež aj už vybudovanými cyklotrasami, sú ďalšou črtou pre upevňovanie pohybových zručností širokých vrstiev obyvateľstva. Rybolov v najväčšej vodnej nádrži vo Veľkých Uherciach a viacerých menších rybníkoch dopĺňa paletu možností športových aktivít na území.

Nezanedbateľnou črtou ekonomického charakteru je vysoký počet podnikateľských subjektov v oblasti obuvníctva a kožiarstva, čo súvisí s tým, že dotknutá oblasť sa nachádza v okrese Partizánske, kadiaľ viedla známa Baťovská obuvnícka cesta položil veľkopodnikateľ Tomáš Baťa, takže tradícia obuvníckeho priemyslu má dlhú históriu a generačne sa prenáša aj medzi vidieckym obyvateľstvom.

3.1.2.3.2. Prírodné zdroje

3.1.2.3.2.1. Všeobecný opis charakteru krajiny

Reliéf

Veľká časť MAS SP sa rozprestiera na Podunajskej pahorkatine, kde zaberá rovinaté oblasti nív v blízkosti riečnych tokov. Z riečnych nív postupne mení krajina svoj charakter na pahorkatinový reliéf, okrajovo na nízke riečne terasy. V týchto oblastiach pribúda množstvo úvalinovitých dolín a úvalín. Smerom na juh sledovaná oblasť stúpa k pohoriu Tríbeč, kde dosahuje najvyššie nadmorské výšky: 734 m n. m. Najnižším miestom územia je výtok Nítry z oblasti: 170 m n. m. Pohorie Tríbeč je na viacerých miestach výrazne členité, od úpäti pohoria sa postupne pretvára z podvrchovín a pahorkatín, hlbšie do pohoria na strmé a hlboké doliny, často bez nivy, erózne brázdy a morfológicky výrazné stráne.

V najvyšších polohách územia získava pohorie Tríbeč typicky hornatinový reliéf. Na kontakte strmého pohoria a nížiny naniesli doliny formy proluválnych kužeľov. Silná členitosť pohoria Tríbeč podmieňuje výnimočne výskyt zosuvov. Menšie časti územia zasahujú do Strážovských vrchov na severovýchode kde dominuje vrchovinový reliéf, na východe do Hornonitrianskej kotliny zložený z reliéfu kotlinových pahorkatín.

Horniny

Územie sa rozkladá na rozhraní neogénnych sedimentárnych panví, charakteristických neogénnymi ílmi, prachmi, pieskami a štrkami. Po okrajoch sa dvíhajú jadrové pohoria tvorené granodioritmi, granitoidmi, po okrajoch obalených rôznymi druhmi zlepcov, pieskovcov, vápencov, dolomitov, atď. Územie sa nachádza relatívne blízko sopečných pohorí, z čoho pochádzajú andezitovo – bazaltové vulkanity.

Najmladšie horniny boli zväčša na územie naplavené vodnými tokmi. Pozdĺž nich dominujú nívne hliny. Na vyšších územiach terás a pahorkatín sa nachádzajú piesky s pokryvom spraší, sprašových hlien alebo sutín. Na kontakte s pohoriami naplavili menšie vodné toky prolúviálne – hlinité až hlinito piesčité štrky s úlomkami hornín prevažne s pokryvom spraší. Oblasti v obciach Klátova Nová Ves, Bošany a Nedanovce disponujú mocnejšími vrstvami spraší a piesčitých spraší. Strmšie svahy sú tvorené svahovinami a sutinami. V obci Hradište a Klátova Nová Ves sa nachádzajú sladkovodné vápence. Na území sa relatívne významnejšie zistené zlomy nevyskytujú.

Ovzdušie

Územie sa klimaticky zaraďuje do teplého okrsku, smerom od nížiny so stúpajúcou vlhkosťou od suchého až po mierne teplý mierne vlhký okrsok. Priemerné ročné teploty na nížine dosahujú 8 – 9 °C, v pohoriach aj pod 7 °C. V januári sa priemerne teplota pohybuje od – 2 °C, po – 3 °C, v júli priemerne teplota vystúpi nad 18 °C. K najvyšším častiam Stredného Ponitria klesajú priemerné teploty o 2 až 3 °C aj v júli, aj v januári. Počet vykurovacích dní v obciach sa pohybuje okolo 200 až 240 dní, počet letných dní je v Topoľčanoch 62, v Prievidzi už iba 54. Naopak stúpa počet mrazových dní od Topoľčian – 98, smerom po rieke Nitra, v Prievidzi na 112. Snehová pokrývka sa v priemere udrží v nižších polohách 40 – 60 dní, vo vyšších do 80 dní. Priemerné ročné zrážky sa v nižších oblastiach pohybujú už od 500 do 600 mm, v najvyšších častiach pohorí nad 800 mm.

Hydrologické pomery

Celé územie spadá do povodia rieky Nitra. Najvýznamnejšími vodnými tokmi sú rieka Nitra tečúca od Hornonitrianskej kotliny cez Partizánske smerom do mesta Nitra a rieka Bebrava odvodňujúca niekoľko severnejších obcí, ktorá sa vlieva do Nitry až za sledovaným územím. Ďalším významným vodným tokom je Nitrica, ktorá sa vlievajúca sa do Nitry v

Partizánskom, odvodňujúca obce Hradište a Skačany. Ostatné menšie toky stekajú z pohoria Tríbeč, ktoré je pre vodné toky zdrojom vody. Priemerný ročný špecifický odtok dosahuje hodnoty v rozmedzí od 5 do 10 l/s z km² povodia. Oblasť sa vyznačuje dažďovo – snehovým režimom odtoku v oblasti vrchovinná – nížinnej, kde v mesiacoch december až február dochádza k akumulácii zrážok vo forme snehu a najvyššie vodné stavy dosahuje v období od februára po apríl, najvýraznejšie v mesiaci marec. Najnižšie vodné stavy majú rieky počas mesiaca september. Koncom jesene dochádza ku krátkemu zvýšeniu vodnosti riek.

Na území sa nachádzajú viaceré menšie vodné plochy – pri obci Klátova Nová Ves sa nachádza vodná plocha nádrže s rozlohou 2 ha s chovným účelom. V regióne sa nachádza niekoľko vodných nádrží, ktoré sú využívané aj na rekreačné účely: rybník v obci Kolačno (momentálne vypustený), kaskádovité vodné plochy v parku v Brodzanoch, či vodná nádrž Veľké Uherce (taktiež momentálne vypustená), ktorá má plochu 22 ha a slúži ako zásobáreň úžitkovej vody. Je tu možné kúpanie, člnkovanie a rybolov. Teplé pramene, vytvárajúce jazierka, sa nachádzajú v katastrálnom území obcí Krásno a Veľký Klíž. Zdroje minerálnych vôd nájdeme v Nedanovciach a v Brodzanoch.

Pôdy

Veľkú časť územia tvoria nepoľnohospodárske pôdy. Nižšie časti, ktoré sú na poľnohospodárske využitie vhodné dosahujú relatívne vysoký podiel humusovej zložky, ktorá smerom k pohoriam klesá, až po veľmi málo humózne pôdy. Vlhkostne sú pôdy mierne suché až mierne vlhké s dostatkom zrážok. Reakcia pôdy je v nížine a na okrajoch pohorí zásaditá až neutrálna, vo vnútri pohorí kyslá, s plytšími pôdami veľmi kyslá. Pôda je vo väčšine územia hlinitá, čo jej pridáva na produkčných vlastnostiach.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Takmer celé územie MAS SP sa zaraďuje do dubovej vegetačnej zóny. V rámci oblasti sa delí na nížinnú oblasť, kde dominujú lužné lesy, a dubové teplomilné lesy. Vyššie oblasti zaberá horská dubová zóna z hlavne karpatských a v menšej miere bukových lesov. Veľmi okrajovo zasahuje do oblasti aj buková vegetačná zóna a to vo východnej časti, v Strážovských vrchoch a v Hornonitrianskej kotline. Reálna vegetácia je ovplyvnená činnosťou človeka. Na mnohých miestach upravil vodné toky, pôdu premenil na kultúrnu step, niektoré pôvodné listnaté lesy nahradil ihličnatými lesmi. Priaznivé pôdne a klimatické

pomery umožňujú pestovanie takmer všetkých kultúrnych plodín stredoeurópskeho klimatického pásma. V ovocinárstve sa najviac darí stromom jabloň, hruška, slivka, čerešňa, orech vlašský, zriedkavejšie marhuľa a broskyňa. Z najbežnejších poľnohospodárskych plodín sa veľkovýrobným spôsobom pestujú všetky druhy obilnín, kukurica na siláž i na zrno, repa krmná i cukrová, repka olejka a rôzne krmné miešanky.

V lesných porastoch je možné často stretnúť vysokú (jeleň, srnec), čiernu (diviak) i drobnú divú zver (zajac, jazvec, liška, divá mačka, kuna a veverica). Zriedkavejšie sa možno stretnúť i s danielom a muflónom, ktoré tu boli umelo rozmnožené vo zverniciach. Vtáctvo je zastúpené bažantom, menej už s tetovom, jarabicou a prepelicom. Z dravcov majú najvýraznejšie zastúpenie jastrab, kaňa, myšiak, menej už sokol a krahulec. Zo spevavého vtáctva, ktoré sa zdržiava v blízkosti ľudských obydlií, sa najčastejšie vyskytujú drozdy, sýkorky, ďatle, stehlíky, pinky, hrdličky a škorce.

3.1.2.3.2.2. Súčasná situácia v environmentálnych ukazovateľoch – kvalita vody, vzduchu a pôdy, environmentálne záťaž

Kvalita vody

Kvalita povrchových vôd je dôležitou súčasťou životného prostredia. V sledovanom území nedosahuje vyhovujúce hodnoty. V rieke Nitra je voda veľmi znečistená, rieka Nítrica a Bebrava je síce menej znečistená, ale obidve patria na území MAS SP k znečisteným tokom. Tiež malé pritekajúce potoky do týchto väčších riek už vykazujú charakteristiky znečistených vodných tokov. Len málo z nich je čistých. K čistote vôd napomáhajú čističky odpadových vôd, ktoré sú rozmiestnené v Hornonitrianskej kotline, v Partizánskom. Na území MAS SP je v prevádzke čistiareň odpadových vôd a jedna prečerpávací stanica vo Veľkých Uherciach a v Žabokrekochoch nad Nitrou. Kvalitu podzemných vôd v riečnych náplavoch negatívne ovplyvňuje poľnohospodárska a priemyselná činnosť, čo vyvoláva na niektorých miestach prekročovanie stanovených limitov pre pitnú vodu. Aj napriek tomu sa väčšina oblastí charakterizuje ako neznečistená. Avšak smerom k Topoľčanom a k Prievidzi stúpa znečistenie až na veľmi znečistené podzemné vody, ktoré zasahuje aj do MAS SP. Dobré charakteristiky vykazujú hlavne oblasti Trábeča. Významné zdroje podzemných vôd sa nachádzajú v obciach Hradište, Klátova Nová Ves a Pažiť.

Kvalita ovzdušia

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Dominantný podiel na znečistení ovzdušia krajiny má energetika, menšie množstvá exhalátov emitujú zdroje chemického priemyslu a lokálne kúreniská. Prevažná časť emisnej záťaže pochádza najmä z regiónu Hornej Nitry, kde sú situované veľké priemyselné zdroje. V rámci Trenčianskeho kraja patrí územie MAS SP do najviac zaťažených okresov emisiami oxidu siričitého a emisiami oxidu uhoľnatého, banskou činnosťou – bane Nováky, Handlová, Prievidza, chemické závody Nováky a elektrárň Nováky. Možno konštatovať, že trend vývoja emisií má napriek výkyvom klesajúcu tendenciu, čo súvisí s odsírením dvoch blokov elektrárne Nováky. Samozrejme k tomuto stavu určitou mierou prispeli aj opatrenia súvisiace s plynifikáciou niektorých tepelných zdrojov miest a obcí.

Oblasť teda charakterizuje silné znečistenie ovzdušia, klesajúce od Hornonitrianskej kotliny ďalej po rieke Nitra. Na znečisťovanie ovzdušia v obciach sa v podstatnejšej miere podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a automobilová doprava, ktoré zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami.

Kvalita pôdy

Väčšina obcí vykazuje relatívnu čistotu pôd, až nekontaminovanosť pôd. Najväčším problémom je prítomnosť niektorých rizikových prvkov v pôdach. Najviac znečistené sú pôdy v katastrálnych územiach obcí Kolačno, Brodzany a Malé Uherce, kde prítomnosť arzénu prekračuje stanovené limity. Znečistenie zaberá veľké plochy, ale tiež bola indikovaná bodová kontaminácia pôd. Osobitne znečistenou je oblasť najvyšších častí pohoria Trábeč. V danej lokalite, pri obci Klátova Nová Ves bolo zaznamenané miesto s prítomnosťou bária nad limit B.

Okrem kontaminovanosti pôdy je problémom erózia pôd. Na zalesnených plochách nedosahuje žiadne výraznejšie hodnoty, avšak na poľnohospodársky obrábaných územiach riziko stúpa. Relatívne nízke dosahuje na rovinných územiach nív väčších riek. Smerom k pohoriu v Trábečskom predhorí hodnota vodnej erózie stúpa, a najvyššia je na Drieňovskom predhorí a Drieňove, kde sú najvyššie sklony reliéfu. Rizikom na poľnohospodárskych pôdach môže byť aj veterná erózia, ale tá je menej riziková.

Environmentálne záťaž

Množstvo nebezpečného odpadu na 1 obyvateľa je relatívne nízke a dosahuje hodnoty od 0 do 30 kg za rok. Táto K negatívnym javom určite patrí skládka nebezpečného odpadu v Livinských Opatovciach, v Brodzanoch sa nachádza skládka nie nebezpečného odpadu. Dôležité je spomenúť spaľovňu nemocničného odpadu v Partizánskom. V prognóze radónového rizika má oblasť na väčšine územia stredné riziko, okrajovo nízke.

Jedným z najväčších záťaží je existencia dopravného ťahu, z Nitry do Prievidze a taktiež do Trenčína. Najvýznamnejším centrom stresových faktorov je blízke mesto Partizánske. To sa vyznačuje výrazným environmentálnym rizikom vyplývajúcim zo znečistenia abiotickej zložky krajiny. Súčasná vegetácia spôsobuje mnohým ľuďom alergické prejavy, najčastejšie v lesoch na jar a na nížine v lete, kedy sa dostávajú do vzduchu peľové alergény. Návštevnosť môže pôsobiť aj na lesy negatívne. Tráveč patrí k turisticky zaťaženým pohoriam. Na nížine sa takéto riziko takmer nevyskytuje Celkovo sa dá skonštatovať, že územie je výrazne zaťažené stresovými faktormi, prevažne antropogénnymi, hlavne: silné znečistenie ovzdušia, poškodenie lesnej vegetácie, kontaminácia pôd a znečistenie podzemných vôd. Z prírodných sú to hlavne svahové procesy a vodná erózia.

3.1.2.3.2.3. Využitie územia a pôdneho fondu

MAS SP sa rozprestiera na rozlohe 278,7 km². Najväčšie plochy územia zaberajú lesné porasty, takmer 50 % územia. Najnižšie polohy sú veľmi vhodné na pestovanie poľnohospodárskych plodín. Majú dostatok vlhky z vodných tokov, kvalitné humózne pôdy, a málo členité tvary reliéfu s malým sklonom. Produkčný potenciál sa v obci Krásno pohybuje od 91 do 100, na ostatných územiach od 61 do 80. Z poľnohospodárskej pôdy prevažuje orná pôda, kde spočíva ťažisko v pestovaní cukrovej repy, kukurice a husto siatych obilnín. Chmeľnice sa nachádzajú len v dvoch obciach, vinice vo veľmi malom množstve v obci Klátova Nová Ves. Najviac ovocných sádov je v obci Ostratice, zatiaľ čo väčšina obcí nedisponuje týmito plochami. Obce blízke mestu Partizánske majú vyšší podiel záhrad. Trvalé trávnaté porasty sa nachádzajú hlavne vo vyšších polohách, vyššie položených obcí, kde sa pomerne ťažko obrábajú. Najväčšie zastúpenie majú v obci Klátova Nová Ves.

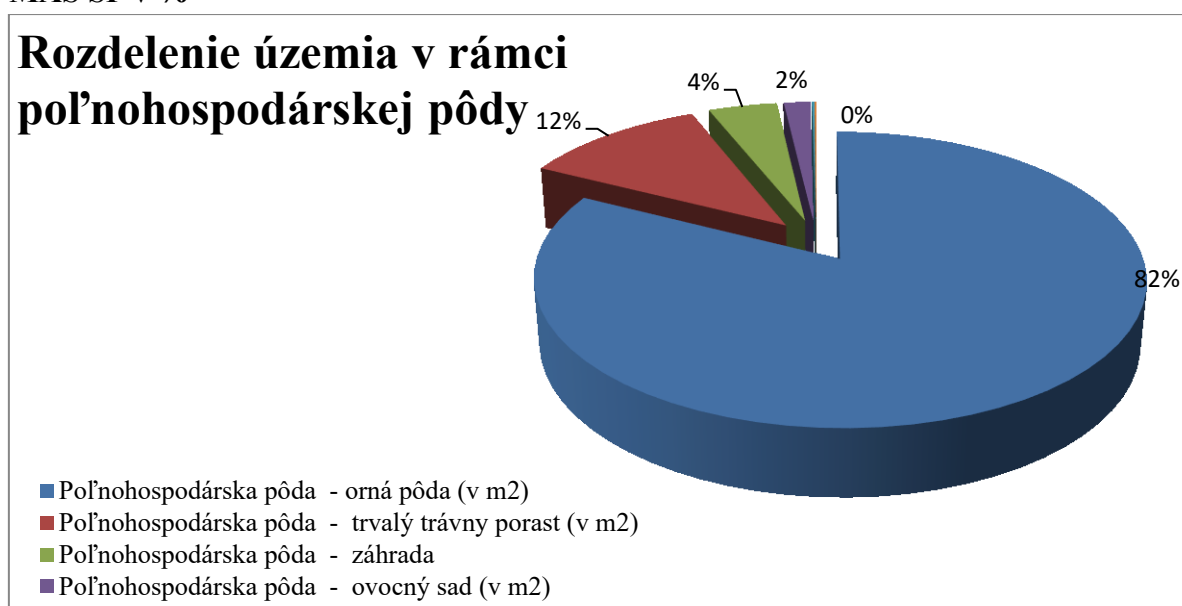
Tabuľka č. 15: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia MAS SP v m²

Celková výmera územia obce	Poľnohosp. pôda spolu	Orná pôda	Chmeľnica	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast
278 721 414	124 318 600	102 434 134	176 077	90 652	5 324 555	2 042 614	14 250 568
100%	44,60%	36,75%	0,06%	0,03%	1,91%	0,73%	5,11%

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Nižšie uvedený graf č. 7 znázorňuje rozdelenie jednotlivých častí poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy na území MAS SP.

Graf č. 7: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v rámci poľnohospodárskej pôdy územia MAS SP v %

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Trinásť obcí, prevažne v nížinatej oblasti dosahuje najväčšie podiely v poľnohospodárskej pôde, južných deväť obcí na úpätí a v pohorí Trábeča má najviac zastúpené zalesnené plochy. Tieto obce sú rozlohou relatívne veľké a preto spôsobujú väčšie zastúpenie lesných plôch na území MAS SP. Časť pôdneho fondu je prekrytá vodnými plochami vo formách riek, a umelých nádrží. Najväčšie plochy zaberá v obci Bošany, ktorá je súčasne aj najzastavenejšou obci v sledovanom území.

Kvalita poľnohospodárskych pôd patrí k jedným z najlepších v rámci Slovenska. Najväčšie poľnohospodárske plochy zaberajú obilniny. Vo všeobecnosti sa používa v globálnom poľnohospodárstve ukazovateľ - obilné jednotky, ktorý zachytáva pomer škrobu a bielkovín v porovnaní s obilím. Celkovo sa na území vyprodukuje ročne približne 700 000 obilných jednotiek, z nich 65% pripadá obilninám (45 000 t), 15% cukrovej repe (10 500 t),

10% viacročným krmovinám (14 000 t), 9% olejninám (3 150 t) a približne 1% zemiakom (2 000 t).

V chove hospodárskych zvierat je zase zaujímavým ukazovateľom tzv. dobyčia jednotka. Celkovo sa na území vyprodukuje 25 000 dobyčích jednotiek, 1% hydiny (10 000 ks), 45% oviec, kôz a koní, 24% ošípaných (12 000), a 30% hovädzieho dobytku (750 ks). V produkcii mlieka patrí taktiež najproduktnejším na Slovensku – okolo 5 000 l na 1 kravu za rok.

Tabuľka č. 16 zachytáva rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy. V rámci nej najväčšiu časť tvoria lesné pozemky. Naopak najmenšiu časť tvoria vodné plochy. Lesnatosť územia predstavuje 48,19 %.

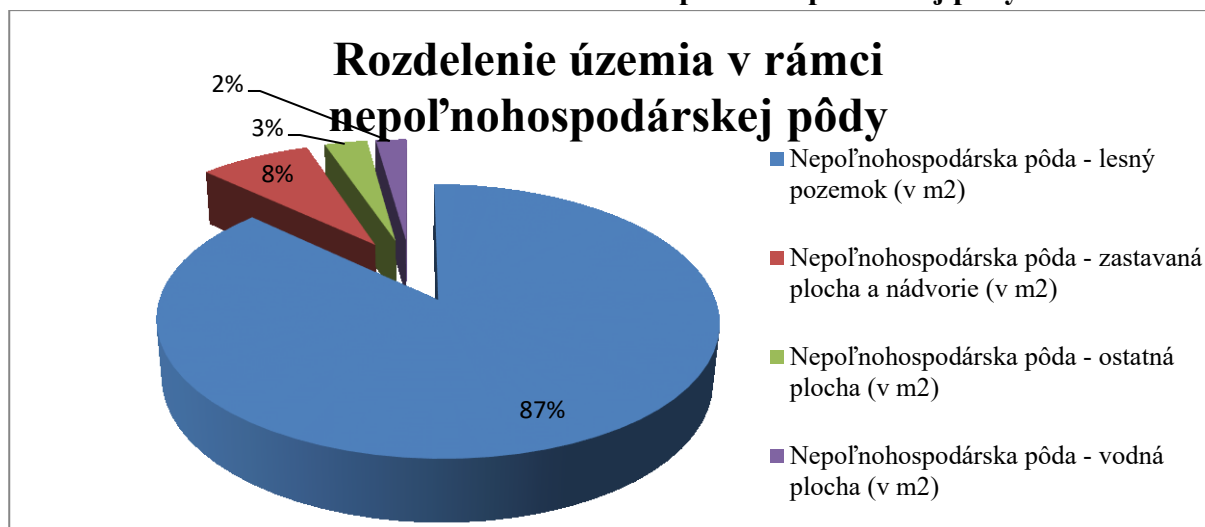
Tabuľka č. 16: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v rámci celkovej výmery územia MAS SP v m2

Celková výmera územia	Nepoľnohospodárska pôda SPOLU	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
278 721 414	154 402 814	134 333 573	3 362 930	12 082 764	4 623 547
100%	55,39%	48,19%	1,20%	4,33%	1,66%

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Nižšie uvedený graf č. 8 znázorňuje rozdelenie jednotlivých častí nepoľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery nepoľnohospodárskej pôdy.

Graf č. 8: Rozdelenie územia MAS SP v rámci nepoľnohospodárskej pôdy

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

3.1.2.3.2.4. Využitie lesných plôch a vodných zdrojov, využitie poľnohospodárskej pôdy

Väčšina lesných plôch zasahuje do CHKO Ponitrie. Aj v takomto kontexte, sú však takmer 2/3 lesných porastov charakterizovaných ako hospodárske lesy. Lesy osobitného určenia sa nachádzajú v obciach Veľký Klíž, Ješkova Ves a Klátova Nová Ves, kde zaberajú skoro zvyšnú tretinu lesných spoločenstiev. Lesné porasty sú v území popretkávané areálmi ochranných lesov, ktoré pomáhajú udržiavať krajinu v stabilite. Celková zásoba dreva je do 5 miliónov m³ dreva s bežným ročným prírastkom od 4,5 do 6 m³ dreva. Lesný pôdny fond má výmeru 13 433 ha, čo predstavuje lesnatosť 48,19%. Okrem pozemkov evidovaných v LPF sa v okrese nachádza takmer 100 ha tzv. "bielych plôch", t.j. plôch porastených lesnými drevinami, avšak evidenčne nie sú podchytené ako lesný pôdny fond. Jedná sa hlavne o bývalé pasienky a enklávy poľnohospodárskeho pôdneho fondu PPF/ v LPF o menších výmerách, ktoré postupne zarastajú lesnými drevinami. Uvedené "biele plochy" majú narastajúcu tendenciu, pri čom nie sú obhospodarované. Využitie vodných plôch sa orientuje na chovné účely, niektoré menšie nádrže na rekreačné účely, ale aj ako zásobáreň úžitkovej vody. Oblasť MAS SP má relatívne významné využiteľné množstvo podzemných vôd. Kvartérne sedimenty na nivách riek Nitra a Bebrava disponujú do 5 l / s / km² výnimočne nad 5 l. Významnými zdrojmi vody sú pramene v Hradišti a studňa v Pažiti. V rámci vodovodnej siete je takmer celá oblasť (nad 90 %) napojená na verejnú vodovodnú sieť (okrem jednej obce Livina). Obyvatelia, ktorí nie sú napojení na verejný vodovod, používajú vlastné studne.

3.1.2.3.2.5. Výskyt a využitie nerastných surovín

Významné sú ložiská dolomitných pieskov, zdroje vápenca, tehliarskej suroviny a štrkopieskov, čo znamená, že surovinový potenciál tvoria nerudné nerastné suroviny. Dolomitné piesky so širokým využitím sa ťažia v katastri obce Malé Kršteňany. V roku 1982 bol uskutočnený pri obciach Livina a Livinské Opatovce geologický prieskum, ktorý potvrdil výskyt kvalitnej tehliarskej suroviny, avšak tento zdroj nie je do dnešného dňa využitý. V obci Veľký Klíž – Klížske Hradište je potvrdený výskyt dekoračného kameňa. Nevyužité sú surovinové zdroje stavebného kameňa - dolomitu v obci Hradište, dolomity v obci Malé Kršteňany - predstavujú surovinovú rezervu budúcnosti a tehliarska surovina v obci Livinské Opatovce, kde pozemok je vo vlastníctve poľnohospodárskeho družstva. Údaje o využití surovinových zdrojov sa nachádzajú v dobrovoľnej prílohe č. 1 v tabuľke č. 7.

3.1.2.3.2.6. Chránené územia a oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami

V lokalite územia Stredného Ponitria sa nachádza jedno významné veľkoplošné chránené územie, CHKO Ponitrie s druhým stupňom ochrany, vyhlásené v roku 1986. Základom tejto CHKO sú pohoria Tríbeč a Vtáčnik a niektoré okrajové časti iných geomorfologických celkov. Dôvodom ochrany je prítomnosť rozmanitých lesných porastov. Na niektorých územiach, s výskytom vápencov, žijú vzácne teplomilné a suchomilné organizmy. Na iných miestach vystupujú kremencové hôrky, ktoré zase podmieňujú výskyt špecificky kyslomilnej vegetácie. V 13. storočí bol umelo vysadený porast gaštana jedlého, ktorý na danom území rastie dodnes, pripomínajúci pralesovité spoločenstvá. Z geomorfologických prvkov sú zaujímavé skalné mestá, ihly, kaňony, lávové prúdy. Oblasť je známa tzv. štálami – druhom roztrúseného osídlenia. Súčasťou CHKO sú aj niektoré maloplošne chránené územia, v území Stredného Ponitria je to Prírodná rezervácia Dobrotínske skaly s rozlohou 4,3 ha, nachádzajúca sa v katastrálnom území Veľké Uherce. Bola vyhlásená za účelom ochrany floristicky pestrých zvyškov xerothermných spoločenstiev. Mimo CHKO Ponitrie sú to ďalej mokrad': Prírodná rezervácia Chynoranský luh (44,4 ha) v Chynoranoch je jediným zbytkom pôvodného lužného lesa Hornej Nitry, s typickým charakterom tvrdého luhu skupiny lesných typov brestových jasenín s hrabom. Disponuje bohatou zložkou organizmov, hlavne vtáctva. Najväčšia Prírodná rezervácia je Veľký vrch (47,6 ha) v Malých Kršteňanoch. Vyskytujú sa tu vzácne teplomilné spoločenstvá, z ktorých viaceré druhy dosahujú severnú hranicu svojho rozšírenia. Územie je zároveň vedeckovýskumným objektom. V obci Hradište sa nachádza Prírodná pamiatka Nitrica, ktorá predstavuje zvyšky pôvodného vodného toku riečky Nitrica so zachovalými brestovým porastom a lužným lesom. Chránený areál sa tu nachádza len jeden: Park Brodzany (6,7 ha), ktorý bol založený v 19. storočí v blízkosti kaštieľa. V parku rastú aj niektoré cudzokrajné druhy. Na území sa nachádza aj chránený strom – Veľkouherská lipa.

V oblasti MAS SP sa vyskytujú aj rôzne endemické druhy zvierat, ako pikulík, a z rastlín, mesačnica trváca, žerušnica trsnatá. V posledných mesiacoch bolo na území Veľkých Krštenian objavené zaujímavé geologické podložie s obsahom planktónu, čo je však ešte v štádiu výskumu.

3.1.2.4. Dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností. Obce hospodária prevažne s prebytkovými rozpočtami. Základné informácie o činnosti samospráv v regióne MAS SP sú uvedené v dobrovoľnej prílohe č. 1 v tabuľke č. 8.

Stratégie obcí

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja predstavuje spolu s územným plánom základný a kľúčový dokument pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje predstavu obce o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. V nasledujúcej tabuľke sa nachádzajú informácie o vlastníctve územných pánov v obciach.

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie utvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt. Cieľom územného plánovania je prostredníctvom sústavného a komplexného riešenia priestorového usporiadanie územia a funkčného využitia územia vytvárať predpoklady trvalo udržateľného rozvoja. Územným plánovaním sa vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia a chráni nezastavané územie. Orgány územného plánovania premietajú konkrétne

zámery do územia a koordinujú verejné záujmy. Základné údaje o strategických dokumentoch obcí v MAS SP sú uvedené v tabuľke č. 9, ktorá je súčasťou dobrovoľnej prílohy č. 1.

Združovanie, spolupráce a partnerské zväzky

Obce sa okrem členstva v MAS SP nachádzajú aj v rôznych iných združeniach, prípadne vyvíjajú aktivity v spolupráci s partnerskými obcami na Slovensku alebo v zahraničí.

3.1.2.5. Ekonomické zdroje – oblasť podnikania (podnikateľské zázemie, štruktúra podnikov), tvorby pracovných miest, zastúpenie ekonomických sektorov, zamestnanosť/nezamestnanosť a pod., oblasť poľnohospodárstva, cestovného ruchu a pod.

Základná charakteristika územia, oblasť podnikania (podnikateľské zázemie, štruktúra podnikov)

Pre región okresu Partizánske, v ktorom sa nachádza aj územie MAS SP je charakteristická mnoho odvetvová štruktúra priemyselnej základne, s orientáciou na obuvnícky, kožiarsky, gumársky, stavebný a výroba elektrickej energie. Značný potenciál má región aj v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Poľnohospodárska pôda zaberá 44,60% územia, pričom prevažuje orná pôda a pestuje sa predovšetkým cukrová repa, kukurica a obilniny. Významné je aj lesné hospodárstvo. Priemerná miera nezamestnanosti v SR bola v roku 2014 12,29%, v Trenčianskom kraji 9,56% a v okrese Partizánske 11,39%. V rámci Trenčianskeho kraja sa jedná o druhú najvyššiu mieru priemernej nezamestnanosti v rámci jednotlivých okresov (Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny).

V súčasnom období si región MAS SP udržiava vo výraznej miere hospodárske odvetvie priemyslu, zameraného na obuvnícky a kožiarsky a má dobre rozvinuté aj odvetvie stavebníctva. Odvetvie poľnohospodárstva je na území na značne vysokej úrovni, čo je preukázateľné na vyšších poľnohospodárskych výnosoch a súvisí s vysokou úrodnosťou pôdy.

Ekonomický potenciál Trenčianskeho samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za

účelom výroby produkcie, poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj v posledných rokoch jednotlivých okresov Trenčianskeho kraja má osobitné regionálne špecifiká. Dôvodom je predovšetkým rozdielna ekonomická základňa okresov, ako aj rozdielna vybavenosť územia infraštruktúrou.

Z priemyselných odvetví je v okrese Partizánske rozvinutý obuvnícky priemysel, v menšej miere kožiarsky priemysel, ľahký priemysel a gumárenský priemysel. Jednotlivé priemyselné odvetvia sú zastúpené nasledovnými podnikmi:

- obuvnícky a kožiarsky priemysel - Jela Produkt, s.r.o. Partizánske, Bacou-Dalloz, s.r.o. Partizánske, Rialto, s.r.o. Partizánske
- ľahký priemysel – Partizánske Building Components-SK s.r.o. – výrobný závod spoločnosti VELUX, Honeywell Safety Products Partizanske s.r.o. - osobné ochranné pracovné prostriedky
- gumárenský priemysel - ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o., VIPO a.s., NOVESTA, a.s. Partizánske

Počet právnických osôb bol v roku 2014 v obciach regiónu MAS SP 471, z toho bolo 307 ziskových a 164 právnických osôb bolo neziskových. V rámci sledovaného obdobia ide o najvyšší stav počtu právnických osôb v obciach MAS SP. Tabuľka č. 17 udáva jednotlivé počty právnických osôb v regióne.

Tabuľka 17: Právnické osoby v MAS SP

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	285	322	345	375	399	411	450	471
Právnické osoby ziskové	165	194	205	226	245	257	294	307
Právnické neziskové osoby	120	128	140	149	154	154	156	164

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Celkový počet fyzických osôb - podnikateľov v území MAS SP bol v roku 2014 – 1 585, pričom ide o pokles oproti roku 2013 o 18 podnikateľov. V rámci sledovaného obdobia ide o ich dlhodobejší pokles od roku 2010. V roku 2014 bolo v MAS registrovaných 37 osôb ako samostatne hospodáriaci roľníci. Živnostníkov bolo 1 481, slobodné povolanie vykonávalo 62 obyvateľov. Tabuľka č. 18 zachytáva počet fyzických osôb - podnikateľov, za roky 2007 – 2014.

Tabuľka č. 18: Fyzické osoby v MAS SP

Ukazovateľ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby podnikatelia (osoby)	1 681	1 809	1 844	1 856	1 792	1 683	1 603	1 585
Živnostníci	1 598	1 734	1 760	1 771	1 711	1 602	1 510	1 481
Slobodné povolania	41	35	38	44	43	45	56	62
Samostatne hospodáriaci roľníci	42	39	45	40	37	34	35	37

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Tvorba pracovných miest

V snahe o zníženie nezamestnanosti obce regiónu MAS SP aktívne participujú aj v projektoch vyhlásených ústredím ÚPSVaR pri vytváraní dočasných pracovných miest. Obce spolupracujú rovnako aj pri aktívnej politike trhu práce. Obce dočasne zamestnávajú nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb, najmä na údržbu verejných priestranstiev.

Zlepšovanie ekonomického rozvoja územia je jednou z kľúčových priorít a cieľov stratégie. Plánované opatrenia sú zamerané primárne na tvorbu pracovných miest s dôrazom na neverejný sektor. Stratégia predpokladá vytvorenie 9 nových pracovných miest. Stratégia sa zameriava na rozvoj rôznych odvetví ekonomiky a služieb na svojom území, s výrazným zameraním na miestne špecifiká, konkurenčné výhody. Súčasťou stratégie sú aj opatrenia na podporu znevýhodnených/marginalizovaných skupín pri rozvoji ekonomického potenciálu územia.

Zastúpenie ekonomických sektorov

Klasifikácia ekonomických činností a odvetví sa používa na rôzne štatistické účely, na účely štátnej štatistiky, pri zostavovaní národných účtov, vymedzenie daní, cenovej regulácii, kategorizáciu odpisov majetku, odvodoch do štátneho rozpočtu a ďalších. Každá organizácia alebo podnik sa v rámci svojich aktivít v národnom hospodárstve zaraďuje do jednej alebo viacerých kategórií. Kategórie sú v klasifikáciách členené viacstupňovo, zvyčajne na odvetvia, ďalej na triedy, podtriedy, skupiny, podskupiny, oddiely a pododdiely. V tabuľke č. 19 je uvedených najvýznamnejších 10 odvetví, v ktorých sú zamestnaní obyvatelia regiónu MAS SP.

Tabuľka č. 19: Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia MAS SP za rok 2011, (TOP 10 odvetí)

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Výroba kože a kožených výrobkov	417	724	1 141	970
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	316	541	857	688
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	338	356	694	581
Špecializované stavebné práce	551	44	595	491
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	406	178	584	459
Vzdelávanie	163	356	519	446
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	295	182	477	394
Zdravotníctvo	91	263	354	309
Pozemná doprava a doprava potrubím	290	43	333	283
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	242	43	285	241
Spolu	6 307	4 717	11 024	8 947

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, rok 2015, údaje zo sčítania obyvateľstva v roku 2011

Zamestnanosť a nezamestnanosť

Nízka výkonnosť a produktivita ekonomických subjektov na Slovensku prispieva k prehľbovaniu problémov na trhu práce, osobitne k nedostatočnému dopytu po práci (vyjadreného počtom existujúcich pracovných príležitostí). Neustále značné (a v ostatných rokoch rastúce) zaostávanie dopytu po práci za ponukou práce (ktorá je daná počtom ekonomicky aktívneho obyvateľstva) spôsobuje na trhu práce SR pretrvávajúce chronickej nerovnováhy.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v regióne MAS SP počas rokov 2007-2014 stúpala, ale aj klesala. Najhoršia situácia bola v roku 2012. V roku 2014 bol počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie 1 459, pričom oproti roku 2013 ide o pokles počtu uchádzačov o zamestnanie o 167 ľudí. V tabuľke č. 20 je uvedený počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Tieto hodnoty sú zobrazené aj v grafe č. 9, ktorý znázorňuje vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v rokoch 2007 – 2014.

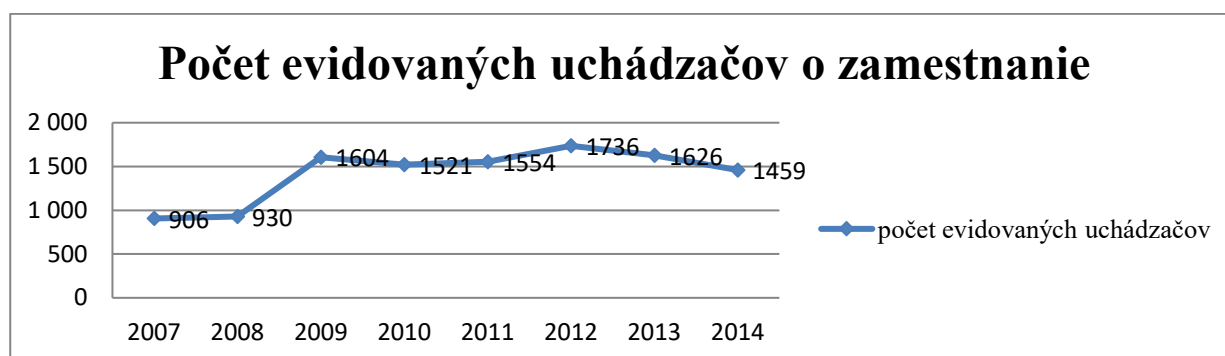
Tabuľka č. 20: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v MAS SP

	muži	ženy	spolu
2007	463	443	496
2008	456	474	930
2009	865	739	1 604

2010	831	690	1 521
2011	865	689	1 554
2012	948	788	1 736
2013	843	783	1 626
2014	771	688	1 459

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Graf č. 9: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v MAS SP v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Mieru neschopnosti hospodárstva využívať všetky zdroje práceschopného obyvateľstva, ktoré má k dispozícii, vyjadrujeme ako mieru nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti patrí k dôležitým ukazovateľom výkonnosti národného hospodárstva. Rozsah nezamestnanosti sa v bežnej hospodárskej praxi meria zvyčajne dvomi spôsobmi:

- Počtom nezamestnaných osôb
- Percentuálnou mierou nezamestnanosti

Percentuálna miera nezamestnanosti sa vypočíta ako pomer počtu nezamestnaných osôb, ktoré sa aktívne snažia získať zamestnanie a sú schopní to preukázať, a celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva vyjadrený v percentách. Prejavom zvýrazňujúcej sa nerovnováhy je rastúca miera nezamestnanosti, navyše pri doznievajúcej prezamestnanosti v niektorých sférach (napríklad vo verejnej správe a vo vládou kontrolovaných podnikoch). Bariérami relatívne rýchleho riešenia vysokej miery nezamestnanosti je nielen nízka výkonnosť ekonomiky, ale aj problémy súvisiace s kvalitou a motiváciou pracovných síl, neprispôsobilosť značnej časti populácie, ako aj systémové deformácie na trhu práce. Miera evidovanej nezamestnanosti v MAS SP v roku 2011 bola 14,10 %.

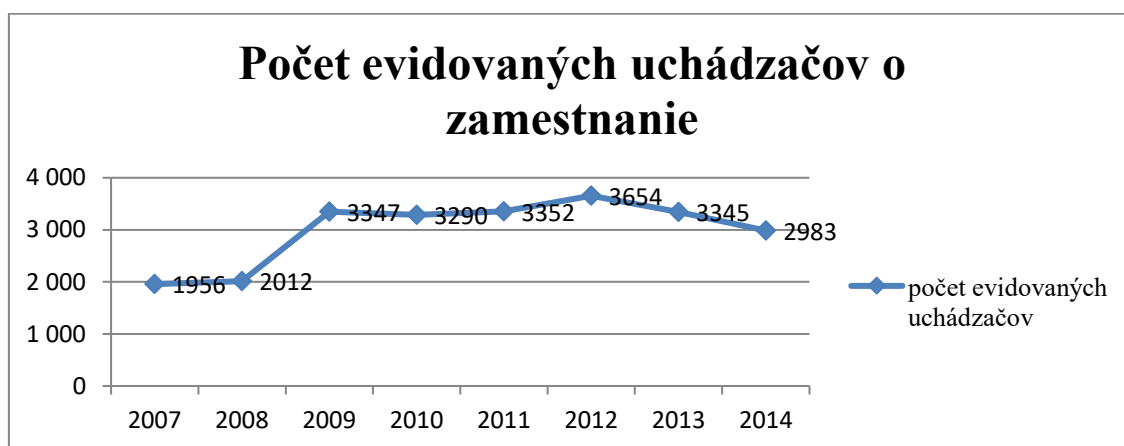
Situácia v okrese Partizánske bola podobná. V sledovanom období počet uchádzačov o zamestnanie stúpal aj klesal. Najhoršia situácia bola v roku 2012. Najmenej uchádzačov o zamestnanie bolo v roku 2007. Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske zaznamenáva tabuľka č. 21 a graf č. 10.

Tabuľka č. 21: Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske v období 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SPOLU	1 956	2 012	3 347	3 290	3 352	3 654	3 345	2 983

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Graf č. 10: Vývoj v počte nezamestnaných v okrese Partizánske v rokoch 2007 – 2014

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín, rok 2015

Poľnohospodárstvo a lesníctvo

Subjekty pôsobiace v oblasti poľnohospodárstva na základe stretnutí a pracovných jednaní prejavili záujem o čerpanie z opatrení, ktoré sú pre nich určené. Poľnohospodárska výroba v území MAS SP je rozvinutá, v rámci SWOT analýzy však vyplynula potreba podpory rastlinnej a živočíšnej výroby. Subjekty pôsobiace v oblasti lesníctva neprejavili záujem o čerpanie z opatrení, ktoré sú pre nich určené. V dobrovoľnej prílohe č. 1 v tabuľke č. 12 sa nachádza prehľad subjektov, ktorých činnosť je zameraná na lesníctvo a poľnohospodárstvo.

Spracovanie a výroba potravín v regióne

Na základe stretnutí s podnikateľmi bola zadefinovaná potreba podpory subjektov pôsobiacich v oblasti spracovania potravinárskych produktov. Prostredníctvom implementácie stratégie miestneho rozvoja by sa MAS SP chcela zamerať na podporu predaja miestnych výrobkov a regionálnych produktov. Príležitosť pre rozvoj predaja vidí v zavedení systému regionálneho značenia lokálnych výrobkov. Informácie o spracovateľských a potravinárskych subjektoch sa nachádzajú v tabuľke č. 12 v dobrovoľnej prílohe č. 1.

Cestovný ruch

Vidiecky cestovný ruch je definovaný ako ekonomické využitie vidieckej krajiny, jej prírodných zdrojov, kultúrneho dedičstva, vidieckeho prostredia, miestnych tradícií a miestnych produktov prostredníctvom certifikovaných produktov a služieb, ktoré vychádzajú z identity regiónu. Ponúka možnosť uspokojenia potrieb návštevníkov a dopytu po ubytovacích, stravovacích a doplnkových službách. Podporuje miestny trvalo udržateľný rozvoj, spĺňa nároky modernej spoločnosti na efektívne využitie voľného času prostredníctvom novej sociálnej solidarity mesta a krajiny.

Pod pojmom agroturizmus chápeme užšiu časť vidieckeho turizmu, ktorý sa spája s poľnohospodárskou činnosťou na vidieku. Agroturizmus zahŕňa špecifické činnosti agropodnikateľov a poľnohospodárskych podnikov podľa miestnych ekonomických a prírodných podmienok, zameraných na uspokojovanie rekreačných potrieb turistov. Do agroturizmu môžeme zaradiť prakticky všetky činnosti, ktoré zabezpečuje podnikateľ – poľnohospodár pre uspokojenie potrieb turistov.

Základnou zložkou služieb agroturizmu sú ubytovacie a stravovacie služby. Ubytovacie služby predstavujú ubytovanie turistov v podnikových alebo súkromných zariadeniach s možnosťou dovolenky v prírode a s prepojením napríklad na špeciálnu poľnohospodársku výrobu ako je vinohradníctvo, ovocinárstvo, ovčiarstvo a podobne. Stravovacie služby zabezpečuje poľnohospodár pre ubytovaných návštevníkov alebo ďalších turistov, ktorí prichádzajú do regiónu. Ide najmä o výrobu a priamy konzum potravín pripravených v miestnych podmienkach. Časť potravín vyrábajú priamo vo vlastných, ale aj cudzích stravovacích zariadeniach a časť je vo forme polotovarov alebo hotových výrobkov v obchodnej sieti.

Základným predpokladom rozvoja vidieckeho cestovného ruchu je kvalita poskytovaných služieb. S kvalitou poskytovaných služieb súvisí aj ich komplexnosť.

Územie MAS SP je predurčené k ďalšej a nepretržitej podpore rozvoja v rámci cestovného ruchu. Možnosti rozvoja sú rôznorodé, pričom potenciál regiónu charakterizuje najmä turistická infraštruktúra a cykloturistika. Ďalšími aspektmi pre rozvoj cestovného ruchu sú bohatá história územia a množstvo kultúrnych a historických pamiatok. V regióne sú síce vybudované reštauračné a ubytovacie zariadenia, ale je potrebné zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb formou rekonštrukcie a modernizácie, zvýšiť ich kapacitu formou výstavby nových zariadení v cestovnom ruchu a rozšíriť štruktúru poskytovaných služieb vo vidieckom priestore.

3.1.3. Popis doteraz realizovaných aktivít v území, ich význam, prípadné nedostatky a pod.

MAS SP sa v roku 2009 neúspešne uchádzala o schválenie štatútu MAS prostredníctvom výzvy na predkladanie Integrovaných stratégií rozvoja územia pre opatrenie 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia a opatrenie 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny. Napriek tomu realizovala v nasledujúcom období aktivity pre svojich členov, podnikateľský sektor a širokú verejnosť a vytvárala možnosti pre ďalší rozvoj regiónu, aj keď v obmedzenom režime. Hlavnou úlohou MAS bolo predovšetkým propagovať región s cieľom prilákať čo možno najväčší počet návštevníkov. Taktiež sa MAS snažila zveľaďovať územie, v ktorom pôsobí.

Vzdelávanie a informovanie sa stali kľúčovými úlohami MAS SP. Počas programového obdobia 2007 – 2013 prebiehali viaceré vzdelávacie a informačné aktivity. Väčšinou boli spojené s prezentáciou výstupu realizovaných projektov. Na aktivitách sa zúčastňovali nielen členovia MAS, ale aj široká verejnosť zložená z podnikateľského, neziskového a občianskeho sektora.

MAS SP v období rokov 2010-2013 úspešne realizovala 2 projekty PRV SR 2007-2013 opatrenie č. 3.3 Vzdelávanie a informovanie. Realizácia projektu „Aktuálne možnosti rozvoja vidieka“ bola zameraná na vzdelávací jednodňový seminár pre mikroregión. Paralelne s prípravou seminára prebiehali stretnutia potrebné k príprave informačných tlačенých brožúr podľa projektu. Zástupcovia mikroregiónu sa zúčastnili jednodňovej návštevy MAS v ČR, kde sa jednalo o výmenu skúseností. MAS SP sa snaží dobre pripraviť na budúce výzvy pre MAS k čomu prispelo aj úspešné realizovanie tohto projektu. Priebeh realizácie projektu bol bez komplikácií. Realizácia druhého projektu „Aktuálne otázky zvýšenia kvality života na vidieku“ prebiehala taktiež bez komplikácií. Realizácia projektu bola zameraná na vzdelávací jednodňový seminár pre mikroregión. Paralelne s prípravou seminára prebiehali stretnutia potrebné k príprave informačných tlačéných brožúr podľa projektu. Ťažiskom projektu boli príprava veľkého turistického sprievodcu mikroregiónu a tiež 3 dňová návšteva ČR, kde sa jednalo o výmenu skúseností s existujúcou MAS v ČR. MAS Stredné Ponitrie sa snaží dobre pripraviť na budúce výzvy pre MAS k čomu prispelo aj úspešné realizovanie tohto projektu.

MAS SP realizovala projekt s názvom „Nová budúcnosť v atraktívnom regióne Stredného Ponitria“. Hlavným cieľom projektu bolo aktivizovať územie MAS organizáciou stretnutí, propagačnými aktivitami a vybaviť kanceláriu MAS zodpovedajúcou technikou. V rámci projektu bola kancelária MAS vybavená kvalitnou PC technikou s príslušným

softwarom, multifunkčným zariadením s tlačiarňou, dataprojektorom, projekčným plátnom a kancelárskym vybavením. Následne bola doplnená a aktualizovaná webová stránka združenia, ktorá naplno umožnila a umožní rozvíjať komunikáciu s občanmi v území pri naplňaní základného princípu prístupu LEADER zdola nahor. MAS taktiež spracovala a vydala propagačný materiál o jednotlivých obciach, čo jej umožnilo lepšie informovať verejnosť o zaujímavostiach a atraktivitách v území. Brožúry v printovej podobe poskytujú účastníkom seminárov, školení a rôznych konferencií ucelený prehľad o združení a umožnia im získať základné informácie a kontaktné údaje.

Spomínaný projekt bol zameraný najmä na organizáciu stretnutí. MAS absolvovala rôzne stretnutia, ktorých hlavou témou bola problematika prístupu LEADER a CLLD. Oprávnené výdavky boli využité na zabezpečenie stravy, občerstvenie pre účastníkov a prenájom priestorov. V októbri 2014 sa konalo dvojdnové stretnutie na území Miestnej akčnej skupiny mikroregiónu Teplice, podporenej MAS v období 2007 – 2013 za účelom získania podstatných informácií o implementácii Integrovannej stratégie rozvoja územia, príkladov dobrej praxe a prehĺbenia spolupráce medzi miestnymi akčnými skupinami.

Ďalšie stretnutia členov MAS zamerané na problematiku prístupu LEADER a CLLD sa uskutočnili v mesiacoch november – december 2014. V rámci stretnutí sa MAS sústredila predovšetkým na vytvorenie prieskumov slúžiacich pre potreby prípravy stratégie miestneho rozvoja, mapovanie územia verejno-súkromného partnerstva, identifikáciu a spoznávanie nových členov formou návštev existujúcich a možných nových členov MAS za účelom zvýšenia aktivizácie územia a spolupráce.

MAS SP realizovala vyššie uvedené aktivity z dôvodu nedostatku informácií, praktických skúseností o prístupe LEADER a CLLD. Ich cieľom bolo pripraviť územie na predloženie kvalitnej stratégie miestneho rozvoja. Účastníci mali možnosť vidieť reálne výsledky dosiahnuté implementáciou Integrovannej stratégie rozvoja územia Miestnej akčnej skupiny Mikroregiónu Teplice. Súčasťou podujatia boli stretnutia so starostami obcí, manažmentom MAS i jednotlivými žiadateľmi úspešne realizovaných projektov. Účastníci získali ucelený obraz o fungovaní MAS, informácie o formovaní partnerstva, potrebných kapacitách pre správnu implementáciu stratégie, ktorej bol udelený štatút MAS Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Povinné prílohy:

Príloha č.6: Zoznam zdrojov (analýzy) a vstupných dokumentov

3.2. SWOT analýza

V nasledujúcich tabuľkách je uvedená SWOT analýza, ktorá obsahuje sumarizáciu z analýzy zdrojov. Oblasti jednotlivých SWOT analýz sú: Pôdohospodárstvo, lesníctvo a spracovanie, Priemysel a podnikanie, Cestovný ruch, Životné prostredie, Doprava a technická infraštruktúra, Komunitné kultúrne a voľnočasové aktivity, Komunita a sociálna sféra (zdravotníctvo, vzdelávanie a školstvo).

SUMARIZÁCIA Z ANALÝZY ZDROJOV:

Z analýzy zdrojov vyplýva, že región Stredného Ponitria nemá v oblasti turizmu až také výrazné prírodné danosti ako iné centrá cestovného ruchu. Silnú stránku však tvorí ponuka rôznych špecifík a zaujímavostí, ktoré predstavujú veľký potenciál na to, aby cestovný ruch patril k neoddeliteľnej súčasť miestneho rozvoja vedeného komunitou. Územie je označované za región kaštieľov, kostolov, kaplniek a pamätníkov 2. svetovej vojny. MAS Stredné Ponitrie vyniká bohatou históriou s existenciou veľkého množstva kultúrno-historických pamiatok a archeologických nálezov. V regióne MAS sa nachádza hrad, priehrada, múzeum, pamätné izby. Príležitosť spočíva tiež v rozvinutom poľnohospodárstve, ktoré predstavuje potenciál pre rozvoj agroturizmu. Potenciál poľnohospodárstva je vysoký predovšetkým vďaka kvalitnej produkčnej pôde, tradícii v pestovaní ovocia a vďaka existencii zručných personálnych zdrojov. Za ohrozenie môžeme považovať postupný pokles počtu podnikateľských subjektov - fyzických osôb, nedostatočné investičné kapacity, nedostatočné zdroje na moderné a inovatívne technológie. Slabými stránkami sú nedostatočná propagácia a marketing poľnohospodárskych, remeselníckych, ako aj iných produktov. MAS Stredné Ponitrie plánuje podporiť najmä poľnohospodárske, potravinárske subjekty a spracovateľov. Príležitosť spočíva v podpore predaja z dvora, malo by ísť o výrobky od lokálnych producentov a spracovateľov. Ďalšou z možností na rozvoj je podpora rôznych odvetví ekonomiky s výrazným zameraním na miestne špecifiká a konkurenčné výhody, pričom MAS musí dbať na začleňovanie marginalizovaných skupín obyvateľstva a prihliadať na ochranu životného prostredia. Príležitosťou je aj rozvoj tradičných remeselných činností, napríklad formou pretransformovania záujmových remeselných činností na podnikateľské. Ohrozením pre žiadateľov o NFP je veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, avšak kancelária MAS Stredné Ponitrie na čele s manažérom predstavuje pomoc v oblasti administrácií žiadostí, čím sa predpokladá čiastočné odstránenie tejto hrozby.

Tabuľka č. 22: SWOT analýza
Pôdohospodárstvo, lesníctvo a spracovanie

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - vysoko produkčná pôda s dobrou úrodnosťou - existencia poľnohospodárskych družstiev a dvorov - rozvinutý primárny sektor - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín - existencia ovocných sádov - dlhoročná tradícia v pestovaní ovocia (Fructop, Bioplant) - priaznivý výskyt zdrojov surovín (najmä drevo, tehliarska surovina) - vyššia diverzifikácia výroby (odchod od špecializácie výroby na jeden segment) 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok investičného kapitálu na rozvoj poľnohospodárstva - vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj poľnohospodárstva - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych a inovatívnych výrobných technológií - nedostatočná propagácia regionálnych produktov – poľnohospodári i remeselníci 	<ul style="list-style-type: none"> - využitie dostatku ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva - zvýšenie produkcie domácich poľnohospodárskych výrobkov - vhodné podmienky na rozvoj poľnohospodárstva - podpora potravinárskych subjektov - zavádzanie inovácií a moderných technológií - zvýšenie spolupráce s ostatnými aktérmi v oblasti rozvoja vidieka v regióne - podpora predaja miestnych výrobkov lokálnych producentov a spracovateľov - možnosti pre rozvoj ovocinárstva a sušenia ovocia - podpora predaja z dvora - podpora lesníctva a spracovanie dreva - podpora začínajúcich poľnohospodárov a mladých farmárov - podpora potravinárskych subjektov 	<ul style="list-style-type: none"> - zníženie produktivity pôdy kvôli nevhodnému hospodáreniu - ohrozenie kvality vôd - nesúlad poľnohospodárov s inými rozvojovými plánmi miestnych aktérov (cyklotrasy, turistické trasy) - nezáujem mladšej generácie o poľnohospodárstvo - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj poľnohospodárstva - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU - blízkosť mesta – presúvanie aktivít obyvateľov - nedostatok investičného kapitálu - odchod kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia - odchod mladých ľudí z regiónu - narastajúci index starnutia

Priemysel a podnikanie

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť firiem s dobrým rozvojovým potenciálom - dobrá dostupnosť k vybudovaným priemyselným parkom - dlhoročná tradícia obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu - dostatočný počet výrobných prevádzok (betonárka, liehovar, kovovýroba, stolárstvo) - dostatok vhodných priestorov pre podnikateľské aktivity - existencia podnikateľských subjektov v oblasti obchodu - priaznivý výskyt zdrojov surovín (kameňolom) 	<ul style="list-style-type: none"> - málo rozvinutá nepoľnohospodárska výroba - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám - nízke rozpočty obcí nedovoľujú v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia - občania - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov - vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám - podpora rozvojových investícií - vytvorenie nových pracovných miest najmä v službách, malom a strednom podnikaní - zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva - zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov formou školení, tréningov - vytvárať lepšie podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania najmä v prepojení na vidiecky cestovný ruch - rozvoj a podpora rekonštrukcie a budovania priemyselných parkov a zón - podpora tradičných remesiel a domácich produktov - možnosti využívania brownfields pre podnikateľské účely 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj podnikania - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií - zo štátnych dotácií a z fondov EU - nedostatok investičného kapitálu - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania - odchod kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia - odchod mladých ľudí z regiónu - nedostatok ľudského kapitálu

Cestovný ruch

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - prírodné krásy a rezervácie (CHKO Ponitrie, výskyt mokradí) - bohaté kultúrne dedičstvo - veľké množstvo kultúrohistorických pamiatok (kaštieľ, múzeum A.S.Puškina, letohrádok Babylon, gotická strážna veža) - archeologické nálezy (Bošany, Veľké Kršteňany, Krásno, Veľký Klíž) - Salaš Kostrín (Klátova Nová Ves) - existencia poľovných revírov - pokojné vidiecke prostredie bez nežiadúcich sociálnych javov - existencia vodných plôch a rybníkov - existencia turistických trás - blízkosť mesta Partizánske (letisko, termálne kúpele Malé Bielice) 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok a riedka sieť informačných tabúl - nedostatočná propagácia a marketing v cestovnom ruchu - nedostatočné využitie prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu - slabo využitý kultúrno – historický potenciál územia - absencia informačného centra pre turistov - nedostatok ubytovacích kapacít - nevyhovujúci stav niektorých ubytovacích zariadení, penziónov a reštaurácií - nedostatočne rozvinutá obchodná sieť - nedostatočná cykloturistická infraštruktúra 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora rozvoja stravovacích a reštauračných zariadení - zvýšenie propagácie rozvoja v cestnom ruchu - zapájanie sa projektov v rámci cezhraničnej spolupráce - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových, organizácií - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - budovanie a značenie cyklotrás - vytváranie atraktívnych a odpočinkových miest na cyklotrasách a turistických trasách - značenie bežkárskych trás - cestovné balíčky a programy pre turistov - využitie kultúrneho bohatstva a pamiatok k zvýšeniu atraktívnosti regiónu - využitie miestneho potenciálu poľnohospodárstva v rozvoji agroturistiky - rozvoj agroturistiky a vidieckeho cestovného ruchu - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na budovanie technickej infraštruktúry - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu kultúrno-historických a prírodných pamiatok - vandalizmus - podcenenie cestovného ruchu a jeho prínosu pre región - postupný úpadok rekreačných lokalít - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt, pokles záujmu o niektoré hodnoty, tradície a kúpeľný turizmus - obmedzenie rozvoju aktivít v cestovnom ruchu v súvislosti s prítomnosťou chránených prírodných lokalít

		zážitkové pobyty - využitie potenciálu rieky Nitra (splavovanie) - zriadenie turistického centra - výstavba vyhliadkovej veže - schválenie stratégie CLLD	
--	--	---	--

Životné prostredie

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO - zabezpečený odvoz TKO - fungujúci separovaný zber v obciach - množstvo vzácnych prírodných úkazov - lokálne mokrade (Veľké Uherce, Ješkova Ves, Skačany, Bošany, Klátova Nová Ves, Krásno, Turčianky, Hradište, Žabokreky nad Nitrou, Brodzany, Kolačno, Veľký Klíž, Chynorany) - biocentrá európskeho významu - vysoké percento zalesnenia - dobrá kvalita pôdy - relatívne nízka ekologická zaťaženosť 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia splaškovej kanalizačnej siete - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu poletavých častíc prachu - prítomnosť kameňolomu (prašnosť, hluk) - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP - nevybudované protipovodňové opatrenia v niektorých častiach 	<ul style="list-style-type: none"> - dostavba splaškovej kanalizačnej siete - modernizácia a budovanie zberných dvorov - využívanie alternatívnych zdrojov energie - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva - odstránenie zdrojov znečistenia zložiek životného prostredia (povrchové, podzemné vody, ovzdušie,...) - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby - budovanie protipovodňových 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia z ostatných častí kraja - dopady na zdravotný stav obyvateľov - zníženie biodiverzity - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny - radikalizácia zmien v životnom

		opatrení - úprava verejných priestranstiev - dopĺňanie prvkov zelenej infraštruktúry - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle	prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny) - znečisťovanie rieky Nitra
--	--	---	---

Doprava a technická infraštruktúra

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - dobrá poloha mesta vzhľadom na dostupnosť mesta Partizánske a meste Topoľčany - vybudovaná železničná sieť - dostatočný počet autobusových spojov - vybudovaná základná technická infraštruktúra - existencia dobre vybavených spádových centier - pripravenosť územia MAS k realizácii projektov 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia rýchlostnej komunikácie - nevyhovujúci stav miestnych komunikácií a chodníkov v obciach - nedostatok parkovacích miest vo väčších obciach - neúplná plynofikácia - nevybudovaná splašková kanalizácia - nevyhovujúci stav obecných budov a objektov spoločenského významu - zlý technický stav inžinierskych sietí 	<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie rýchlostnej komunikácie - dobudovanie minimálne jednostranných chodníkov na miestnych komunikáciách v obciach - rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov - podpora nemotorovej dopravy budovaním cyklotrás - využívanie alternatívnych zdrojov energie - rekonštrukcia verejného osvetlenia a prechod na úsporné LED osvetlenie - zavádzanie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojok do nových častí IBV - kompletná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu

Komunitné kultúrne a voľnočasové aktivity

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - významné kultúrnohistorické pamiatky - bohatá spolková činnosť združení vo väčších obciach - podujatia nadregionálneho významu - vhodné podmienky pre rozvoj cykloturistiky, turistiky a športu - rieka Nitra - bohatá sieť lokálnych knižníc - existencia divadelných súborov 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia športovo-rekreačných zón vo väčšine obcí - nedostatok priestorov pre trávenie voľného času detí a mládeže - chýbajúca zeleň na verejných priestranstvách - úpadok organizácií venujúcich sa folklóru a tradíciám - absencia telocviční a športových hál 	<ul style="list-style-type: none"> - zriadenie komunitných centier - možnosti získania finančných prostriedkov z EÚ - možnosti použitia 2 % daní daňových subjektov pre rozvoj kultúry a voľno časových aktivít a na podporu občianskych združení - znižovanie energetickej náročnosti budov určených pre kultúrne, spoločenské a športové podujatia - podpora sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb - rozvoj splavovania na rieke Nitra - budovanie rekreačných zón a multifunkčných ihrísk - zriadenie vonkajšieho fitnesscentra 	<ul style="list-style-type: none"> - odchod mladých aktívnych ľudí preč z regiónu - zvyšovanie sa indexu starnutia - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových areálov a verejných priestranstiev

Komunita a sociálna sféra (zdravotníctvo, vzdelávanie a školstvo)

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>	<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - blízkosť nemocnice v Partizánskom - zariadenia pre seniorov v regióne - vysoké percento obyvateľstva v produktívnom veku - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť - stabilná a dobrá sieť predškolských zariadení, základných a umeleckých škôl - vybavené počítačové učebne 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia denného stacionára v obciach - nedostatočná starostlivosť o starších občanov - nedostatočné kapacity materských škôl v niektorých obciach - nevyhovujúci technický stav v niektorých objektoch určených na vzdelávanie - vysoké náklady na prevádzku škôl - nedostatok nájomných bytov pre rodiny s deťmi 	<ul style="list-style-type: none"> - zriaďovanie sociálnych komunitných centier - zavádzanie podporných opatrení pre rodiny s deťmi - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity - zvyšovanie adresnosti, efektívnosti a dostupnosti opatrení sociálnej inklúzie - možnosti získania finančných prostriedkov z EÚ - možnosti použitia 2 % daní daňových subjektov pre rozvoj zdravotníctva a školstva - znižovanie energetickej náročnosti budov využívaných v rámci zdravotníctva a školstva - podpora sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb - možnosti rozvíjať školské tradície a spoločné aktivity pre mládež a rodičov - možnosť výmeny skúseností pedagógov v rámci medzinárodnej spolupráce škôl 	<ul style="list-style-type: none"> - odchod mladých aktívnych ľudí preč z regiónu - zvyšovanie sa indexu starnutia - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie - nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež - zlyhanie pri podpore talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športoch, v hudbe a vo vzdelaní

3.3. Identifikácia potrieb

V nadväznosti na analýzu zdrojov územia a SWOT analýzu, je možné konštatovať, že územie MAS SP má veľmi dobré východiskové podmienky pre postupné zlepšovanie ekonomického rozvoja a tvorbu pracovných miest. Územia MAS SP má predpoklady k tomu, aby bolo priestorom pre kvalitný život obyvateľov a atraktívny pre návštevníkov.

Hlavné potreby územia MAS SP:

1. Zabezpečiť tvorbu pracovných miest
2. Zvýšiť využitie výrobných kapacít poľnohospodárskych, potravinárskych a ostatných podnikov prostredníctvom zavádzania moderných a inovatívnych technológií
3. Využiť potenciál tradičnej remeselnej výroby
4. Stabilizovať príjmy podnikov prostredníctvom podpory predaj miestnych produktov, lepšieho marketingu a propagácie
5. Zvýšiť využitie potenciálu cestovného ruchu budovaním doplnkovej infraštruktúry a zlepšovaním služieb
6. Zvýšiť počet nových ubytovacích zariadení a zlepšiť stav existujúcich
7. Lepšie využiť prírodné a kultúrno-historické bohatstvo pre rozvoj cestovného ruchu
8. Budovať a zlepšovať stav základnej infraštruktúry a služieb vrátane voľno časových a sociálnych
9. Zlepšiť environmentálny stav prostredníctvom znižovania energetickej náročnosti budov, využívania OZE, využívania alternatívnej dopravy a zavádzania prvkov zelenej infraštruktúry
10. Využiť národnú a medzinárodnú spoluprácu pre výmenu skúseností pre miestny rozvoj
11. Efektívne riadiť a propagovať MAS

Zdôvodnenie prioritizácie potrieb v nadväznosti na SWOT analýzu:

V oblasti podnikania je jednoznačným silným východiskovým predpokladom pre ekonomický rozvoj historická tradícia podnikania v podobe regiónu známeho obuvníckeho a garbiarskeho regiónu (Baťove závody), čoho výsledkom je existencia mnohých podnikov obuvníckeho, kožiarskeho a gumárskeho priemyslu. Z dávnejšej histórie región známy obchodnými cestami „Kráľovská cisárska poštová cesta“ a „Magna via“. Tiež je tu bohatá tradícia remeselnej výroby. Pre udržateľný rozvoj je dôležité, že tu existuje mnohoovetvová

štruktúra priemyslu. V oblasti poľnohospodárstva je silnou stránkou veľký podiel poľnohospodárskej pôdy a tradícia ovocinárskej výroby. V území existuje niekoľko poľnohospodárskych družstiev a fariem, k dispozícii sú pomerne kvalitné ľudské zdroje s relevantnými skúsenosťami. Napriek týmto dobrým východiskovým predpokladom je v oblasti podnikania mnoho bariér a skutočností, ktoré brzdia ekonomický rozvoj. Ide najmä o nedostatočné kapitálové investície, nedostatočné zdroje na moderné a inovatívne technológie, nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, nedostatočná propagácia a marketing poľnohospodárskych, remeselných a iných produktov a služieb.

Pokiaľ ide o cestovný ruch, územie MAS SP síce nedisponuje takými prírodnými podmienkami ako typické turistické destinácie na Slovensku ako, Tatry, Fatry a pod., avšak má iný potenciál, ktorý je pre rozvoj cestovného ruchu veľmi výrazný - bohatá história (Baťove závody) a tradície, chránená krajinná oblasť, priehrada, hrady, kaštiele, pamätné izby a pod. Takisto má územie vzhľadom na relatívne rozvinuté poľnohospodárstvo potenciál pre rozvoj agroturizmu. Územie MAS SP disponuje turistickými chodníkmi a vybudovanými cyklotrasami v niektorých častiach. Na základe bližšieho analyzovania silných a slabých stránok je však zrejmé, že potenciál, ktorý územie MAS SP má pre rozvoj cestovného ruchu nie je využitý v dostatočnej miere. Nedostatkami sú najmä nedostatočná propagácia a marketing, nedostatočne vybudovaná doplnková infraštruktúra (informačné tabule, informačné centrá), nedostatočný počet a kvalita ubytovacích zariadení, ako aj ďalšie.

Dôležitou oblasťou, ktorú je potrebné rozvíjať okrem podnikania a cestovného ruchu je tiež oblasť komunitného a verejného života. Pre kvalitný život obyvateľov je dôležité, aby územie nielen poskytovalo dostatok pracovných príležitostí, ale zároveň aj to, aby bol obyvateľom poskytnutý priestor s kvalitnou infraštruktúrou a kvalitnými službami. V tejto oblasti územie MAS SP aj napriek realizovaným aktivitám z minulosti neustále zaostáva za požadovaným stavom. V obciach chýbajú športovo-relaxačné priestory, základná technická infraštruktúra, obecné budovy majú vysokú energetickú náročnosť a s nízkym pomerom využívania OZE, čo má negatívny vplyv na rozpočty obcí. Infraštruktúra vzdelávania a sociálnych služieb je takisto nedostatočná.

V zmysle uvedeného bolo miestnou akčnou skupinou identifikovaných niekoľko dôležitých potrieb, ktoré boli základom pre definovanie cieľov tejto stratégie. Pri identifikovaní potrieb hrala dôležitú úlohu spolupráca a diskusia medzi partnermi. Dôležitým vstupom bol tiež dotazník, v ktorom obyvatelia uvádzali svoj pohľad na potreby a priority územia.

4. Strategický rámec

Opíše sa celkové strategické zameranie stratégie CLLD a v nadväznosti na SWOT analýzu a identifikované potreby sa definuje vízia, strategický cieľ, priority, špecifické ciele a následne opatrenia. Definovanie každého cieľa musí byť odôvodnené SWOT analýzou a ku každému cieľu musia byť priradené potreby, ktoré budú daným cieľom napĺňané. MAS musí zároveň preukázať a zdôvodniť, že stanovené ciele stratégie CLLD prispievajú k cieľom stratégie EU 2020, ako aj k cieľom PRV SR 2014-2020 a IROP 2014-2020.

Strategický rámec popisuje strategické zameranie v úzkej nadväznosti na SWOT analýzu a na definované potreby. Strategické zameranie stratégie kontinuálne nadväzuje na zameranie integrovanej stratégie rozvoja územia pre roky 2007-2013. MAS SP nebola úspešná pri výbere MAS v minulom programovom období, napriek tomu však MAS SP realizovala ciele stratégie, avšak vzhľadom na minimálne finančné prostriedky boli akcie zamerané najmä na vzdelávanie a propagáciu. Jednotlivé obce a iné subjekty z územia sa tiež uchádzali priamo o finančné prostriedky z rôznych operačných programov a ďalších dotačných titulov. Opätovné analyzovanie územia v tomto období však ukázalo, že problémy sa nepodarilo odstrániť, ale zároveň aj to, že všeobecné smerovanie územia bolo správne a je žiaduce s rozvojovými aktivitami pokračovať, avšak ideálne s vyššou finančnou podporou. V nasledujúcej časti budú definované vízia a strategický cieľ, neskôr priority a špecifické ciele s konkrétnymi opatreniami na ich naplnenie.

4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa

Vízia je najvšeobecnejším vyjadrením predstavy a zámeru, kam sa chce územie MAS posunúť, ako chce MAS zmeniť svoje územie a pod. v dlhodobom horizonte 10-15 rokov. Strategický cieľ je konkretizáciou vízie a stanovuje sa na obdobie 7-10 rokov, minimálne do roku 2023. Strategický cieľ má okrem stanovenia samotného cieľa definovať aj spôsoby na dosiahnutie želaného stavu, teda má vyjadrovať kvalitatívnu zmenu (t. z. ak niečo chceme zlepšiť, zvýšiť a pod., je potrebné uviesť aj ako to chceme dosiahnuť – napr. „zvýšenie konkurencieschopnosti regiónu a skvalitnenie života v regióne prostredníctvom zlepšovania životných podmienok obyvateľov a podmienok pre podnikanie“).

Vízia MAS SP je spoločnou predstavou všetkých zainteresovaných aktérov, o tom, kam by územie MAS SP malo vďaka postupne vykonávanými krokmi smerovať a ako by malo vyzeráť v horizonte 15 a viac rokov. Vízia dáva silný dôraz na budovanie výrazného imidžu regiónu, ktorého rozvoj kontinuálne nadväzuje na bohatú históriu obchodu a podnikania, potenciál cestovného ruchu a berie ohľad na zlepšovanie kvality života obyvateľov a zdravé životné prostredie. Na tomto základe bola definovaná vízia nasledovne:

Vízia:

Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie, územie tiahnuce sa historickou „Kráľovsko-cisárskou poštovou cestou“ a obchodnou cestou „Magna Via“, úspešne ťaží z obuvníckej tradície T. Baťu a je atraktívnym územím pre rozvoj podnikania a tvorbu pracovných príležitostí. Dôležitým prvkom udržateľného rozvoja je vidiecky cestovný ruch, využívajúci bohaté prírodné a najmä historické bohatstvo územia známeho pod názvom „Údolie renesančných kaštieľov“. MAS SP je územie, ktoré láka mladých ľudí a poskytuje kvalitné prostredie pre život obyvateľov.

V nadväznosti na túto víziu bol definovaný strategický cieľ, ktorý sleduje jednotlivé ciele pokryté víziou, avšak dáva aj konkrétnejšie odpovede, na to, ako sa želaný stav má dosiahnuť. MAS SP bude touto stratégiou smerovať k naplneniu nasledovného strategického cieľa do roku 2023:

Strategický cieľ:

Vytváranie podmienok pre tvorbu pracovných príležitostí a kvalitný priestor pre obyvateľov prostredníctvom podpory podnikania vrátane poľnohospodárstva a tradičných remesiel, zlepšovania ponuky služieb vidieckeho cestovného ruchu a zlepšovania infraštruktúry a kvality miestnych služieb s ohľadom na životné prostredie.

4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Definujú sa priority a špecifické ciele v rámci priorít v nadväznosti na definovanú víziu a strategický cieľ. Odôvodní sa výber priorít a špecifických cieľov v nadväznosti na SWOT

analýzu a ku každému cieľu priradia potreby, ktoré budú daným cieľom napĺňané. Stanovené ciele majú byť konkrétne, merateľné a dosiahnuteľné v stanovenom termíne. Nemá ísť len o všeobecné ciele ako sú „zlepšenie kvality života“ alebo dosiahnutie „trvalo udržateľného rozvoja“. Dôsledkom stanovovania príliš všeobecných cieľov môže byť, že stratégia sa stane takmer bezvýznamná, bude vystavená vplyvu miestnych záujmových skupín a nebude ju možné monitorovať.

Na zlepšenie kvality stratégií by stratégie mali byť založené na jasnej logike intervencie, na ktorej sa dohodne komunita a ktorá je založená na otázkach, ako sú: „čo chceme/môžeme zmeniť?“, „čo chceme dosiahnuť do roku X?“, „ako by mal vyzerat' úspech?“, „aký typ dôkazu preukáže, že sme boli úspešní?“.

Ku každému špecifickému cieľu sa musí uviesť jeho príslušnosť k „fokusovým oblastiam PRV“ a špecifickým cieľom IROP, pričom jeden cieľ môže prispievať k napĺňaniu viacerých fokusových oblastí – primárne alebo sekundárne.

V nadväznosti na stanovené priority a špecifické ciele sa definujú opatrenia, ktorými sa budú priority a špecifické ciele napĺňať. V prípade opatrení financovaných z PRV sa musia priradiť k týmto opatreniam aj kódy opatrení v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014. Opatrenia sa rozdelia na opatrenia v rámci PRV, opatrenia v rámci IROP a opatrenia „iné/vlastné“ (financované mimo zdrojov PRV a IROP).

SWOT analýza a neskôr identifikácia potrieb pomerne jasne ukázali oblasti, na ktorých je možné zakladať budúci rozvoj územia. Ja jednej strane boli identifikované silné stránky a potenciál, ktorý logicky predurčuje územie MAS k stabilnému a udržateľnému socio-ekonomickému rozvoju, na druhej strane boli identifikované bariéry a brzdy rozvoja, ktoré v momentálnej situácii bránia rozvoju. Pre rozvoj oblastí, ktoré majú potenciál zabezpečiť žiadaný stupeň rozvoja bolo v nadväznosti na víziu a strategický cieľ identifikovaných niekoľko priorít a špecifických cieľov, ktorých napĺňanie prinesie územiu MAS jasné výsledky v podobe vytvorených pracovných miest a stabilného počtu podnikateľských subjektov, kvalitných a známych lokálnych poľnohospodárskych, ako aj nepoľnohospodárskych produktov, kvalitných služieb cestovného ruchu a kvalitnej infraštruktúry a miestnych služieb zabezpečujúcich kvalitný život obyvateľov a ostatných subjektov. Na tomto logickom základe boli identifikované nasledovné priority a k nim prislúchajúce špecifické ciele a konkrétne opatrenia:

Priorita 1: Podpora podnikania a tvorba pracovných miest

Priorita 2: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Priorita 3: Kvalitný verejný priestor

Priorita 4: Kvalitný manažment a partnerstvo

Priorita 5: Rozvoj spolupráce

Priorita 1: Podpora podnikania a tvorba pracovných miest

Zlepšovanie ekonomického rozvoja územia je jednou z kľúčových priorít a cieľov stratégie. Oblasť podnikania je jednou z najdôležitejších oblastí, ktorej podporou je možné zabezpečiť ekonomický rozvoj územia MAS už v blízkej dobe. Analýza územia ukázala silný ekonomický potenciál, vychádzajúci najmä z bohatej histórie v oblasti obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu, keďže územie MAS sa nachádza v okrese Partizánske, kadial' viedla známa Baťovská obuvnícka cesta, ktorej základy položil Tomáš Baťa, ktorý v tomto území pôsobil. Tradícia obuvníckeho priemyslu sa teda logicky prenáša z generácie na generáciu medzi obyvateľstvom. V území sa nachádza veľa obuvníckych podnikov, okrem nich však aj podniky v oblasti kožiarskeho, gumárenského či stavebného priemyslu.

Nachádza sa tu aj veľa obyvateľov, ktorý sa venujú remeselnej produkcii, často však len pre zábavu. Mnohooetvovú štruktúru dopĺňajú aj poľnohospodárske a lesnícke podniky. Potenciál poľnohospodárstva je vysoký najmä vďaka kvalitnej produkčnej pôde, existencii tradície v pestovaní ovocia a kvalitných ľudských zdrojov.

Negatívnym javom je však postupný pokles počtu podnikateľských subjektov – fyzických osôb, nedostatočné investičné kapacity, nedostatočné zdroje na moderné a inovatívne technológie, ako aj nedostatočná propagácia a marketing poľnohospodárskych, remeselníckych, ako aj iných produktov.

V rámci obchodu a služieb by v budúcnosti MAS mala podporiť najmä poľnohospodárske, potravinárske subjekty a spracovateľov. Príležitosť vidí v podpore predaja výrobkov lokálnych producentov a spracovateľov. Je potrebné podporiť rôzne odvetvia ekonomiky, s výrazným zameraním na miestne špecifiká a konkurenčné výhody, pričom sa nesmie zabúdať na inklúziu znevýhodnených skupín obyvateľstva a ohľad na životné prostredie. Cestou je tiež podpora rozvoja tradičných remeselných činností, resp. pretransformovanie záujmových remeselných činností na podnikateľské.

Napĺňanie potrieb:

Realizáciou priority 1 sa bude prispievať k napĺňaniu nasledovných potrieb:

1. Zabezpečiť tvorbu pracovných miest
2. Zvýšiť využitie výrobných kapacít poľnohospodárskych, potravinárskych a ostatných podnikov prostredníctvom zavádzania moderných a inovatívnych technológií
3. Využiť potenciál tradičnej remeselnej výroby
4. Stabilizovať príjmy podnikov prostredníctvom podpory predaj miestnych produktov, lepšieho marketingu a propagácie

Priorita má tiež potenciál prispieť k naplneniu potreby č. 9, v prípade investícií v rámci podnikov súvisiacich s využívaním OZE.

9. Zlepšiť environmentálny stav prostredníctvom znižovania energetickej náročnosti budov, využívania OZE, využívania alternatívnej dopravy a zavádzania prvkov zelenej infraštruktúry

Špecifické ciele a opatrenia

Pre podporu podnikania a tvorbu pracovných miest boli identifikované nasledovné špecifické ciele a v opatrenia:

Špecifický cieľ 1.1: Rozvoj priemyselných odvetví, tradičných remesiel a služieb

Opatrenie č. 1: Zakladanie nových a podpora existujúcich podnikov (IROP 5.1.1)

Opatrenie č. 2: Podpora marketingu a sieťovania (IROP 5.1.1)

Špecifický cieľ 1.2: Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov

Opatrenie č. 3: Investície do poľnohospodárskych podnikov (PRV 4.1)

Opatrenie č. 4: Investície do spracovania poľnohospodárskych výrobkov a uvádzania na trh (PRV 4.2)

Príspevok k fokusovým oblastiam PRV a špecifickým cieľom IROP

Špecifický cieľ 1.1 prispieva k špecifickému cieľu IROP 5.1.1 (Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií). V prípade PRV, špecifický cieľ 1.2 prispieva okrem fokusovej oblasti PRV 6B (Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach) k fokusovým oblastiam PRV 2A (Zlepšenie hospodárskeho výkonu

všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie) a 3A (Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií). V prípade investícií súvisiacich s OZE, znižovaním energetickej náročnosti a zavádzania IKT aj sekundárne k fokusovej oblasti 5C (Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky) a 6C (Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach).

Priorita 2: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Ako je uvedené aj v analytickej časti, územie MAS SP nemá v oblasti cestovného ruchu také výrazné prírodné danosti ako iné rozvinuté centrá na Slovensku, ani nie je v blízkosti nejakého významného centra cestovného ruchu. Analýza SWOT však ukázala, že územie má mnoho iných daností a predností, ktoré spolu vytvárajú silný potenciál, aby cestovný ruch bol neoddeliteľnou súčasťou miestneho rozvoja MAS. Ide najmä o bohatú históriu a existenciu veľkého množstva kultúrno-historických pamiatok, archeologických nálezov a iných zaujímavostí. Územie je známe ako región kaštieľov, kostolov, kaplniek a pamätníkov 2. svetovej vojny. Nachádza sa tu hrad, priehrada, múzeum, pamätné izby. Na území sa nachádza chránená krajinná oblasť, zasahuje tu časť pohoria Trábeč a Vtáčnik, je vybudovaná cyklotrasa, ako aj niekoľko turistických a náučných chodníkov. Pre rozvoj cestovného ruchu je potrebné využiť tento potenciál, a to tak, že dôjde k lepšiemu marketingu a propagácii, vybuduje sa doplnková infraštruktúra cestovného ruchu (cyklotrasy, informačné tabule, odpočinkové miesta, informačné centrum), zlepšia sa služby, rozšíri a zlepší sa ponuka ubytovacích zariadení, obnovia sa kultúrno-historické pamiatky či dôjde k zvýšeniu potenciálu prostredníctvom podpory agroturistických zariadení.

Napĺňanie potrieb:

Realizáciou priority 2 sa bude prispievať k napĺňaniu nasledovných potrieb:

5. Zvýšiť využitie potenciálu cestovného ruchu budovaním doplnkovej infraštruktúry a zlepšovaním služieb

6. Zvýšiť počet nových ubytovacích zariadení a zlepšiť stav existujúcich
7. Lepšie využiť prírodné a kultúrno-historické bohatstvo pre rozvoj cestovného ruchu

Špecifické ciele a opatrenia

Pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu boli identifikované nasledovné špecifické ciele a opatrenia:

Špecifický cieľ 2.1: Zlepšenie kvality a počtu ubytovacích zariadení, rozšírenie ponuky služieb vidieckeho cestovného ruchu a podpora agroturistiky

Opatrenie č. 5: Investície do podnikania v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky (PRV 6.4)

Špecifický cieľ 2.2: Využitie potenciálu kultúrno-historického bohatstva a zlepšenie doplnkovej infraštruktúry a služieb pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Opatrenie č. 6: Investície do obnovy kultúrno-historických pamiatok a budovania doplnkovej infraštruktúry a služieb (PRV 7.5)

Príspevok k fokusovým oblastiam PRV a špecifickým cieľom IROP

Špecifické ciele 2.1 a 2.2 prispievajú k fokusovým oblastiam PRV 6A (Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov, ako aj vytvárania pracovných miest), 6B (Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach) a v prípade zavádzania IKT a informačného systému aj sekundárne k 6C (Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach).

Priorita 3: Kvalitný verejný priestor

Pre udržateľný socio-ekonomický rozvoj zabezpečujúci tvorbu pracovných miest je v neposlednom rade potrebné zabezpečiť kvalitnú infraštruktúru a miestne služby pre obyvateľov. Nesmieme zabúdať, že práve ľudia sú neoddeliteľnou súčasťou rozvoja, je potrebné pre nich vytvoriť také podmienky, aby v území chceli žiť, aby do územia prichádzali mladí ľudia, a aby bolo postarané o starších a zraniteľných ľudí. Ako vyplýva zo SWOT analýzy, územie MAS SP má pre túto oblasť veľa dobrých predpokladov ako výhodná poloha vzhľadom na blízkosť niekoľkých okresných miest a krajského mesta, dobrú dostupnosť, existencia železničnej siete a dobré autobusové spojenie. V oblasti komunitného života je možné stavať na existencii bohatej spolkovej činnosti, existencii speváckych a divadelných súborov atď. V oblasti verejného priestoru však bolo identifikovaných množstvo nedostatkov,

ktorých odstránenie bude viesť na jednej strane k zlepšeniu celkového života obyvateľov v oblasti trávenia voľného času, kvalitných miestnych služieb vrátane sociálnych, dobrej dostupnosti či kvalitného životného prostredia. Na druhej strane odstránenie nedostatkov bude tiež viesť k vytvoreniu priestoru, ktorý bude atraktívny pre podnikateľov a návštevníkov čo prispeje k tvorbe pracovných miest a k ekonomickému rozvoju. Identifikovanými nedostatkami sú napr. zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovísk, zlý stav obecných budov, nedostatočné podmienky pre športové a voľnočasové podmienky, chýbajúca zelen, nedostatočné situácia v oblasti sociálnej starostlivosti a materských škôl a ďalšie.

Napĺňanie potrieb:

Realizáciou priority 3 sa bude prispievať k napĺňaniu nasledovných potrieb:

8. Budovať a zlepšovať stav základnej infraštruktúry a služieb vrátane voľno časových a sociálnych
9. Zlepšiť environmentálny stav prostredníctvom znižovania energetickej náročnosti budov, využívania OZE, využívania alternatívnej dopravy a zavádzania prvkov zelenej infraštruktúry

Zlepšovaním základnej infraštruktúry a služieb sa následne sekundárne podporí aj potreba č. 1 Tvorba pracovných miest a potreba č. 5 Zvýšiť využitie potenciálu cestovného ruchu budovaním doplnkovej infraštruktúry a zlepšovaním služieb.

Špecifické ciele a opatrenia

Pre kvalitný verejný priestor boli identifikované nasledovné špecifické ciele a opatrenia:

Špecifický cieľ 3.1: Podporiť zlepšovanie základnej infraštruktúry a miestnych služieb

Opatrenie č. 7: Investície do budovania a obnovy základnej infraštruktúry malých rozmerov (PRV 7.2)

Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja základných miestnych služieb vrátane voľno časových aktivít (PRV 7.4)

Špecifický cieľ 3.2: Podporiť zlepšovanie udržateľných vzťahov medzi rozvojovými centrami a ich zázemím

Opatrenie č. 9: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania (IROP 5.1.2)

Opatrenie č. 10: Investície na rozvoj sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania (opatrenie IROP 5.1.2)

Príspevok k fokusovým oblastiam PRV a špecifickým cieľom IROP

Špecifický cieľ 3.1 prispieva k fokusovej oblasti PRV 6B (Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach) a potenciálne k 5C (Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky). Špecifický cieľ 3.2 prispieva k špecifickému cieľu IROP 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach.

Priorita 4: Kvalitný manažment a partnerstvo

Nevyhnutnou súčasťou pre zabezpečenie efektívnej implementácie stratégie CLLD je kvalitný manažment a fungujúce partnerstvo, ktoré bude neustále naplňať princíp zdola-nahor. Pre kvalitné riadenie MAS je potrebné zabezpečiť školenia, tréningy, výmenu skúseností, ako aj prostriedky pre samotnú prevádzku MAS SP. Nevyhnutnou súčasťou je tiež neustále informovanie verejnosti o MAS a jej stratégii prostredníctvom verejných stretnutí či propagačných akcií.

Napĺňanie potrieb:

Realizáciou priority 4 sa bude prispievať primárne k napĺňaniu potreby č. 11 Efektívne riadiť a propagovať MAS, pričom tým, že sa zabezpečí efektívna implementácia stratégie prostredníctvom kvalitného manažmentu a propagácie sa budú prierezovo naplňať aj všetky ostatné potreby.

Špecifické ciele a opatrenia

Pre kvalitný manažment a partnerstvo bol identifikovaný nasledovný špecifický cieľ a opatrenia:

Špecifický cieľ 4.1: Zabezpečiť efektívnu implementáciu stratégie a jej propagáciu

Opatrenie č. 11: Financovanie prevádzkových nákladov MAS (IROP 5.1.1)

Opatrenie č. 12: Financovanie nákladov na animáciu (PRV 19.4)

Príspevok k fokusovým oblastiam PRV a špecifickým cieľom IROP

Priorita 4 prispieva k fokusovej oblasti PRV 6B (Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach) a k špecifickému cieľu IROP 5.1.1 (Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií, pokiaľ ide o zabezpečovanie prevádzkových nákladov MAS).

Priorita 5: Rozvoj spolupráce

Podpora medziregionálnej, ako aj cezhraničnej spolupráce môže pozitívne ovplyvniť realizáciu všetkých cieľov stratégie či už ide o oblasť podnikania, cestovného ruchu, verejného života alebo oblasť efektívneho riadenia MAS. Prostredníctvom spolupráce môže prísť k výmene potrebných informácií, know-how, môže pomôcť zachovávať a rozširovať tradície a pod.

Napĺňanie potrieb:

Realizáciou priority 5 sa bude prispievať primárne k napĺňaniu potreby č. 10 Využití národnú a medzinárodnú spoluprácu pre výmenu skúseností pre miestny rozvoj, pričom sekundárne môže napĺňať aj všetky ostatné potreby v závislosti od zameranie projektov spolupráce.

Špecifické ciele a opatrenia

Pre rozvoj spolupráce bol identifikovaný nasledovný špecifický cieľ a opatrenia:

Špecifický cieľ 5.1: Zabezpečiť a posilniť spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni

Opatrenie č. 13: Vykonávanie a príprava projektov národnej spolupráce (PRV 19.3)

Opatrenie č. 14: Vykonávanie a príprava projektov nadnárodnej spolupráce (PRV 19.3)

Príspevok k fokusovým oblastiam PRV a špecifickým cieľom IROP

Priorita 5 prispieva k fokusovej oblasti PRV 6B (Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach) a v závislosti od charakteru realizovaného projektu spolupráce aj k špecifickým cieľom IROP 5.1.1 a 5.1.2, ako aj iným fokusovým oblastiam PRV.

Príspevok k cieľom stratégie EÚ 2020, PRV SR 2014-2020 a IROP 2014 a 2020

Z formulovaných cieľov a priorít stratégie CLLD je zrejmé, že jej implementáciou sa bude preukázateľne prispievať k cieľom stratégie EÚ 2020 a zároveň aj k programom PRV a IROP.

Príspevok k stratégii EÚ 2020 je preukázateľný vo všetkých prioritách stratégie.

Priorita 1 bude prispievať ku všetkým 3 rastom stratégie EÚ 2020. Príspevok k inteligentnému rastu bude reprezentovaný investíciami do moderných a inovatívnych technológií a IKT v podnikoch. Preukázateľný je aj príspevok k udržateľnému rastu, jednak z ekonomického hľadiska, keďže investície do podnikov zabezpečia udržateľné pracovné miesta a stabilitu podnikov z dlhodobého hľadiska, jednak udržateľnosť z hľadiska ochrany životného prostredia, a to používaním technológií šetrných k životnému prostrediu a využívajúcich OZE. Inkluzívny rast bude zabezpečený nediskrimináciou, zamestnávaním zraniteľných skupín obyvateľstva, ako aj investíciami podporujúcimi diverzifikáciu podnikov smerom k poskytovaniu služieb pre zraniteľné skupiny.

V prípade priority 2 bude príspevok k inteligentnému rastu predstavovať najmä investície do IKT v rámci cestovného ruchu, ako aj investíciami súvisiacich s tvorbou informačného systému. Posilnenie postavenia cestovného ruchu ako dôležité odvetvia ekonomického rozvoja pomôže vybudovať stabilný a udržateľný ekonomický rozvoj územia MAS, ktorý tak nebude závislý len na priemysle a poľnohospodárstve. Podporené služby cestovného ruchu následne budú slúžiť všetkým skupinám obyvateľstva.

Priorita 3 bude prispievať najmä k udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Investície do infraštruktúry a miestnych služieb budú sprevádzané investíciami šetrnými k životnému prostrediu a investíciami do prvkov zelenej infraštruktúry čo prinesie nie len ekonomický, ale aj udržateľný rozvoj berúci ohľad na životné prostredie. Viacero plánovaných investícií bude mať priamy vplyv na inkluzívny rozvoj. Ide najmä o investície do vzdelávania a sociálnych služieb, ale aj ďalšie investície jednak do infraštruktúry, ktorá bude budovaná s ohľadom na dodržiavanie pravidiel rovnosti príležitostí a nediskrimináciu, ako aj investície do miestnych služieb, kde bude široký priestor pre aktivity podporujúce sociálne začleňovanie.

Príspevok k cieľom PRV a IROP je zrejmy už zo samotného strategického rámca, kedy jednotlivé priority a špecifické ciele s opatreniami vychádzajú priamo z priorít a fokusových oblastí PRV, resp. špecifických cieľov IROP. Okrem toho je teda logicky možné identifikovať aj celkový príspevok k hlavným globálnym a strategickým cieľom PRV a IROP.

V prípade PRV, priority stratégie CLLD priamo nadväzujú na strategické ciele PRV – Posilnenie konkurencieschopnosti pôdohospodárskeho sektora a Vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest. Sekundárne potom aj k strategickému cieľu Udržateľný manažment prírodných zdrojov a prispôsobovanie sa klimatickým zmenám.

Zároveň prispievajú k napĺňaniu priority PRV č. 6: Podpora sociálneho začleňovania, zmierňovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach, a tiež k napĺňaniu priorít PRV č. 2 a 3 (Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva vo všetkých regiónoch a presadzovanie inovačných poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov a Podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov a ich uvádzania na trh, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve) a sekundárne aj k prioritě 5 Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva. Príspevok k týmto cieľom a prioritám bude realizovaný prostredníctvom investícií do poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov, vrátane investícií do technológií šetrných k životnému prostrediu. Ďalej ide o investície do diverzifikácie podnikov a podporujúce rozvoj cestovného ruchu. V neposlednom rade pôjde o investície do miestnych služieb a infraštruktúry čo prispeje k sociálnemu začleňovaniu a k boju proti chudobe.

Pokiaľ ide o IROP, priority stratégie CLLD prispievajú ku globálnemu cieľu IROP: „prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí. Zároveň prispievajú k

- rozvoju vybraných oblastí/komponentov podmieňujúcich kvalitu života a konkurencieschopnosť v danom území a
- rozvoju/posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti na regionálnej a subregionálnej úrovni ako predpokladu znižovania prehlbovania medzi a vnútroregionálnych rozdielov prostredníctvom zabezpečenia efektívneho

a udržateľného využitia vnútorných zdrojov regiónov s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti a kvality života obyvateľov.

Stratégia CLLD prispieva tiež k napĺňaniu vnútornej stratégie IROP, ktorou je rozvoj regionálnej konkurencieschopnosti, kľúčových výziev a príležitostí komplementárnou podporou podnikania a tvorby pracovných miest.

K týmto cieľom budú prispievať investície do zakladania a podpory existujúcich podnikov, do marketingu a sieťovania, ako aj investície súvisiace s infraštruktúrou v oblasti dopravného prepojenia, vzdelávacích a sociálnych či komunitných služieb.

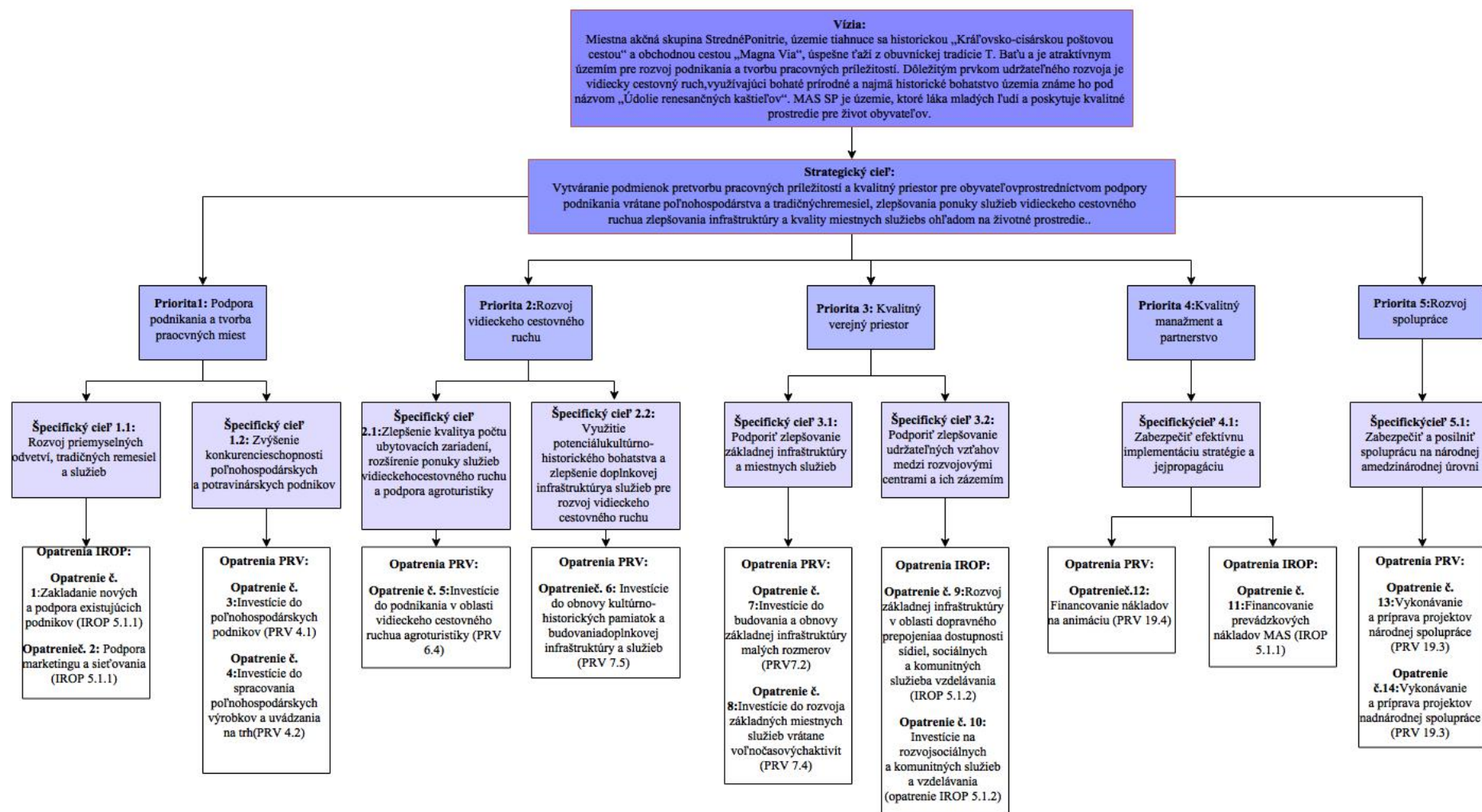
4.3. Súhrn strategického rámca

Tabuľka č. 23: Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia		
Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie, územie tiahnuce sa historickou „Kráľovsko-cisárskou poštovou cestou“ a obchodnou cestou „Magna Via“, úspešne ťaží z obuvníckej tradície T. Baťu a je atraktívnym územím pre rozvoj podnikania a tvorbu pracovných príležitostí. Dôležitým prvkom udržateľného rozvoja je vidiecky cestovný ruch, využívajúci bohaté prírodné a najmä historické bohatstvo územia známeho pod názvom „Údolie renesančných kaštieľov“. MAS SP je územie, ktoré láka mladých ľudí a poskytuje kvalitné prostredie pre život obyvateľov.		
Strategický cieľ		
Vytváranie podmienok pre tvorbu pracovných príležitostí a kvalitný priestor pre obyvateľov prostredníctvom podpory podnikania vrátane poľnohospodárstva a tradičných remesiel, zlepšovania ponuky služieb vidieckeho cestovného ruchu a zlepšovania infraštruktúry a kvality miestnych služieb s ohľadom na životné prostredie.		
Priorita 1:		
Podpora podnikania a tvorba pracovných miest		
Špecifický cieľ 1.1: Rozvoj priemyselných odvetví, tradičných remesiel a služieb		
Opatrenia PRV: -	Opatrenia IROP: Opatrenie č. 1: Zakladanie nových a podpora existujúcich podnikov (IROP 5.1.1) Opatrenie č. 2: Podpora marketingu a sieťovania (IROP 5.1.1)	Iné opatrenia: -
Špecifický cieľ 1.2: Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov		
Opatrenia PRV: Opatrenie č. 3: Investície do poľnohospodárskych podnikov (PRV 4.1) Opatrenie č. 4: Investície do spracovania poľnohospodárskych výrobkov a uvádzania na trh (PRV 4.2)	Opatrenia IROP: -	Iné opatrenia: -
Priorita 2:		
Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu		
Špecifický cieľ 2.1: Zlepšenie kvality a počtu ubytovacích zariadení, rozšírenie ponuky služieb vidieckeho cestovného ruchu a podpora agroturistiky		
Opatrenia PRV:	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia:

Opatrenie č. 5: Investície do podnikania v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky (PRV 6.4)	-	-
Špecifický cieľ 2.2: Využitie potenciálu kultúrno-historického bohatstva a zlepšenie doplnkovej infraštruktúry a služieb pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu		
Opatrenia PRV: Opatrenie č. 6: Investície do obnovy kultúrno-historických pamiatok a budovania doplnkovej infraštruktúry a služieb (PRV 7.5)	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia: -
Priorita 3: Kvalitný verejný priestor		
Špecifický cieľ 3.1: Podporiť zlepšovanie základnej infraštruktúry a miestnych služieb		
Opatrenia PRV: Opatrenie č. 7: Investície do budovania a obnovy základnej infraštruktúry malých rozmerov (PRV 7.2) Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja základných miestnych služieb vrátane voľno časových aktivít (PRV 7.4)	Opatrenia IROP: -	Iné opatrenia: -
Špecifický cieľ 3.2: Podporiť zlepšovanie udržateľných vzťahov medzi rozvojovými centrami a ich zázemím		
Opatrenia PRV: -	Opatrenia IROP: Opatrenie č. 9: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania (IROP 5.1.2) Opatrenie č. 10: Investície na rozvoj sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania (opatrenie IROP 5.1.2)	Iné opatrenia: -
Priorita 4: Kvalitný manažment a partnerstvo		
Špecifický cieľ 4.1: Zabezpečiť efektívnu implementáciu stratégie a jej propagáciu		
Opatrenia PRV: Opatrenie č.12: Financovanie nákladov na animáciu (PRV 19.4)	Opatrenia IROP: Opatrenie č. 11: Financovanie prevádzkových nákladov MAS (IROP 5.1.1)	Iné opatrenia: - -
Priorita 5: Rozvoj spolupráce		
Špecifický cieľ 5.1: Zabezpečiť a posilniť spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni		
Opatrenia PRV: Opatrenie č. 13: Vykonávanie a príprava projektov národnej spolupráce (PRV 19.3) Opatrenie č.14: Vykonávanie a príprava projektov nadnárodnej spolupráce (PRV 19.3)	Opatrenia IROP: -	Iné opatrenia: -

Graf č. 11: Grafické znázornenie strategického rámca MAS Stredné Ponitrie

4.4. Integrované znaky stratégie CLLD

V súlade s nariadením (EÚ) č. 1303/2013 by sa mal CLLD vykonávať pomocou „integrovaných znakov stratégie“ a „viacsektorových oblastných stratégií miestneho rozvoja“. Integrácia neznamená, že v stratégiách CLLD by sa malo snažiť vyriešiť všetko naraz, ani by sa nemala všetkému prikladať rovnaká váha. Partnerstvá si musia vybrať a zamerať sa na ciele a činnosti, ktoré majú najväčšiu šancu spôsobiť zmeny, ktoré chcú dosiahnuť. Partnerstvá musia svoje stratégie CLLD navrhnuť tak, aby pridávali hodnotu tomu, čo už existuje a mobilizovali maximálnu podporu okolo tohto zámeru.

Integrácia znamená (mimo iné):

- začať s jednou alebo viacerými otázkami, témami, problémami alebo cieľovými skupinami, ktoré mobilizujú komunitu, ale umiestniť ich do širšej súvislosti a budovať vonkajšie spojenia s ostatnými odvetviami a subjektmi, ktoré môžu ovplyvniť situáciu;
- budovať vertikálne spojenia v rámci odvetví a dodávateľských reťazcov, ako aj horizontálne spojenia medzi odvetviami;
- spojiť znevýhodnené oblasti s oblasťami príležitostí (napr. vidiecke oblasti s trhovými mestami a znevýhodnené štvrte s centrami rastu zamestnanosti);
- budovať spojenia medzi miestnymi, regionálnymi a vnútroštátnymi úrovňami riadenia. Osobitne významné to je v súvislosti so základnými odvetviami a inštitúciami, ako sú školy a univerzity;
- zabezpečiť postupné vykonávanie rôznych miestnych podporných opatrení v špecifickom poradí a ich zosúladenie, aby dosahovali rovnaké strategické ciele (nadväznosť/doplnkovosť jednotlivých projektov aj s ohľadom na iné aktivity, iné zdroje a pod.);
- vytypovať časti územia, kde by sa koncentrovali/integrovali investície.

Integrované znaky stratégie je možné rozdeliť do 2 hlavných oblastí – integrácia v oblasti tvorby a riadenia MAS SP a integrácia vyplývajúca z podporených investícií.

Integrácia v oblasti tvorby a riadenia MAS SP prebiehala od začiatku tvorby partnerstva a bude prebiehať počas celej realizácie stratégie. V tomto smere máme na mysli integráciu v podobe zahrnutia rôznych záujmových skupín a rôznych sektorov do tvorby partnerstva

a stratégie. MAS SP a jej stratégia bola tvorená so silným dôrazom na princíp zdola nahor už pri vzniku v rámci minulého programového obdobia, zároveň táto integrácia pokračovala aj v rámci tohto obdobia, kedy okrem spomenutých aktérov boli zahrnutí aj samotní obyvatelia prostredníctvom distribuovaných dotazníkov. Počas implementácie bude integrácia rôznych skupín pokračovať formou spoločných diskusií, stretnutí a akcií nie len medzi členmi MAS SP, ale aj s bežnými občanmi.

Integrácia vyplývajúca z podporených investícií vychádza z nastavenia strategického rámca, v rámci ktorého sú plánované také investície, ktoré sa navzájom dopĺňajú, resp. vzájomným pôsobením prinesú znásobený efekt. T.z. dôjde k integrácii viacerých odvetví, ktorých podpora zabezpečí stabilný rast, ktorý nebude závislý len na jednom silnom odvetví. Zároveň dôjde k integrácii v rámci odvetví, a to budovaním vertikálnych a horizontálnych reťazcov, siet'ovaním a spoluprácou medzi podnikmi. V rámci podpory cestovného ruchu je predpoklad integrácie v podobe vytvorenia informačného systému. Pokiaľ ide o verejný priestor, tu je zrejмый predpoklad pre podporu investícií, ktoré budú integrovať rôzne sociálne skupiny a zraniteľné skupiny obyvateľ'stva, napr. investície do sociálnych či komunitných služieb, investície vytvárajúce bezbariérový prístup a pod. K integrácii dôjde aj v rámci prepájania rozvinutejších centier osídlenia so zaostalejšími (väčšie obce smerom k menším, resp. prepojenie obcí smerom na mestá) v podobe podpory investícií do dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel. Celkový integrovaný prístup bude sprevádzaný tiež v rámci výberového procesu, kedy bude kladený dôraz na výber projektov, ktoré nebudú v rozpore s podporovanými akciami v rámci iných programov či stratégií, a ktoré budú brať ohľad na iné podporované alebo plánované akcie v území a okolí.

4.5. Inováti vne znaky stratégie CLLD

V rámci CLLD neznamená inovácia iba výskum a vývoj na vysokej úrovni ani novú technológiu (hoci, samozrejme, nie sú vylúčené). Odôvodnenie inováčného charakteru stratégie je v skutočnosti úzko spojené s otázkou „čo chce komunita zmeniť?“ Stratégie CLLD sú vzhľadom na svoj charakter miestne a pomerne malé. Nemajú potenciál naraz zmeniť životné podmienky pre všetkých ľudí. Takže sa musia zameriavať na také činnosti, ktoré majú na miestny rozvoj multiplikačné účinky. Namiesto využívania všetkých dostupných obmedzených zdrojov na uspokojenie potrieb sa má na problémy a príležitosti nahliadnuť novým spôsobom a majú sa preskúmať nové odpovede, ktoré môžu viesť k dlhodobejším a udržateľnejším riešeniam.

Inovácie sa nemusia týkať len technologických alebo výrobných procesov, či zavádzania informačných a komunikačných technológií. Inovácie môžu zahŕňať nové služby, nové výrobky. Inováciou sú aj nové prístupy pri rozvoji územia či aktívne zapájanie skupín, ktoré doteraz stáli bokom verejného života, do rozhodovania o smerovaní regiónu. Samotné MAS majú priestor na inovatívne riešenia pri animovaní územia či nových spôsoboch propagácie územia. Inšpiratívne nápady môžu byť prenášané aj prostredníctvom spolupráce a zdieľania skúseností, či už na národnej alebo medzinárodnej úrovni. Priestor na realizovanie projektov s inovatívnym charakterom môže byť tiež v rámci projektov spolupráce miestnych aktérov, v rámci ktorých budú môcť na miestnej úrovni vznikať napr. experimentálne pilotné projekty. Prirodzene, nie všetko v stratégii však musí byť inovatívne, keďže partnerstvá budú musieť často budovať dôveru preukázaním, že vedia uspokojiť aj určité krátkodobé základné potreby. CLLD však má vďaka spojeniu rôznych zainteresovaných strán v oblasti a vytvoreniu dialógu s vonkajšími inštitúciami, ako sú univerzity, výskumné centrá a administratívy na vyššej úrovni obrovský potenciál na využitie existujúcich zdrojov novými a kreatívnymi spôsobmi. Partnerstvá sa v optimálnom prípade môžu stať platformami pre sociálne inovácie, a následne môžu využiť pákový efekt na získanie zdrojov a rozšírenie týchto inovácií. Úspešné nápady sa potom môžu analyzovať, zdokumentovať a prenášať prostredníctvom rôznych sietí subjektov CLLD na úrovni EÚ, regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

Inovácie v CLLD:

- môžu zahŕňať nové výrobky, služby, technológie alebo postupy a výrobné procesy v miestnom prostredí;
- môže ísť o zavádzanie IKT (napr. ako súčasť aktivít);
- môže ísť o aplikáciu nových (doteraz nepoužívaných postupov v jednotlivých krokoch prípravy a implementácie stratégie CLLD);
- majú často multiplikačný účinok na zmeny, ktoré chce komunita dosiahnuť;
- môžu zahŕňať jednu alebo viaceré menšie činnosti a prototypy alebo veľký hlavný projekt, ktorý mobilizuje komunitu;
- hľadajú nové spôsoby mobilizácie a využívania existujúcich zdrojov a aktív komunity;
- budujú spoluprácu medzi rôznymi subjektmi a odvetvami;
- môžu ale nemusia nutne zahŕňať univerzity alebo náročný výskum a vývoj;

- môžu byť platformou pre sociálne inovácie, ktoré možno potom rozšíriť a všeobecnejšie uplatniť prostredníctvom výmeny, spolupráce a budovania sietí;
- môže ísť o navrhovanie a podporu pilotných projektov.

Inovatívne znaky stratégie CLLD MAS SP je možné rozčleniť do viacerých skupín:

a) **Systémový manažment** – bude využitý existujúci potenciál ľudských zdrojov, tvorený miestnymi aktérmi, zástupcami verejného, súkromného a občianskeho sektora. Z existujúcich ľudských zdrojov budú vyberaní podľa jednotlivých sektorov zástupcovia, ktorí sú osobnostne vhodnými kandidátmi a disponujú schopnosťami celoživotného vzdelávania v manažérskej a ekonomickej oblasti. Bude vytvorený komplexný systém riadenia územia (v súčasnosti je manažment vykonávaný náhodnými zásahmi, ktoré vykonáva nedostatočne fundovaný ľudský potenciál) v ktorom budú presne vymedzené právomoci a zodpovednosti a aj vzťahy nadriadenosti a podriadenosti.

b) **Sieť informačných kaviarní** - v rámci tejto aktivity bude využitý potenciál voľných priestorov v existujúcich objektoch zdrojov územia pre prípravu relevantných údajov, ako aj existujúci ľudský potenciál, vykonávajúci práce súvisiace so zabezpečením technickej podpory, prípravy a aktualizácie údajov zo všetkých oblastí vidieckeho života, zabezpečovania dostupnosti potrebných informácií pre obyvateľov územia MAS SP a zároveň aj pre príležitostných alebo dlhšie prebývajúcich návštevníkov územia. Doteraz boli ponúkané informácie útržkovité, neúplné a nedostupné všetkým obyvateľom.

c) **Remeselné tvorivé dielne** - bude využitý existujúci ľudský potenciál remeselne zručných osôb a originálne priestory, v ktorých vykonávajú svoju remeselnícku činnosť. Pri niektorých remeslách a v letnej sezóne (dobrý prenos materiálu a jednoduchšie, ľahšie prenosné náradie) budú využité aj priestory verejných priestranstiev a parkov. Pre podnietenie záujmu mladej generácie bude zabezpečené zhromaždenie informácie o danej remeselníckej činnosti napr. pôvode, vzniku, význame pre rozvoj hospodárstva, možnosti vlastnej podnikateľskej existencie, takže budú využité aj knižné zdroje obecných knižníc.

d) **História v súčasnosti** –bude využitý vnútorný i vonkajší potenciál existujúcich historických pamiatok napr. kaštieľ Brodzany, knižnica Natálie Oldenburg a taktiež budú využité aj zachované historické oblečenie, nádoby. Ľudskými zdrojmi budú miestni obyvatelia, literárne zručná mládež a ich učители, ochotnícke divadlá územia, spevokoly, dychové hudby, zástupcovia obcí, podnikatelia. Doteraz sa historické udalosti týkajúce sa územia neprezentovali takouto formou.

e) **Turistická kancelária** - bude využitý potenciál vybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov, cyklotrás a náučných chodníkov, zdroje voľných budov, ľudskými zdrojmi budú jestvujúce záujmové skupiny turistických oddielov. Bude poskytovať obyvateľstvu i návštevníkom spoznávanie zaujímavých prírodných krás a historických udalostí vedúcich po trase vybudovaných náučných chodníkov a trás so sprievodcovskou činnosťou. Doteraz vôbec nejestvuje centrum/stredisko, ktoré by ponúkalo možnosti oboznámenia sa so zaujímavosťami regiónu.

f) **Realizácia prístupu „zdola nahor“**, pri príprave a spracovaní stratégie CLLD t.j. široké spektrum obyvateľov z územia MAS SP malo možnosť vyjadriť svoje názory, potreby, pripomienky. Zároveň sa tento inovatívny prvok bude realizovať aj pri implementácii stratégie CLLD MAS SP, kde obyvatelia, ktorí sú členmi MAS budú priamo rozhodovať o projektoch, ktoré sa budú realizovať.

Inovačné aktivity naplňajú ciele stratégie CLLD:

- **Systémový manažment, Sieť informačných kaviarní** –naplňa špecifický cieľ 2 prostredníctvom vzdelávania v oblasti manažmentu krajiny, informovanosti, ktorá prispieva k lepšej viditeľnosti územia a priblíženia jeho atraktivity aj potenciálnym návštevníkom – čo spätne zvýšením príjmov zvyšuje celkovú prosperitu územia
- **Remeselné tvorivé dielne**– naplňa špecifický cieľ 2 realizáciou moderných, netradičných foriem vzdelávania, čo sa v budúcnosti prejaví rastom zamestnanosti a tvorbou nových pracovných príležitostí - čo spätne zvýšením príjmov zvyšuje celkovú prosperitu územia
- **História v súčasnosti** - naplňa špecifický cieľ 1 realizovaním podujatí v obciach s vybudovanou alebo zrekonštruovanou infraštruktúrou a občianskou vybavenosťou a teda aj celkovo lepším vzhľadom obcí
- **Turistická kancelária** - naplňa špecifický cieľ 1 realizovaním sprievodcovskej činnosti na vybudovaných, zrekonštruovaných modernizovaných náučných chodníkoch a cyklotrasách, čo predstavuje realizáciu atraktívnejšieho života na vidieckom území pre miestnych obyvateľov a aj návštevníkov.
- **Realizácia prístupu „zdola nahor“** – naplňa všetky 3 špecifické ciele realizáciou implementácie stratégie CLLD MAS SP a to konkrétne zapojením obyvateľov – členov MAS SP do rozhodovacieho procesu realizácie projektov.

Stratégia CLLD dáva dobré predpoklady na zavádzanie inovácií na miestnej úrovni. Samotná tvorba stratégie je založená na inovatívnom prístupe k riadeniu miestneho rozvoja založeného na znaku zdola-nahor s využívaním participatívneho riadenia priamo občanmi. Navyiac podpora inovácii je zabezpečená plánovanými intervenciami. V oblasti podnikania ide o podporu na investície do moderných a inovatívnych technológií v priemyselnej a poľnohospodárskej výrobe. Inováciou bude tiež podpora nových spôsobov predaja a marketingu produktov a sieťovania medzi podnikmi, kedy sa očakáva spolupráca medzi konkurenčnými podnikmi, čo je samo o sebe veľkou inováciou vzhľadom na doterajšiu výraznejšiu absenciu spolupráce. V oblasti cestovného ruchu bude inováciou vytvorenie jednotného informačného systému a podpora investícií, ktoré budú smerovať k budovaniu spoločného, resp. jednotného imidžu cestovného ruchu. V oblasti verejného priestoru, je vytvorený priestor pre podporu inovatívnych spôsobov poskytovania sociálnych a komunitných služieb s dôrazom na poskytovanie týchto služieb neziskovými organizáciami a občianskymi združeniami.

5. Implementačný rámec

5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

Štruktúra a organizácia verejno – súkromného partnerstva Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie je presne špecifikovaná **v stanovách MAS SP** (Príloha č. 9 k stratégii CLLD), ďalej **v organizačnej štruktúre MAS SP** (Príloha č. 7 k stratégii CLLD) a **vo vnútorných smerniciach MAS SP** (Príloha č. 9 k stratégii CLLD). Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie je zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločensko-hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49 % hlasovacích práv. Orgány MAS Stredné Ponitrie, ktoré majú rozhodovaciu právomoc, musia podmienku v zmysle predchádzajúcej vety dodržiavať pri zložení daného orgánu a pri plnení úloh, ktoré súvisia s CLLD/LEADER a počas celej implementácie stratégie CLLD.

V MAS SP pôsobia tieto záujmové skupiny:

a) záujmová skupina verejného sektora,

- b) záujmová skupina podnikateľského sektora,
- c) záujmové skupina občianskeho sektora.

V zmysle stanov MAS SP čl. 6 sú orgánmi združenia:

- Valné zhromaždenie – najvyšší orgán Združenia,
- Predsedníctvo – výkonný orgán Združenia,
- Predseda – štatutárny orgán Združenia,
- Revízna komisia – kontrolný orgán Združenia,
- Výberová komisia,
- Monitorovací výbor

V rámci štruktúry orgánov MAS, nominovaná osoba v jednotlivých orgánoch nesmie byť zástupcom dvoch a viac záujmových skupín.

Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov a organizačných zložiek MAS pri realizácii stratégie CLLD MAS SP

Valné zhromaždenie

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom Združenia a tvoria ho všetci členovia Združenia, v prípade subjektov s právnou subjektivitou sú tieto zastúpené štatutárnymi orgánmi, ich zástupcami alebo inými splnomocnencami. Vykonáva najmä nasledovné činnosti:

- a) schvaľuje Stanovy Združenia, ich zmeny a doplnky,
- b) prerokováva a schvaľuje plán činnosti a výročnú správu,
- c) prerokováva a schvaľuje rozpočet a správu o hospodárení,
- d) schvaľuje stratégiu CLLD a jej aktualizácie,
- e) volí a odvoláva členov predsedníctva,
- f) volí a odvoláva predsedu Združenia, podpredsedu Združenia,
- g) volí a odvoláva revíznú komisiu a jej predsedu,
- h) a iné uvedené v stanovách.

Predsedníctvo

Predsedníctvo je výkonný orgán Združenia, ktorý sa skladá z 5 členov, zodpovedá za svoju činnosť Valnému zhromaždeniu a vykonáva činnosti v súlade so stanovami a internými vykonávacími predpismi MAS SP. V rámci svojich kompetencií vykonáva najmä nasledovné činnosti:

- a) zodpovedá za vypracovanie a implementáciu stratégie CLLD,
- b) schvaľuje interné vykonávacie predpisy (pracovný a organizačný poriadok Združenia, smernice Združenia a ďalšie vnútorné predpisy),
- c) zriaďuje Kanceláriu MAS,
- d) menuje a odvoláva manažéra MAS Stredné Ponitrie,
- e) zriaďuje Výberovú komisiu MAS Stredné Ponitrie,
- f) volí a odvoláva členov Výberovej komisie a schvaľuje jej štatút,
- g) zriaďuje Monitorovací výbor,
- h) volí a odvoláva členov Monitorovacieho výboru,
- i) rozhoduje o prijímaní zamestnancov,
- j) pripravuje a prerokováva správu o činnosti za minulé obdobie,
- k) pripravuje a navrhuje Valnému zhromaždeniu zmeny Stanov,
- l) schvaľuje harmonogram výziev na predkladanie projektových zámerov/ ŽoNFP/ŽoPr,
- m) schvaľuje výzvu na predkladanie projektových zámerov/ ŽoNFP/ŽoPr,
- n) schvaľuje zrušenie/zmenu výzvy na predkladanie projektových zámerov/ŽoNFP/ŽoPr,
- o) a iné uvedené v stanovách MAS Stredné Ponitrie.

Predseda

Predseda je štatutárnym orgánom Združenia, zastupuje Združenie navonok, koná v jeho mene, podpisuje zmluvy a príslušné dokumenty v súlade s rozhodnutím Predsedníctva a Valného zhromaždenia. Zjednocuje a koordinuje činnosť orgánov Združenia. Predseda Valnému zhromaždeniu Združenia, zvoláva predsedníctvo Združenia a predsedá mu. V prípade neprítomnosti alebo poverenia ho zastupuje podpredseda.

Predseda MAS SP: Ing. Iveta Randziaková

Revízná komisia

Revízná komisia je kontrolným orgánom Združenia, ktorý za svoju činnosť zodpovedá Valnému zhromaždeniu. Revízná komisia vykonáva nasledovné činnosti:

- a) kontroluje hospodárenie Združenia a predkladá Valnému zhromaždeniu správu o hospodárení Združenia spolu s návrhmi na odstránenie zistených nedostatkov,
- b) kontroluje dodržiavanie Stanov a organizačného poriadku Združenia a dáva Valnému zhromaždeniu návrh na odstránenie nedostatkov,
- c) v prípade sporu medzi orgánmi Združenia a jeho členmi plní funkciu rozhodcovského orgánu, ak nie je sám spornou stranou,
- d) funkcia člena v Revíznej komisii je nezlučiteľná s členstvom v orgánoch Združenia, okrem členstva vo Valnom zhromaždení,
- e) členovia revíznej komisie majú právo zúčastňovať sa zasadnutí Predsedníctva bez hlasovacieho práva.

Výberová komisia

Výberová komisia MAS vykonáva výber ŽoNFP podľa poradia ich prínosu k plneniu cieľov a zámerov stratégie CLLD a stanovuje výšku podpory. Výberová komisia pri každom hlasovaní o výbere projektov musí dodržiavať podmienku v zmysle všeobecného nariadenia, čl. 34, ods.3, písm b) t.j. minimálne 50 % hlasov rozhodnutí o výbere projektov patrí partnerom, ktorí nie sú orgánmi verejnej správy. Výberová komisia vykonáva nasledovné činnosti:

- a) zabezpečí proces posúdenia projektových zámerov (ak relevantné)/hodnotenia ŽoNFP/ŽoPr;
- b) posudzuje splnenie podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve;
- c) prideluje body jednotlivým projektovým zámerom (ak relevantné)/ŽoNFP/ŽoPr na základe výsledkov posúdenia/odborného hodnotenia a zoradí projektové zámery/ŽoNFP/ŽoPr podľa bodového hodnotenia;
- d) vykoná výber projektových zámerov (ak relevantné)/ŽoNFP/ŽoPr berúc do úvahy ustanovenia kapitoly 9.6.1 a 9.6.2;
- e) schvaľuje/odporúča, resp. neschvaľuje/neodporúča ŽoNFP na financovanie z PRV;
- f) schvaľuje/odporúča, resp. neschvaľuje/neodporúča ŽoPr na financovanie z IROP;
- g) schvaľuje/odporúča, resp. neschvaľuje/neodporúča vydanie hodnotiacej správy pre projektové zámery (ak relevantné);
- h) vypracuje Protokol o výbere projektových zámerov/ŽoNFP/ŽoPr;

- i) vypracuje návrh hodnotiacej správy pre projektové zámery (ak relevantné);
- j) stanovuje výšku podpory NFP pre jednotlivé ŽoNFP/ŽoPr.

Výberová komisia má minimálne sedem členov. Počet členov musí byť vždy nepárny. MAS môže okrem riadnych členov menovať aj náhradníkov členov výberovej komisie.

Výkonný orgán MAS menuje vždy novú výberovú komisiu pre každú výzvu na predkladanie projektových zámerov/ŽoNFP/ŽoPr, pričom jednotliví členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna výberová komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena členov z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvodmi sú najmä konflikt záujmov, úmrtie člena výberovej komisie, jeho dlhodobá pracovná neschopnosť alebo nečinnosť a pod.

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor má 3 členov, pričom sú volení Predsedníctvom. Monitorovací výbor sa svojou činnosťou zodpovedá Predsedníctvu a vykonáva nasledovné úlohy:

- a) zasadá minimálne raz ročne,
- b) vykonáva najmä hodnotenie a kontrolu realizácie projektov v rámci stratégie CLLD,
- c) pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie CLLD,
- d) pripravuje a vypracováva správy o monitoringu za ročné obdobie,
- e) vykonáva monitoring priebehu vecného a finančného plnenia projektov za ročné obdobie,
- f) monitoruje vyhodnotenie výziev za ročné obdobie,
- g) spolupracuje s príslušnými orgánmi pri vykonávaní kontroly v priebehu čerpania podpory,
- h) spracováva súhrnné hlásenia, ktoré predkladá Valnému zhromaždeniu,
- i) funkcia člena v Monitorovacom Výbore je nezlučiteľná s členstvom v orgánoch Združenia, okrem členstva vo Valnom zhromaždení,
- j) v súčinnosti s príslušnými orgánmi spracováva súhrnné správy a hlásenia.

Kancelária MAS

Výkonný orgán zriadi svoju Kanceláriu na zabezpečenie spravovania verejných prostriedkov ako aj manažovanie činnosti MAS a realizáciu úloh združenia. Na čele Kancelárie je manažér MAS menovaný výkonným orgánom. Manažér MAS je povinný zúčastňovať sa zasadnutí výkonného orgánu s hlasom poradným. Kancelária pracuje na základe pracovného a organizačného poriadku schváleného výkonným orgánom.

Administratívu a realizáciu úloh združenia zabezpečuje manažér MAS a ostatní zamestnanci MAS, ktorí môžu byť členmi len najvyššieho orgánu. Osoby s funkciou manažéra MAS môžu túto funkciu vykonávať len pre jednu MAS. Manažér MAS sa počas fungovania MAS môže meniť pod podmienkou, že budú zachované požiadavky na výber manažéra MAS uvedené v stratégii CLLD, ktoré budú uvedené v zmluve o poskytnutí NFP.

Kvalifikačné predpoklady manažéra MAS: Sú uvedené v Personálnej matici (Príloha č. 8)

Povinné prílohy:

Príloha č. 7: Organizačná štruktúra MAS

Príloha č. 8: Personálna matica MAS

Príloha č. 9: Štatúty, interné smernice, stanovy MAS

5.1.2. Implementačný proces

Vo všeobecnosti sa popíše konanie o žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „ŽoNFP“) v rámci PRV a schvaľovací proces žiadosti o príspevok (ďalej len „ŽoPr“) v rámci IROP. MAS môže v rámci PRV uplatniť dvojkolový proces schvaľovania a výberu ŽoNFP (výzva na predkladanie projektového zámeru, výzva na predkladanie ŽoNFP), alebo jednokolový proces schvaľovania a výberu ŽoNFP (výzva na predkladanie ŽoNFP).

V rámci IROP sa uplatňuje proces schvaľovania a výberu ŽoPr (výzva na predkladanie ŽoPr), ktorý je ustanovený v kapitole 11. Systému riadenia CLLD.

Popisujú sa procesy v 3 rovinách (zvlášť pre IROP a zvlášť pre PRV):

- a) postup vyhlásenia výzvy MAS,
- b) postupy hodnotenia projektových zámerov (ak relevantné)/ŽoNFP/ŽoPr,
- c) postupy výberu projektových zámerov/ŽoNFP/ŽoPr.

Uvedené procesy sa popisujú na úrovni MAS, príslušného riadiaceho orgánu a v rámci projektov, ktoré sú podporované z vlastných resp. iných zdrojov.

Pri popise postupov v rámci PRV je potrebné vyhýbať sa kopírovaniu textu zo Systému riadenia CLLD (musí byť uvedený odkaz na „Systém riadenia CLLD a príručku pre žiadateľa/prijímateľa“), má ísť len o súhrn daných procesov, ktorý bude prehľadný pre žiadateľov avšak jednotlivé procesy (3 roviny) a úrovne musia byť uvedené. Pri projektoch, ktoré budú podporené z vlastných resp. iných zdrojov môže MAS uplatniť rovnaký implementačný proces v zmysle podmienok Systému riadenia CLLD.

5.1.2.1 Žiadosti podporované v PRV

MAS SP zabezpečí výber projektov iba prostredníctvom jedného kola (Výzva na predkladanie ŽoNFP).

Vyhlásenie výzvy (Systém riadenia CLLD 2014-2020, Bod 9.1):

MAS SP bude vyhlasovať výzvy na predkladanie ŽoNFP na základe akčného plánu uvedeného v stratégii CLLD. MAS SP bude vyhlasovať výzvy v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev, v ktorom sa zohľadnia plánované termíny vyhlásenia výziev. MAS SP zostaví harmonogram výziev na obdobie minimálne jedného kalendárneho roka a zverejní ho na svojom webovom sídle.

MAS SP vyhlási výzvu na predkladanie ŽoNFP zverejnením na webovom sídle PPA (www.apa.sk) pre projekty financované z EPFRV (spôsobom uvedeným v Systéme riadenia CLLD 2014-2020 v odsekoch 4 až 6 kapitoly 8.1). Po schválení výzvy výzvy na predkladanie ŽoNFP zo strany CKO, PPA informuje MAS SP. MAS SP elektronicky zašle sken štatutárnym orgánom MAS SP podpísanej výzvy na predkladanie ŽoNFP na mas@apa.sk. PPA zabezpečí zverejnenie výzvy na predkladanie ŽoNFP na svojom webovom sídle najneskôr do troch pracovných dní po doručení výzvy od MAS SP. Originál výzvy na predkladanie ŽoNFP je súčasťou dokumentácie, týkajúcej sa danej výzvy na predkladanie ŽoNFP. MAS SP uverejní výzvu na predkladanie ŽoNFP aj na svojom webovom sídle (www.masstredneponitrie.sk), avšak toto zverejnenie má iba informatívny charakter bez právnych účinkov a za oficiálne zverejnenie s právnymi účinkami (možnosť podať ŽoNFP) sa považuje zverejnenie na webovom sídle PPA. Z dôvodu informovanosti čo najširšej verejnosti bude MAS SP informovať o zverejnení výzvy okrem webového sídla PPA a webového sídla MAS SP aj v miestnych masovokomunikačných prostriedkoch (miestna tlač, rozhlas a pod.) a k výzvam v prvých rokoch organizovať informačné semináre, kde sa účastníci oboznámia s pravidlami výzvy, spracovaním projektu a ostatnými povinnými náležitosťami. Od vyhlásenia výzvy do 5 dní pred uzávierkou prijímania ŽoNFP budú pracovníci MAS SP, v čase na to určenom, poskytovať predkladateľom projektov konzultácie (telefonicky, osobne alebo elektronickou poštou).

MAS SP pri príprave výziev spolupracuje s Riadiacim orgánom a gestormi horizontálnych princípov v zmysle Systému riadenia CLLD 2014-2020 bod 9.1 odstavec 3.

Výzva môže mať formu v zmysle systému riadenia CLLD 2014-2020:

- a) uzavretej výzvy
- b) otvorenej výzvy

Počas implementácie stratégie CLLD bude na každú činnosť, ktorá je uvedená v stratégii v rámci príslušného opatrenia vyhlásená minimálne jedna výzva.

MAS SP v rámci Výziev na predkladanie ŽoNFP pre príslušné opatrenia uverejní nasledovné náležitosti:

- a) Formálne náležitosti: názov MAS, názov poskytovateľa, dátum vyhlásenia a dátum uzavretia výzvy alebo skutočnosť na ktorej základe sa výzva uzavrie, kontaktné údaje MAS SP a spôsob komunikácie s MAS SP, indikatívnu výšku finančných prostriedkov určených na vyčerpanie vo výzve, miesto podania ŽoNFP a ďalšie formálne náležitosti.
- b) Podmienky poskytnutia príspevku, ktorými sú: oprávnenosť žiadateľa (prijímateľa), oprávnenosť aktivít realizácie projektu, oprávnenosť výdavkov realizácie projektu, oprávnenosť miesta realizácie projektu, kritériá pre výber projektov, spôsob financovania, splnenie zákonných podmienok ustanovených v osobitných predpisoch,
- c) Vyššie uvedené obligatórne náležitosti výzvy nemôžu byť nahradené odkazom na iný dokument.

Výzva môže obsahovať: iné podmienky poskytnutia príspevku, resp. prílohy výzvy.

Zmena / zrušenie výzvy

Podrobný popis ako postupovať pri zmene výzvy, resp. pri zrušení výzvy je uvedený v bode 9.4 v Systéme riadenia CLLD 2014-2020.

Všetky uvedené náležitosti vo Výzve na implementáciu stratégie CLLD MAS SP budú v súlade so schválenou stratégiou CLLD, príp. Dodatkami k stratégii.

b) postupy hodnotenia ŽoNFP

MAS SP má definované hodnotiace kritériá pre výber projektov (bodovacie kritériá) a výberové kritériá pre ŽoNFP v zmysle Systému riadenia CLLD, bod 9.2 a 9.3, ktoré sú prílohou Stratégie CLLD.

Procesné úkony – ŽoNFP

Konanie o ŽoNFP, príjem a registrácia ŽoNFP

Dňom doručenia ŽoNFP na adresu MAS SP sa začína konanie o žiadosti. ŽoNFP musí byť podaná riadne, včas a vo forme určenej v zverejnenej výzve. Podrobný opis Konania o Žiadosti o NFP je uvedený v bode 9.5.1 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

Konečný prijímateľ – predkladateľ projektu doručuje ŽoNFP v lehote uvedenej vo výzve MAS SP, osobne alebo poštovou prepravou v dvoch vyhotoveniach, v jednom originálnom vyhotovení a v jednej kópii.

ŽoNFP musia byť podpísané štatutárnym zástupcom žiadateľa alebo osobou úradne splnomocnenou štatutárnym orgánom žiadateľa spolu so všetkými povinnými prílohami v zalepenej obálke/balíku.

Formálne náležitosti označenia obálky/balíka rieši výzva na predkladanie ŽoNFP ako i Systém riadenia CLLD 2014-2020 v časti 9.5.2.

MAS SP následne v rámci administratívneho overenia overí splnenie podmienok doručenia ŽoNFP a ostatných podmienok poskytnutia príspevku, určených vo výzve.

Po overení splnenia podmienok MAS SP zaregistruje ŽoNFP v IS AGIS PRV a vykoná overenie ostatných podmienok poskytnutia príspevku. Overenie podmienok predloženia ŽoNFP MAS SP zaznamená v kontrolnom liste. Po zaregistrovaní ŽoNFP MAS SP vystaví žiadateľovi Potvrdenie o registrácii žiadosti, ktoré doručí poštou na adresu sídla žiadateľa.

Podrobný opis príjmu a registrácie ŽoNFP na úrovni MAS SP je uvedený v bode 9.5.2 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

Pri ŽoNFP, ktoré splnili podmienky riadneho doručenia MAS SP overí v rámci administratívneho overenia kompletnosť ŽoNFP, t.j., či formulár ŽoNFP obsahuje všetky požadované údaje a či ŽoNFP obsahuje všetky povinné prílohy. V prípade, že ŽoNFP je nekompletná, MAS SP vyzve žiadateľa na doplnenie ŽoNFP. Lehota na doplnenie ŽoNFP nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní od doručenia výzvy na doplnenie ŽoNFP. Podrobný opis kontroly formálnej správnosti ŽoNFP je uvedený v bode 9.5.3 Systému riadenia CLLD 2014-2020. Ďalším krokom je posúdenie vecnej oprávnenosti ŽoNFP. Podrobný opis kontroly vecnej správnosti ŽoNFP je uvedený v bode 9.5.4 Systému riadenia CLLD 2014-2020. Po ukončení administratívneho overenia a odborného hodnotenia ŽoNFP MAS SP vypracuje pre každú výzvu Protokol o výbere ŽoNFP, v ktorom navrhne jednotlivé ŽoNFP na vydanie príslušného rozhodnutia.

MAS SP rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoNFP. MAS SP je zodpovedná za zabezpečenie vhodného a dostatočne podrobného informovania žiadateľov o oprávnenosti výdavkov a ich evidencii prostredníctvom výziev alebo príručiek pre žiadateľov, na ktoré sa výzvy odvolávajú a prostredníctvom ktorých MAS definuje podmienky poskytnutia príspevku vo vzťahu k oprávnenosti výdavkov realizovaných projektov, oprávnené výdavky sú uvedené v časti 5.3 Akčný plán stratégie CLLD. Výdavky môžu mať charakter bežných výdavkov a kapitálových výdavkov, musia spĺňať podmienky z vecného hľadiska, časového hľadiska aj z hľadiska územnej oprávnenosti. Podrobný opis kontroly oprávnenosti výdavkov je uvedený v bode 9.5.5 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

Minimálna a maximálna výška oprávnených výdavkov ŽoNFP pre jednotlivé opatrenia/podopatrenia je definovaná v PRV SR 2014-2020, v stratégii CLLD časť 5.3 Akčný plán a vo vyhlásených výzvach MAS SP. MAS SP bude vykonávať kontrolu dodržania minimálnej a maximálnej výšky oprávnených výdavkov ŽoNFP.

MAS SP a PPA vykonávajú kontrolu dodržania pravidiel SR a EÚ pri obstarávaní tovarov, služieb, stavebných prác a súvisiacich postupov v zmysle podmienok Systému riadenia PRV SR 2014-2020 v platnom znení a príručky pre žiadateľa, resp. príručky pre prijímateľa.

MAS SP zabezpečí v rámci odborného hodnotenia ŽoNFP priradenie odborných hodnotiteľov k ŽoNFP, ktorí vykonajú overenie splnenia podmienok poskytnutia príspevku definovaných vo výzve, príručke pre žiadateľa a stratégii CLLD. MAS SP zabezpečí overenie cieľa rozsahu a činnosti projektu. Hodnotitelia sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Hodnotitelia vykonávajú odborné hodnotenie v priestoroch určených MAS SP, pričom nie sú oprávnení odnášať poskytnuté dokumenty mimo priestorov MAS SP. Podrobný opis odborného hodnotenia ŽoNFP a uplatnenia hodnotiacich kritérií je uvedený v bodoch 9.5.6 a 9.5.7 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

c) postupy výberu ŽoNFP

Do 5 pracovných dní od termínu uzávierky prijímania ŽoNFP zvolí Predsedníctvo z vopred navrhnutých kandidátov členov Výberovej komisia MAS SP, ktorí budú vyberať ŽoNFP. Hodnotenie a výber projektov bude prebiehať počas 1-3 dní v závislosti od počtu prijatých žiadostí a náročnosti procesu hodnotenia.

Popis činnosti Výberovej komisie je uvedený v bode 5.1.1 stratégie.

Aplikáciou výberových kritérií pre výber projektov, ktorých súčasťou sú rozlišovacie kritéria výberová komisia stanoví poradie ŽoNFP, ktoré je vytvorené od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku. Výberová komisia zaznamená proces aplikácie výberových kritérií v písomnej podobe. Po ukončení procesu výberu ŽoNFP výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia Protokol o výbere ŽoNFP, ktorý je MAS SP spolu so všetkými predloženými ŽoNFP, v rámci príslušného kola hodnotenia povinná predložiť na PPA do 30 pracovných dní odo dňa ukončenia výzvy. Podrobný opis jednokolového procesu výberu ŽoNFP je uvedený v bode 9.6.2 Systému riadenia CLLD 2014-2020. Hodnotiace, rozlišovacie a výberové kritériá sú súčasťou prílohy k stratégii CLLD MAS SP. Kritériá sú pripravené v súlade so stratégiou CLLD a Systémom riadenia CLLD.

Podrobný opis príjmu a registrácie ŽoNFP na úrovni PPA je uvedený v bode 9.7 Systému riadenia CLLD 2014-2020. Príjem a registrácia ŽoNFP na úrovni PPA okrem iného zahŕňa aj kontrolu formálnej správnosti ŽoNFP, kontrolu vecnej správnosti ŽoNFP a odborné hodnotenie ŽoNFP, podrobný popis je uvedený v Systéme riadenia CLLD bod 9.7.1, 9.7.2 a 9.7.3.

Schválenie žiadosti

PPA zasiela zoznam schválených žiadostí o NFP príslušnej MAS a tá následne príslušnému samosprávnemu kraju za účelom zníženia rizika dvojitého financovania.

Popis schválenia ŽoNFP, rozhodnutia o schválení ŽoNFP sú uvedené v bode 9.8 Systému riadenia CLLD 2014-2020 a podmienky ukončenia Zmluvy o poskytnutí NFP v bode 9.9 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

5.1.2.2 Žiadosti podporované v IROP

V rámci IROP sa uplatňuje proces schvaľovania a výberu ŽoPr (Výzva na predkladanie ŽoPr), ktorý je ustanovený v kapitole 11. Systému riadenia CLLD. Implementačná štruktúra CLLD v rámci IROP je uvedená v bode 11.1 Systému riadenia CLLD.

a) postup vyhlásenia výzvy MAS

Základným metodickým prokladom na predloženie ŽoPr je Výzva na predkladanie ŽoPr. MAS SP bude vyhlasovať výzvy v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev, s cieľom dostatočnej informovanosti potenciálnych ReS o možnostiach získania príspevku na financovanie projektov a dosiahnutia dostatočnej pripravenosti predkladaných projektov. MAS SP zostaví harmonogram výziev na obdobie minimálne jedného kalendárneho roka (obdobie od marca roku „n“ po február roku „n+1“). Harmonogram výziev zverejní MAS SP i na svojom webovom sídle (www.masstredneponitrie.sk) a zodpovedá za aktuálnosť tohto harmonogramu. MAS SP pripraví výzvy a dokumenty, ktoré sú relevantné vo vzťahu k výzve vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. MAS SP sa pri príprave výzvy a relevantných dokumentov bude riadiť vzormi formulátov a metodickými pokynmi RO pre IROP. Pred vyhlásením výzvy je MAS SP povinná skontrolovať správnosť a kompletnosť výzvy. MAS SP vyhlási výzvu jej zverejnením na svojom webovom sídle až po odsúhlasení výzvy zo strany RO pre IROP. RO pre IROP zabezpečí zverejnenie informácie o zverejnení výzvy MAS SP na svojom webovom sídle s aktívnym odkazom na webovú stránku MAS SP. Výzva môže mať iba formu otvorenej výzvy, ktorej dĺžka trvania je závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy. MAS SP zároveň priebežne zverejní informáciu o tom, že dopyt predložených ŽoPr dosiahol indikatívnu alokáciu, resp. aktuálne voľnú časť indikatívnej alokáciu z dôvodu, aby sa mohli ReS efektívne rozhodovať pri predkladaní ŽoPr. Výber ŽoPr predložených na základe otvorenej výzvy bude prebiehať v termínoch (kolách) stanovených vo výzve. Podrobné informácie sú súčasťou Systému riadenia CLLD bod 11.2.

Podrobný popis postupu MAS SP pri zmene výzvy, resp. pri zrušení výzvy na predkladanie ŽoPr je uvedený v bode 11.3 Systému riadenia CLLD.

b) postupy hodnotenia ŽoPr

Hodnotiace kritériá ŽoPr:

MAS SP má vypracované hodnotiace kritériá, ktoré schváli výberová komisia zriadená gestorom CLLD. Súčasťou hodnotiacich kritérií na výber ŽoPr vypracovaných MAS SP sú aj hodnotiace kritériá ŽoPr definované RO pre IROP.

MAS SP definuje hodnotiace kritériá ŽoPr, v závislosti od charakteru podporovaných projektov v nadväznosti na hodnotiace princípy uvedené pri jednotlivých opatreniach IROP vo výzve na predkladanie ŽoPr, pričom zadefinovanými hodnotiacimi kritériami musia byť overené minimálne nasledujúce oblasti:

a. Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a príslušnej PO;

- b. Navrhovaný spôsob realizácie projektu;
- c. Administratívna a prevádzková kapacita ReS;
- d. Finančná a ekonomická stránka projektu.

MAS SP v rámci definovania hodnotiacich kritérií zabezpečí, aby projekt, ktorý nespĺňa podmienky hospodárnosti a efektívnosti nemohol byť schválený.

MAS SP je povinná spolu s hodnotiacimi kritériami definovať aj rozlišovacie kritériá. Rozlišovacie kritériá slúžia na určenie poradia v prípade rovnakého počtu bodov dosiahnutého viacerými ŽoPr (t.j. ak dve alebo viac ŽoPr dosiahli rovnaké bodové hodnotenie a alokácia určená vo výzve nepostačuje na schválenie všetkých takýchto ŽoPr).

Rozlišovacie kritériá MAS SP určí primárne z bodovaných hodnotiacich kritérií z odborného hodnotenia ŽoPr, pričom môže vybrať jedno alebo viacero z týchto kritérií.

Poradie na základe rozlišovacích kritérií sa určí na základe dosiahnutého počtu bodov pre dané kritériá z odborného hodnotenia od najvyššieho počtu po najnižší počet bodov.

Zmena hodnotiacich kritérií vypracovaných MAS SP podlieha schváleniu zo strany výberovej komisie zriadenej gestorom CLLD.

Podrobnejšie informácie sú uvedené v Systéme riadenia CLLD bod 11.4.

Výberové kritériá ŽoPR:

MAS SP definuje výberové kritériá ŽoPr:

- a. ako dopĺňujúce bodované kritériá; alebo
- b. ako samostatné bodované kritériá; alebo
- c. ako samostatné objektívne kritérium.

V prípade, že aplikáciou výberových kritérií nie je možné za každých okolností určiť jednoznačné poradie ŽoPr, musia byť súčasťou výberových kritérií aj rozlišovacie kritériá.

MAS SP definuje samostatné výberové kritériá najmä v prípadoch, ak možno stanoviť v rámci skupiny charakterovo podobných projektov objektívne kritériá, ktorými je možné projekty porovnať navzájom.

MAS SP stanoví výberové kritériá tak, aby zabezpečili objektívne posúdenie všetkých ŽoPr v rámci skupiny navzájom a to s prihliadnutím na konkrétne skutočnosti, ktoré môžu byť porovnávané v rámci všetkých ŽoPr v danej skupine (t.j. kritéria musia byť aplikované na všetky ŽoPr rovnako).

Zmena výberových kritérií vypracovaných MAS SP podlieha schváleniu RO pre IROP.

Podrobnejšie informácie týkajúce sa výberových kritérií sú uvedené v Systéme riadenia CLLD bod 11.5.

Procesné úkony – ŽoPr

Schvaľovací proces ŽoPr

1) ŽoPr je základným dokumentom, ktorým ReS na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoPr žiada spolufinancovanie projektu z finančných prostriedkov určených na danú výzvu.

2) Neoddeliteľnou súčasťou ŽoPr sú povinné prílohy, ktorých minimálne náležitosti definuje MAS SP vo výzve.

3) Vzor formuláru ŽoPr a prierezovo využívaných príloh ŽoPr vydáva RO pre IROP pre všetky MAS.

Administratívne overenie ŽoPr

1) MAS SP zabezpečí príjem ŽoPr odo dňa vyhlásenia výzvy, do dňa jej uzavretia, resp. v lehote prijímania ŽoPr.

2) Doručením ŽoPr na adresu MAS SP začína proces výberu ŽoPr. ReS doručuje ŽoPr písomne v určenej forme na adresu sídla MAS SP určenú vo výzve ako aj v elektronickej forme podľa inštrukcií definovaných vo výzve.

3) Po doručení ŽoPr MAS SP posúdi splnenie podmienky doručenia ŽoPr riadne, včas a vo forme určenej vo výzve.

4) V prípade, ak ReS nepredložil ŽoPr riadne, včas alebo v určenej forme, MAS SP oznámi ReS nesplnenie podmienok stanovených vo výzve.

5) Pri ŽoPr, ktoré splnili podmienky doručenia, MAS SP ďalej overí v rámci administratívneho overenia splnenie každej jednotlivej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených v ŽoPr, dostupných zdrojoch pre priame overenie podmienok poskytnutia príspevku a v relevantných prílohách, ktorými ReS preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku. Usporiadanie výkonu administratívnej kontroly ŽoPr je v kompetencii MAS SP (prostredníctvom vlastných zamestnancov alebo priamo Výberovou komisiou) pri dodržaní zásady štyroch očí.

6) Závery z administratívneho overenia MAS SP zaznamenáva v kontrolnom zozname, ktorým MAS zdokumentuje overenie splnenia podmienok poskytnutia príspevku.

7) MAS SP v rámci administratívneho overenia overí splnenie podmienok doručenia ŽoPr a následne overí ostatné podmienky poskytnutia príspevku, určených vo výzve s výnimkou tých, ktoré sú úplne alebo z časti overované v rámci odborného hodnotenia ŽoPr.

8) V prípade, ak na základe preskúmania ŽoPr a jej príloh vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoPr alebo jej príloh, MAS SP vyzve ReS na doplnenie neúplných údajov, vysvetlenie nejasností alebo nápravu nepravdivých údajov zaslaním výzvy na doplnenie ŽoPr.

9) MAS SP po doplnení údajov zo strany ReS overí, či ReS predložil všetky požadované informácie a dokumenty a či ich predložil včas a opätovne overí splnenie podmienok poskytnutia príspevku. Opätovný výkon administratívneho overenia splnenia zaznamená MAS SP v kontrolnom zozname. V prípade splnenia všetkých podmienok poskytnutia príspevku, ktorých overenie je súčasťou administratívneho overenia, je ŽoPr postúpená na odborné hodnotenie.

10) Podrobné informácie sú uvedené v Systéme riadenia CLLD bod 11.6.2.

Odborné hodnotenie ŽoPr

1) MAS SP v rámci odborného hodnotenia zabezpečí posúdenie ŽoPr minimálne dvoma odbornými hodnotiteľmi, ktorí vyhodnotia predložené ŽoPr na základe hodnotiacich kritérií zverejnených vo výzve a v stratégii CLLD. Podrobný popis spôsobu a postupu odborného hodnotenia bude uvedený v príručke pre hodnotenie ŽoPr odbornými hodnotiteľmi.

2) Pred výkonom odborného hodnotenia MAS SP zabezpečí, aby boli odborní hodnotitelia oboznámení s podmienkami a o spôsobe výkonu odborného hodnotenia. Počas odborného hodnotenia dodržiavanie pravidiel pre výkon odborného hodnotenia upravených v príručke pre odborných hodnotiteľov zabezpečuje MAS SP. MAS SP svojou účasťou nesmie zasahovať do obsahového vyhodnotenia jednotlivých kritérií odborného hodnotenia. Za takýto postup sa nepovažuje to, ak MAS informuje odborných hodnotiteľov o prílohách alebo častiach ŽoPr, ktoré môžu obsahovať informácie relevantné pre výkon odborného hodnotenia.

3) Odborní hodnotitelia sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov.

4) Odborní hodnotitelia vykonávajú odborné hodnotenie v priestoroch určených MAS SP, pričom nie sú oprávnení odnášať poskytnuté dokumenty mimo priestorov MAS SP.

5) Konečným výstupom z odborného hodnotenia ŽoPr je hodnotiaci hárok v zmysle kapitoly 6.1.4.7 Systému riadenia CLLD. Procesný postup, ktorý predchádza vydaniu hodnotiaceho hárku upraví MAS SP v Príručke pre odborných hodnotiteľov.

6) Podrobnejšie informácie sú uvedené v Systéme riadenia CLLD bod 11.6.3.

Kontrola oprávnenosti výdavkov CLLD/IROP

MAS SP vymedzí oprávnenosť výdavkov, ako aj vecnú náplň oprávnených výdavkov v súlade s IROP v stratégii CLLD, vo výzve a v príručke pre ReS. MAS SP zodpovedá za transparentnú, jednoznačnú a efektívnu interpretáciu oprávnenosti výdavkov vo vzťahu k IROP.

Z vecného hľadiska musia výdavky spĺňať nasledujúce podmienky:

a. výdavky sú v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napr. zákon o rozpočtových pravidlách, ZVO, zákon o štátnej pomoci, zákonník práce);

b. výdavky sú vynaložené na projekt (existencia priameho spojenia s projektom) schválený MAS SP a realizovaný v zmysle podmienok výzvy, podmienok schémy pomoci de minimis, príp. schémy štátnej pomoci, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť výzvy (ak je relevantné), podmienok zmluvy o príspevku;

c. výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami IROP na oprávnené aktivity a aktivity schválené v stratégii CLLD, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu, sú plne v súlade s cieľmi projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;

d. výdavky sú primerané, t.j. zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedajú potrebám projektu;

e. výdavky spĺňajú zásadu riadneho finančného hospodárenia, ktorá zahŕňa zásady hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti, podľa čl. 30 nariadenia 966/2012. V Slovenskej republike výdavky musia zároveň spĺňať aj účelnosť napr. v zmysle § 2 ods. 2 písm. o) zákona o finančnej kontrole;

f. výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné a musia byť doložené účtovnými dokladmi, ktoré sú riadne evidované u užívateľa v súlade s platnou legislatívou; výdavky sú preukázané faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty, ktoré sú riadne evidované v účtovníctve užívateľa v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a zmluvou o poskytnutí príspevku užívateľovi. Preukázanie výdavkov faktúrami alebo účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa nevzťahuje na výdavky vykazované zjednodušeným spôsobom vykazovania. Výdavky musia

byť uhradené užívateľom a ich uhradenie musí byť doložené pred ich predložením na RO pre IROP (s výnimkou odpisov a vecných príspevkov).

Z hľadiska časovej oprávnenosti výdavkov, podľa čl. 65 všeobecného nariadenia, výdavky musia skutočne vzniknúť a byť uhradené užívateľom medzi 1. januárom 2014 a 31. decembrom 2023, avšak za oprávnené sa budú považovať:

- a) výdavky MAS SP po predložení ŽoNFP na ŠC 5.1.1, Financovanie prevádzkových nákladov MAS SP spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD,
- b) výdavky pre užívateľa v rámci implementácie stratégie CLLD v zmysle ustanovení metodického pokynu RO pre IROP.

Z hľadiska územnej oprávnenosti musia byť oprávnené výdavky realizované na oprávnenom území MAS SP, na ktoré sa vzťahuje IROP.

Minimálna a maximálna výška oprávnených výdavkov ŽoPr pre jednotlivé špecifické ciele IROP je definovaná v stratégii CLLD a bude definovaná vo vyhlásených výzvach MAS.

Podrobnejšie informácie sú uvedené v Systéme riadenia CLLD bod 11.6.1.3.

c) postupy výberu ŽoPr

Výber ŽoPr

Výberová komisia v súlade s kapitolou 6.1.4.3 overí výsledky administratívnej kontroly ŽoPr (v prípade ak administratívnu kontrolu ŽoPr vykonávajú zamestnanci MAS SP mimo výberovej komisie) a odborného hodnotenia (hlasovaním vyjadrí súhlas alebo nesúhlas s odborným hodnotením) a následne aplikáciou výberových kritérií, ktorých súčasťou sú rozlišovacie kritéria stanoví poradie ŽoPr od najvyššie umiestnenej ŽoPr (ktorá najvyššou mierou napĺňa ciele stratégie CLLD) spĺňajúcej všetky podmienky poskytnutia príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoPr spĺňajúcu všetky podmienky poskytnutia príspevku.

Výberová komisia zaznamená proces aplikácie výberových kritérií v písomnej podobe. Po ukončení procesu výberu ŽoPr výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia Protokol o výbere ŽoPr, v ktorom navrhne jednotlivé ŽoPr na schválenie.

Protokol o výbere ŽoPr MAS SP musí byť podpísaný štatutárnym orgánom MAS a osobami, podieľajúcimi sa na schvaľovaní ŽoPr na MAS SP. Dokumenty doložené do Protokolu musia byť originály, pričom Protokol musí obsahovať výstupy z administratívneho overovania, odborného hodnotenia ako aj výberu ŽoPr. Vzor protokolu s minimálnymi obsahovými náležitosťami vydá RO pre IROP.

Overenie výberu ŽoPr vykonanej MAS

RO pre IROP posúdi splnenie podmienok administratívneho overenia, odborného hodnotenia a výberu ŽoPr MAS na základe predloženého Protokolu o výbere ŽoPr a samotných ŽoPr. RO pre IROP sa pri overení primerane uistí o dodržaní postupov pri výbere ŽoPr. V zmysle všeobecného nariadenia 1303/2013 – overenie, ktoré je definované v čl. 34 odsek 3 písmeno f.

RO pre IROP vykoná overenie administratívneho overenia, odborného hodnotenia a výberu ŽoPr na základe náhodného výberu v rozsahu podľa rizikovej analýzy. Podrobný postup overenia výberu ŽoPr upravuje RO pre IROP v IMP a jeho cieľom je primerane sa uistiť o skutočnosti, že MAS SP dodržala všetky postupy.

V prípade, že RO pre IROP nezistí žiadne závažné nedostatky v procese schvaľovania ŽoPr, resp. takéto overenie nebolo s ohľadom na rizikovú analýzu vykonané, zašle MAS SP písomný súhlas so zaslaním oznámenia o schválení ŽoPr príslušným ReS.

Udelenie súhlasu v žiadnom prípade nenahrádza konečnú zodpovednosť MAS SP za prípadné neskôr identifikované nedostatky výberu ŽoPr.

Zmluva s užívateľom

Po odoslaní oznámení o schválení ŽoPr MAS SP (v súlade s podmienkami uvedenými v zmluve o poskytnutí NFP uzatvorenej medzi RO pre IROP a MAS) zabezpečí uzatvorenie zmluvy s užívateľom (ReS), ktorá upraví práva a povinnosti medzi MAS SP a ReS.

Zmluva s užívateľom sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka v nadväznosti na § 25 ods. 1 zák. č. 292/2014 Z.z.

Proces implementácie musí byť viazaný na jednoznačné a jasné pravidlá, ktoré sa vzťahujú na celý proces od podpisu zmluvy s užívateľom až po ukončenie jej účinnosti.

Vzájomné práva a povinnosti MAS SP a užívateľa sa spravujú podmienkami zakotvenými v zmluve s užívateľom a dokumentmi, ktoré sú na základe dohody zmluvných strán zakotvené v tejto zmluve. MAS SP zasiela písomný návrh na uzavretie zmluvy s užívateľom a určí ReS (ktorému oznámila schválenie ŽoPr a ktorý poskytol potrebnú súčinnosť pri vypracovaní návrhu zmluvy) lehotu na prijatie návrhu zmluvy. MAS SP zabezpečí zaslanie návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom podpísanej štatutárnym orgánom MAS, resp. jeho oprávneným zástupcom v minimálne troch rovnopisoch doporučenou poštou, alebo iným vhodným spôsobom v termíne do 15 pracovných dní od zaslania oznámenia o schválení ŽoPr. MAS SP poskytne ReS lehotu na prijatie návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom, ktorá nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní. Návrh na uzavretie zmluvy s užívateľom zaniká dňom uplynutia lehoty, ktorá bola v návrhu na uzavretie zmluvy určená na

jeho prijatie alebo doručením písomného prejavu ReS o odmietnutí návrhu na uzavretie zmluvy. MAS SP zabezpečí, aby ReS doručil minimálne dva rovnopisy prijatého návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom. MAS SP zabezpečí zverejnenie zmluvy s užívateľom v centrálnom registri zmlúv. Deň nasledujúci po dni jej prvého zverejnenia je dňom účinnosti zmluvy s užívateľom a ReS sa stáva užívateľom. Zároveň sú od tohto dňa obe zmluvné strany viazané ustanoveniami zmluvy s užívateľom. Úplné a podrobné informácie týkajúce sa výberu ŽoPr, overenia výberu ŽoPr vykonanej MAS a zmluvy s užívateľom, ktorými sa MAS SP riadi sú uvedené v Systéme riadenia CLLD bod 11.7, 11.8 a 11.9.

5.2. Akčný plán

Akčný plán je bližšou špecifikáciou opatrení určených na dosiahnutie cieľov stratégie. Stanovuje, aké aktivity a opatrenia budú realizované a za akých podmienok, kto bude zodpovedať za ich realizáciu a predbežný finančný odhad nákladov. Akčný plán neuvádza konkrétne projekty.

Akčný plán je zoznamom konkrétnych krokov, realizáciou ktorých sa dosiahnu stanovené ciele stratégie. Zároveň uvádza základné podmienky ich realizácie zodpovedajúce PRV a IROP a ich nadväzujúcej riadiacej dokumentácie. Akčný plán stratégie CLLD bude rozdelený na opatrenia financované z rozpočtu EFRR, opatrenia financované z rozpočtu EPFRV a opatrenia financované z iných zdrojov, vrátane zdrojov MAS.

Opatrenia, ktoré MAS vo svojej stratégii CLLD naplánujú musia byť v súlade s príslušnými článkami nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, s cieľmi politiky rozvoja vidieka a musia zohľadňovať dohodnuté pravidlá komplementarity¹ v rámci CLLD medzi PRV a IROP (medzi fondmi EPFRV a EFRR), ako aj dodržiavať podmienku, že rovnaký výdavok nesmie byť refinancovaný z viacerých zdrojov. Niektoré opatrenia definované v nariadení (EÚ) č. 1305/2013 sú pre MAS neoprávnené z dôvodu ich charakteru – ide o tzv. neprojektové opatrenia, ako aj projektové opatrenia, ktorých realizácia je vhodná na národnej úrovni a nie je žiaduca pre úroveň lokálnu. O podopatreniach, ktoré nie sú oprávnené z EPFRV v rámci stratégie CLLD, alebo ktoré sú oprávnené za určitých podmienok vyplývajúcich z PRV súhrnne informuje Príloha č. 7 príručky pre žiadateľa. O oprávnenosti aktivít, žiadateľov a výdavkov v rámci IROP informuje Príloha č. 8 príručky pre žiadateľa.

¹ V rámci stratégie CLLD bude dochádzať k synergii a doplnkovosti medzi fondmi EPFRV a EFRR. MAS v rámci svojej stratégie zahŕnie obidva fondy, pričom v rámci jednotlivých fondov bude na úrovni programov špecifikovaná oblasť zamerania daného fondu. Doplnkovosť a pridaná hodnota operácií implementovaných v rámci stratégie CLLD voči ostatným operáciám realizovaným z iných opatrení PRV a IROP bude zabezpečená na úrovni činností, príjemcov a veľkosťou investícií.

Pre každú pomoc na ktorú sa uplatňujú pravidlá minimálnej pomoci bude vypracovaná schéma minimálnej pomoci v súlade s nariadením Komisie (EÚ) č. 1407/2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 ZFEÚ na pomoc de minimis.

V rámci každého plánovaného opatrenia budú stanovené minimálne nasledovné údaje:

Časť A.) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS

V tejto časti MAS stanovuje opatrenia, ktoré budú pokrývať základnú alokáciu pre MAS v zmysle kapitoly 6.4 Systému riadenia CLLD.

Tabuľka č. 24.A: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 1: Zakladanie nových a podpora existujúcich podnikov					
Priradenie kódu opatrenia ²	-					
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	5.1.1 - Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií					
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 1.1: Rozvoj priemyselných odvetví, tradičných remesiel a služieb					
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zvýšiť tvorbu pracovných miest Využiť potenciál prihraničného regiónu a posilniť nadnárodnú a prihraničnú spoluprácu					
Rozsah a oprávnené činnosti	zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev					
Oprávnení prijímatelia	-samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH -mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH					
Intenzita pomoci ³	súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci : 90% súkromný sektor v rámci schém pomoci de minimis : 55%					
Oprávnené výdavky	A.) obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest B.) nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na jeden projekt je 5 000 €. Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 50 000 €.					
Finančný plán	Región ⁴	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	545 454,55	300 000,00	0,00	245 454,55	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	545 454,55	300 000,00	0,00	245 454,55	0,00

² Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

³ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

⁴ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ⁵	<i>Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií sú uvedené v samostatnej prílohe k stratégii CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie: „Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá -Stratégia CLLD“.</i>				
Povinné prílohy stanovené MAS ⁶	<i>Povinné prílohy stanovené MAS budú uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ŽoPr.</i>				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota
	CO08	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch (5.1.1)	FTE	0	6
	CO29	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové (5.1.1)	počet	0	2
	CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové (5.1.1)	počet	0	1
	CO28	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora (5.1.1)	počet	0	6
Indikatívny harmonogram výziev	September 2018				

Pozn.:

- Pre PRV ako aj pre IROP platí, že maximálna výška NFP na 1 projekt (okrem aktivít zameraných na chod MAS a animácie) je 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt.
- Vyššie uvedená tabuľka č. 4 slúži na opis všetkých opatrení stratégie CLLD, t.z. aj z iných zdrojov, pričom každé opatrenie je definované v samostatnej tabuľke.
- V prípade, ak MAS v stratégii CLLD definuje aj iné EŠIF a s tým súvisiace čerpanie z iných finančných zdrojov, uplatňujú sa podmienky a kritéria oprávnenosti platné pre dané EŠIF. V tomto prípade sú zdroje alokované nad rámec EPFRV a EFRR v rámci stratégie CLLD. Musí byť však zabezpečená vzájomná doplnkovosť a synergia a zamedzené duplicitné financovanie.
- V rámci IROP, aktivity špecifického cieľa 5.1.1 Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev je možné rozdeliť v závislosti od priorít a opatrení definovaných v stratégii CLLD. Napríklad, ak MAS v stratégii CLLD definuje ako prioritu podporu podnikania, jej špecifickými cieľmi môžu byť napr. podpora existujúcich podnikateľov, podpora zakladania podnikov, podpora inovatívnych podnikov apod., ktoré budú následne napĺňané prostredníctvom špecifického cieľa 5.1.1.
- Pri stanovení merateľných ukazovateľov v tabuľke č. 4 v časti „Merateľné ukazovatele projektu“ sa uvádza kód daného opatrenia, resp. podopatrenia PRV (ako v druhom riadku danej tabuľky).
- V tabuľke č. 4 MAS definuje aj podmienky podopatrenia pre chod MAS v rámci PRV SR 2014 – 2020

Tabuľka č. 25.B: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 5: Investície do podnikania v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky
Priradenie kódu opatrenia ⁷	Kód opatrenia 6 Kód podopatrenia 6.4

⁵ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

⁶ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

⁷ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 6A. Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 2.1: Zlepšenie kvality a počtu ubytovacích zariadení, rozšírenie ponuky služieb vidieckeho cestovného ruchu a podpora agroturistiky
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zvýšiť tvorbu pracovných miest Zvýšiť prílev turistov, zvýšiť podiel pobytových turistov pred jednodňovými, diverzifikovať ponúkané služby a zvýšiť dopyt po službách Podporiť diverzifikáciu poľnohospodárskych podnikov smerom k cestovnému ruchu Stabilizovať zdroje poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov a MSP (zavádzať moderné inovačné technológie, zvýšenie produkcie živočíšnej výroby, zvyšovať produkciu s vyššou pridanou hodnotou, diverzifikácia)
Rozsah a oprávnené činnosti	Činnosť 1: činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. Činnosť 2: spracovanie a uvádzanie na trh produktov, ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ. Vstupom spracovania môže byť aj produkt, ktorý spadá do prílohy I ZFEÚ za podmienky, že je vstupom zároveň aj produkt, ktorý nespadá do prílohy I ZFEÚ (s výnimkou spracovania poľnohospodárskych produktov, ktorých vstup spadá výlučne do prílohy I ZFEÚ a výstupom je energia z OZE alebo produkt, ktorý sa ďalej využíva na výrobu energie) vrátane doplnkovej výroby nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru, ako aj predaj vlastných produktov nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru (vrátane zariadenia mobilných predajných miest) a výrobkov a/alebo produktov iných poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa a akvakultúrnych podnikov za účelom ekonomického rozvoja daného územia. Oprávnená je aj tvorba a rozvoj aktivít a činností spojených s poskytovaním služieb, najmä služieb súvisiacich so skladovaním, logistikou a dopravou a zriaďovaním podnikateľských inkubátorov.
Oprávnení prijímatelia	<p>A. v prípade investícií spojených s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou (oblasť 1):</p> <ul style="list-style-type: none"> Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z lesníckej výroby na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%, ktoré obhospodarujú lesy vo vlastníctve: <ul style="list-style-type: none"> súkromných vlastníkov a ich združení; obcí a ich združení; Cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním. Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014) podnikajúce v oblasti hospodárskeho chovu rýb (akvakultúry), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z akvakultúry na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%. Nepoľnohospodárske, nelesnícke a neakvakultúrne⁸ mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach (v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014). Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby (mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky v zmysle Prílohy I nariadenia (EÚ) č.651/2014), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania Žiadosti o NFP (ďalej len „ŽoNFP“), predstavuje minimálne 30%. <p>B. v prípade investícií spojených s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti,</p>

⁸ Nepoľnohospodárskym, nelesníckym a neakvakultúrnym podnikom sa rozumie aj poľnohospodársky, lesnícky a akvakultúrny podnik, ktorého podiel ročných tržieb/príjmov z akvakultúry/lesníctva/poľnohospodárstva na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, je menší ako 30%.

	<p>seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu (oblasť 2):</p> <ul style="list-style-type: none"> Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z lesníckej výroby na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%, ktoré obhospodarujú lesy vo vlastníctve: <ul style="list-style-type: none"> súkromných vlastníkov a ich združení; obcí a ich združení; Cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním. Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014) podnikajúce v oblasti hospodárskeho chovu rýb (akvakultúry), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z akvakultúry na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%. Nepoľnohospodárske, nelesnícke a neakvakultúrne mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach (v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014). Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby (mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky v zmysle Prílohy I nariadenia (EÚ) č.651/2014), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%. <p>C. Oprávnenými žiadateľmi (konečnými prijímateľmi) v prípade investícií spojených so spracovaním a uvádzaním na trh produktov, ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ uvedenej v prílohe 3.6 tejto výzvy, vrátane využívania OZE (oblasti 3 a 4):</p> <ul style="list-style-type: none"> Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby (mikropodniky, malé, stredné a veľké podniky v zmysle Prílohy I nariadenia (EÚ) č.651/2014), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej prvovýroby na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%. Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z lesníckej výroby na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%, ktoré obhospodarujú lesy vo vlastníctve: <ul style="list-style-type: none"> súkromných vlastníkov a ich združení; obcí a ich združení; Cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním. Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014) podnikajúce v oblasti hospodárskeho chovu rýb (akvakultúry), ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z akvakultúry na celkových tržbách/príjmoch, za predchádzajúci rok pred rokom podania ŽoNFP, predstavuje minimálne 30%.
Intenzita pomoci ⁹	<p>Výška podpory z celkových oprávnených výdavkov pre mikro a malé podniky: 45 %</p> <p>Výška podpory z celkových oprávnených výdavkov pre stredné podniky: 35 %</p> <p>Výška podpory z celkových oprávnených výdavkov pre veľké podniky: 25 %</p>
Oprávnené výdavky	<p>- výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s oprávnenými činnosťami v rámci tohto podopatrenia</p> <p>-poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky – max. do 15% z výšky projektu;</p> <p>Činnosť 1: činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov.</p> <p>Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od</p>

⁹ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

	5 do 30 lôžok,v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. Činnosť 2: spracovanie a uvádzanie na trh produktov, ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ. Vstupom spracovania môže byť aj produkt, ktorý spadá do prílohy I ZFEÚ za podmienky, že je vstupom zároveň aj produkt, ktorý nespadá do prílohy I ZFEÚ (s výnimkou spracovania poľnohospodárskych produktov, ktorých vstup spadá výlučne do prílohy I ZFEÚ a výstupom je energia z OZE alebo produkt, ktorý sa ďalej využíva na výrobu energie) vrátane doplnkovej výroby nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru, ako aj predaj vlastných produktov nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru (vrátane zariadenia mobilných predajných miest) a výrobkov a/alebo produktov iných poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa a akvakultúrnych podnikov za účelom ekonomického rozvoja daného územia. Oprávnená je aj tvorba a rozvoj aktivít a činností spojených s poskytovaním služieb, najmä služieb súvisiacich so skladovaním, logistikou a dopravou a zriaďovaním podnikateľských inkubátorov.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na jeden projekt je 20 000. Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 70 000.					
Finančný plán	Región ¹⁰	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	422 222,22	142 500,00	47 500,00	232 222,22	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	422 222,22	142 500,00	47 500,00	232 222,22	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ¹¹	Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií sú uvedené v samostatnej prílohe k stratégii CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie: „Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá -Stratégia CLLD“.					
Povinné prílohy stanovené MAS ¹²	Povinné prílohy stanovené MAS budú uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ŽoPr.					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	6.4	Počet podnikov, ktoré prijali pomoc na investície do nepoľnohospodárskych aktivít	počet	0	3	
	6.4	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	0,00	190 000,00	
	6.4	Počet vytvorených miest prostredníctvom podporených projektov	počet	0	3	
	Vlastný	Počet zmodernizovaných objektov (6.4)	ks	0	1	
	Vlastný	Počet nových doplnkových služieb (6.4)	ks	0	2	
Indikatívny harmonogram výziev	Máj 2018					

Tabuľka č. 26.C: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie 6: Investície do obnovy kultúrno-historických pamiatok a budovania doplnkovej infraštruktúry a služieb
-----------------	--

¹⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

¹¹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

¹² MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

Priradenie kódu opatrenia ¹³	Kód opatrenia 7 Kód podopatrenia 7.5					
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;					
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 6B. Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 2.2: Využitie potenciálu kultúrno-historického bohatstva a zlepšenie doplnkovej infraštruktúry a služieb pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.					
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zvýšiť prílev turistov, zvýšiť podiel pobytových turistov pred jednodňovými, diverzifikovať ponúkané služby a zvýšiť dopyt po službách Zlepšiť TI potrebnú pre rozvoj podnikania, CR a kvalitu života obyvateľov a zlepšiť dopravné spojenie a dostupnosť medzi obcami a okolitými centrami rozvoja					
Rozsah a oprávnené činnosti	investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.; investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.; budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.					
Oprávnení prijímatelia	obce vo vidieckych oblastiach združenia obcí s právnou subjektivitou V zmysle čl. 50 nariadenia EÚ č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV sa za vidiecku oblasť považuje celé územie SR okrem všetkých krajských miest s výnimkou ich prímestských častí do 5 000 obyvateľov (vrátane). Definícia vidieckosti sa ďalej limituje v prípade obcí ako žiadateľov na obce do 20 000 obyvateľov, v prípade prímestských častí platí limit oprávnenosti z hore uvedenej definície, t.j. do 5 000 obyvateľov.					
Intenzita pomoci ¹⁴	Výška podpory z celkových oprávnených nákladov: 100%,					
Oprávnené výdavky	výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; -poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky – max. do 15% z výšky projektu;					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na jeden projekt je 5 000 €. Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 15 000 €.					
Finančný plán	Región ¹⁵	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	50 000,00	37 500,00	12 500,00	0,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	50 000,00	37 500,00	12 500,00	0,00	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady	Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií sú uvedené v samostatnej prílohe k stratégii CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie: „Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá -Stratégia CLLD“.					

¹³ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

¹⁴ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

¹⁵ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

výberu operácií ¹⁶					
Povinné prílohy stanovené MAS ¹⁷	Povinné prílohy stanovené MAS budú uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ŽoPr.				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	7.5	Počet projektov investujúcich do rekreačnej infraštruktúry a rozvoja cestovného ruchu	počet	0	3
	7.2, 7.4, 7.5	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	321 720,84	7.2, 7.4, 7.5
	Vlastný	Počet investícií do turisticky zaujímavých objektov (7.5)	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	December 2017				

Tabuľka č. 27.D: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 7: Investície do budovania a obnovy základnej infraštruktúry malých rozmerov
Priradenie kódu opatrenia ¹⁸	Kód opatrenia 7 Kód podopatrenia 7.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 6B. Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 3.1: Podporiť zlepšovanie základnej infraštruktúry a miestnych služieb.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zlepšiť TI potrebnú pre rozvoj podnikania, CR a kvalitu života obyvateľov a zlepšiť dopravné spojenie a dostupnosť medzi obcami a okolitými centrami rozvoja
Rozsah a oprávnené činnosti	výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd; výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.
Oprávnení prijímatelia	obce vo vidieckych oblastiach združenia obcí s právnou subjektivitou V zmysle čl. 50 nariadenia EÚ č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV sa za vidiecku oblasť považuje celé územie SR okrem všetkých krajských miest s výnimkou ich prímestských častí do 5 000 obyvateľov (vrátane). Definícia vidieckosti sa ďalej limituje v prípade obcí ako žiadateľov na obce do 20 000 obyvateľov, v prípade prímestských častí platí limit oprávnenosti z hore uvedenej definície, t.j. do

¹⁶ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

¹⁷ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

¹⁸ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	5 000 obyvateľov.					
Intenzita pomoci ¹⁹	Výška podpory z celkových oprávnených nákladov: 100%,					
Oprávnené výdavky	výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; -poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky – max. do 15% z výšky projektu;					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na jeden projekt je 5 000. Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 30 000.					
Finančný plán	Región ²⁰	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	71 720,84	53 790,63	17 930,21	0,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	71 720,84	53 790,63	17 930,21	0,00	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ²¹	Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií sú uvedené v samostatnej prílohe k stratégii CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie: „Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá -Stratégia CLLD“.					
Povinné prílohy stanovené MAS ²²	Povinné prílohy stanovené MAS budú uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ŽoPr.					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	
	7.2	Počet projektov investujúcich do malej infraštruktúry vrátane obnoviteľných zdrojov	počet	0	3	
	7.2, 7.4, 7.5	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	0,00	321 720,84	
	Vlastný	Počet vystavených a zrekonštruovaných miestnych komunikácií (7.2)	počet	0	1	
	Vlastný	Počet vystavených a zrekonštruovaných chodníkov (7.2)	počet	0	1	
	Vlastný	Počet novoupravených verejných priestranstiev (7.2)	počet	0	1	
Indikatívny harmonogram výziev	December 2017					

¹⁹ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

²⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

²¹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

²² MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

Tabuľka č. 28.E: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja základných miestnych služieb vrátane voľno časových aktivít
Priradenie kódu opatrenia ²³	Kód opatrenia 7 Kód podopatrenia 7.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 6B. Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 3.1: Podporiť zlepšovanie základnej infraštruktúry a miestnych služieb. Opatrenie prispieva k prierezovým cieľom PRV Životné prostredie, Zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zlepšiť starostlivosť o kultúrno-historické pamiatky Zlepšenie podmienok pre voľnočasové aktivity obyvateľov, vytvárať spoločné priestory pre komunitnú činnosť Zvýšiť záujem obyvateľov o veci verejné a podporovať rozvoj občianskej spoločnosti
Rozsah a oprávnené činnosti	investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu; investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémův a iných bezpečnostných prvkův); investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektův v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktův a pod. investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.
Oprávnení prijímateľa	obce vo vidieckych oblastiach združenia obcí s právnu subjektivitou V zmysle čl. 50 nariadenia EÚ č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV sa za vidiecku oblasť považuje celé územie SR okrem všetkých krajských miest s výnimkou ich prímestských častí do 5 000 obyvateľov (vrátane). Definícia vidieckosti sa ďalej limituje v prípade obcí ako žiadateľov na obce do 20 000 obyvateľov, v prípade prímestských častí platí limit oprávnenosti z hore uvedenej definície, t.j. do 5 000 obyvateľov.
Intenzita pomoci ²⁴	Výška podpory z celkových oprávnených nákladov: 100%,
Oprávnené výdavky	výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkův zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektův a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; -poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky – max. do 15% z výšky projektu;
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Minimálna výška príspevku na jeden projekt je 5 000 €.</i> <i>Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 40 000 €</i>

²³ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

²⁴ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

Finančný plán	Región ²⁵	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	200 000,00	150 000,00	50 000,00	0,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	200 000,00	150 000,00	50 000,00	0,00	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ²⁶	Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií sú uvedené v samostatnej prílohe k stratégii CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie: „Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá -Stratégia CLLD“.					
Povinné prílohy stanovené MAS ²⁷	Povinné prílohy stanovené MAS budú uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ŽoPr.					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	
	7.4	Počet projektov podporujúcich miestne základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	počet	0	5	
	7.2, 7.4, 7.5	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	0,00	321 720,84	
	Vlastný	Počet vystavaných alebo modernizovaných športovísk a ihrísk (7.4)	počet	0	2	
	Vlastný	Počet vystavaných alebo modernizovaných objektov spoločenského významu (7.4)	počet	0	2	
Indikatívny harmonogram výziev	December 2017					

Tabuľka č. 29.F: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 9: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania – verejný sektor
Priradenie kódu opatrenia ²⁸	
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	5.1.2 - Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 3.2: Podporiť zlepšovanie udržateľných vzťahov medzi rozvojovými centrami a ich zázemím.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zlepšiť TI potrebnú pre rozvoj podnikania, CR a kvalitu života obyvateľov a zlepšiť dopravné spojenie a dostupnosť medzi obcami a okolitými centrami rozvoja Využiť potenciál prihraničného regiónu a posilniť nadnárodnú a prihraničnú spoluprácu Zlepšenie podmienok pre voľnočasové aktivity obyvateľov, vytvárať spoločné priestory pre komunitnú činnosť Zlepšiť starostlivosť o zraniteľné skupiny obyvateľstva Zvýšiť záujem obyvateľov o veci verejné a podporovať rozvoj občianskej spoločnosti

²⁵ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

²⁶ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

²⁷ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

²⁸ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

Rozsah a oprávnené činnosti	1. dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel 2. sociálne služby a komunitné služby 3. infraštruktúra vzdelávania 4. rekonštrukcia vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v aglomeráciách do 2 000 EO 5. rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO 6. budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS 7. budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO					
Oprávnení prijímatelia	- obce - združenia miest a obcí					
Intenzita pomoci ²⁹	Obce, združenia miest a obcí 95 %					
Oprávnené výdavky	-výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk, na linkách prepájajúcich obec s mestom -nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb vrátane vozidiel prispôbených osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie -zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjajúcich staníc pre elektrobicykle a pod -zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia -zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb -rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb -infraštruktúra komunitných centier -vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ -skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení -rekonštrukcia vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v aglomeráciách do 2 000 EO -rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO -budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS -budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku na jeden projekt je 10 000 €. Maximálna výška príspevku na jeden projekt je 55 000 €.					
Finančný plán	Región ³⁰	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	168 421,05	160 000,00	0,00	8 421,05	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	168 421,05	160 000,00	0,00	8 421,05	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ³¹	Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií a hlavné zásady výberu operácií sú uvedené v samostatnej prílohe k stratégii CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie: „Hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritériá -Stratégia CLLD“.					

²⁹ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

³¹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

Povinné prílohy stanovené MAS ³²	Povinné prílohy stanovené MAS budú uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP/ŽoPr.				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota
	O0158	Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry (5.1.2)	počet	0	4
	Vlastný	Počet zmodernizovaných a zrekonštruovaných zastávok, staníc, parkovísk (5.1.2)	počet	0	1
	Vlastný	Počet zmodernizovaných učební ZŠ (5.1.2)	počet	0	1
	Vlastný	Počet skvalitnených a rozšírených MŠ (5.1.2)	počet	0	1
	Vlastný	Novovybudované alebo zmodernizované existujúce zariadenia pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb – verejný sektor (5.1.2)	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	December 2018				

Tabuľka č. 30.G: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 11: Financovanie prevádzkových nákladov MAS (IROP 5.1.1)
Priradenie kódu opatrenia ³³	
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 4.1: Zabezpečiť efektívnu implementáciu stratégie a jej propagáciu.
Zdôvodnenie výberu	Jedná sa o prierezové opatrenie napĺňajúce všetky Priority aj Špecifické ciele, nakoľko jeho cieľom je zabezpečovať implementáciu stratégie.
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>IROP - Špecifický cieľ č. 5.1.1 sa dosiahne realizáciou nasledovných aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none"> - financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD: A.) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie), B.) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD. C.) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS, D.) finančné náklady (napr. bankové poplatky), E.) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS),
Oprávnení prijímatelia	v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)

³² MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

³³ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

Intenzita pomoci ³⁴	v súlade so Stratégiou financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020/IROP					
Oprávnené výdavky	v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013) /IROP					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Prevádzkové náklady na chod MAS bez animácie Celkové náklady na prevádzkové náklady a náklady na oživenie nesmú presiahnuť 20% celkových nákladov, ktoré vznikli v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja					
Finančný plán	Región ³⁵	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	172 200,00	164 000,00	0,00	8 200,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	172 200,00	164 000,00	0,00	8 200,00	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ³⁶	- Zásady výberu operácií – netýka sa. Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií – netýka sa					
Povinné prílohy stanovené MAS ³⁷	-					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O0241	Počet podporených MAS (5.1.1)	počet	0	1	
	Vlastný	Počet vytvorených pracovných miest (5.1.1)	počet	0	1	
	Vlastný	Počet vzdelávacích aktivít pre zamestnancov a členov MAS (5.1.1)	počet	0	4	
Indikatívny harmonogram výziev	-					

Tabuľka č. 31.H: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Opatrenie č. 12: Financovanie nákladov na animáciu (PRV 19.4)
Priradenie kódu opatrenia ³⁸	Kód opatrenia 19 Kód podopatrenia 19.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;
Ciele opatrenia	Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu stratégie CLLD 4.1: Zabezpečiť efektívnu implementáciu stratégie a jej propagáciu.
Zdôvodnenie výberu	PRV - Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na prevádzkovú a administratívnu činnosť schválených MAS ako aj náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území.
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)

³⁴ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³⁵ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

³⁶ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

³⁷ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

³⁸ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

Oprávnení prijímateľa	v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013))					
Intenzita pomoci ³⁹	v súlade so Stratégiou financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020					
Oprávnené výdavky	v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013))					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Celkové náklady na prevádzkové náklady a náklady na oživenie nesmú presiahnuť 20% celkových nákladov, ktoré vznikli v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja					
Finančný plán	Región ⁴⁰	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	30 000,00	22 500,00	7 500,00	0,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spolu	30 000,00	22 500,00	7 500,00	0,00	0,00
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ⁴¹	- Zásady výberu operácií – netýka sa. Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií – netýka sa					
Povinné prílohy stanovené MAS ⁴²	-					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	19.4	Celkové výdavky na podporu prevádzkových nákladov Chod miestnej akčnej skupiny a animácie stratégie miestneho rozvoja	EUR	30 000,00	30 000,00	
	Vlastný	Počet vzdelávacích aktivít MAS (19.4)	počet	0	6	
Indikatívny harmonogram výziev	-					

Časť B.) Akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu MAS

V tejto časti MAS stanovuje len opatrenia, ktoré budú realizované MAS v prípade, ak splní míľniky pre získanie dodatočnej výkonnostnej alokácie v zmysle kapitoly 6.4 Systému riadenia CLLD. Akčný plán časti B) bude rozdelený na opatrenia financované z rozpočtu EFRR a opatrenia financované z rozpočtu EPFRV. Opatrenia pre časť B) budú stanovené pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu. Dodatočnou výkonnostnou alokáciou sa môže navýšiť alokácia pre MAS a to až do výšky 1,9 násobku základnej alokácie v zmysle ustanovení kapitoly 6.4 Systému riadenia CLLD, pričom opatrenia musia vychádzať

³⁹ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

⁴⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁴¹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

⁴² MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

z analýzy zdrojov územia, zohľadňovať závery SWOT analýzy a potreby územia, berúc do úvahy stanovené ciele stratégie CLLD. Dodatočná výkonnostná alokácia zahŕňa aj výdavky na chod MAS a animácie.

Akčný plán časti B) bude rozdelený na opatrenia financované z rozpočtu EFRR a opatrenia financované z rozpočtu EPFRV. Opatrenia, ktoré MAS naplánujú musia byť v súlade s príslušnými článkami nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, s cieľmi politiky rozvoja vidieka a musia zohľadňovať dohodnuté pravidlá komplementarity⁴³ v rámci CLLD medzi PRV a IROP (medzi fondmi EPFRV a EFRR), ako aj dodržiavať podmienku, že rovnaký výdavok nesmie byť financovaný z viacerých zdrojov. Niektoré opatrenia definované v nariadení (EÚ) č. 1305/2013 sú pre MAS neoprávnené z dôvodu ich charakteru – ide o tzv. neprojektové opatrenia, ako aj projektové opatrenia, ktorých realizácia je vhodná na národnej úrovni a nie je žiaduca pre úroveň lokálnu. Pre PRV ako aj pre IROP platí, že maximálna výška NFP na 1 projekt (okrem aktivít zameraných na chod MAS a animácie) je 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt.

V tabuľke č. 4.Y, resp. 4.Z MAS definuje aj podopatrenie 19.4. Podpora na prevádzkové náklady a oživenie, resp. ŠC 5.1.1 časť Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD v závislosti od toho, z ktorého fondu (EPFRV a EFRR) budú výdavky oprávnené.

Tabuľka č. 32.Y: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Opatrenie č. 3: Investície do poľnohospodárskych podnikov			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpečiť tvorbu pracovných miest 2. Zvýšiť využitie výrobných kapacít poľnohospodárskych, potravinárskych a ostatných podnikov prostredníctvom zavádzania moderných a inovatívnych technológií 3. Využiť potenciál tradičnej remeselnej výroby <p>Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 2a. Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu: <i>Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov</i></p> <p>Rozsah činností a oprávnené činnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Špeciálna rastlinná výroba 2. Živočíšna výroba 			
Finančný plán	Región ⁴⁴	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	240 000,00	120 000,00	120 000,00
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	240 000,00	120 000,00	120 000,00

⁴³ V rámci stratégie CLLD bude dochádzať k synergii a doplnkovosti medzi fondmi EPFRV a EFRR. MAS v rámci svojej stratégie CLLD zahŕňa obidva fondy, pričom v rámci jednotlivých fondov bude na úrovni programov špecifikovaná oblasť zamerania daného fondu. Doplnkovosť a pridaná hodnota operácií implementovaných v rámci stratégie CLLD voči ostatným operáciám realizovaným z iných opatrení PRV a IROP bude zabezpečená na úrovni činností, príjemcov a veľkosťou investícií.

⁴⁴ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Názov opatrenia	Opatrenie č. 4: Investície do spracovania poľnohospodárskych výrobkov a uvádzania na trh			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	3A zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby :</p> <p>Zvýšiť tvorbu pracovných miest</p> <p>Stabilizovať zdroje poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov a MSP (zavádzať moderné inovačné technológie, zvýšenie produkcie živočíšnej výroby, zvyšovať produkciu s vyššou pridanou hodnotou, diverzifikácia)</p> <p>Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 3a.</p> <p>Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu: Stabilizácia príjmov a zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a potravinárstva</p> <p>Rozsah činností a oprávnené činnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. výstavba vrátane prípravy staveniska, rekonštrukcia a modernizácia objektov súvisiacich so spracovaním, skladovaním, uvádzaním na trh a/alebo vývojom poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane kancelárií (sklady obalových materiálov, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov a pomôcok); 2. obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít, vrátane laboratórneho vybavenia a detektorov kovov v rámci procesu spracovania, skladovania, uvádzania na trh produktov a /alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane produktov s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie EÚ č. 1151/2012 , nariadenie (EÚ) č. 1308/2013); 3. stavebné alebo technologické investície na vytvorenie alebo modernizáciu miestnej zbernej siete - príjem, skladovanie, úprava, triedenie a balenie; 4. nákup chladiarenských, mraziarenských alebo termoizolačných nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívosov a návesov, nákladných automobilov a prívosov (návesov) špecializovaných na prepravu zvierat (aj nad 3,5 t), manipulačných vozíkov v súvislosti so spracovaním, resp. uvádzaním na trh 5. zavedenie technológií a postupov s cieľom vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh alebo vypracovania programov správnej výrobnéj praxe; 6. stavebné alebo technologické investície podporujúce lepšie využitie alebo elimináciu vedľajších produktov alebo odpadu a čistiarne odpadových vôd; 7. investície v súvislosti s výrobou a miešaním krmív z poľnohospodárskych produktov 8. investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní; 9. investície do zlepšenia pracovného prostredia pre zamestnancov (hygienické zariadenia, jedálne, odpočívárne, klimatizácia). 			
Finančný plán	Región ⁴⁵	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	133 333,33	60 000,00	73 333,33
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	133 333,33	60 000,00	73 333,33
Názov opatrenia	Opatrenie č. 7: Investície do budovania a obnovy základnej infraštruktúry malých rozmerov			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;			
Rozsah a oprávnené činnosti	Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zlepšiť TI potrebnú pre rozvoj podnikania, CR a kvalitu života obyvateľov a zlepšiť dopravné spojenie a dostupnosť medzi obcami a okolitými centrami rozvoja			

⁴⁵ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	<p>Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 6B. Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu : Rozvoj základnej infraštruktúry a miestnych služieb</p> <p>Rozsah činností a oprávnené činnosti: výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd; výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.</p>			
Finančný plán	Región ⁴⁶	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	70 000,00	70 000,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	70 000,00	70 000,00	0,00
Názov opatrenia	Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja základných miestnych služieb vrátane voľno časových aktivít			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zlepšiť starostlivosť o kultúrno-historické pamiatky Zlepšenie podmienok pre voľnočasové aktivity obyvateľov, vytvárať spoločné priestory pre komunitnú činnosť Zvýšiť záujem obyvateľov o veci verejné a podporovať rozvoj občianskej spoločnosti</p> <p>Opatrenie prispieva k fokusovej oblasti 6B.</p> <p>Opatrenie prispieva k špecifickému cieľu : Rozvoj základnej infraštruktúry a miestnych služieb</p> <p>Opatrenie prispieva k prierezovým cieľom PRV Životné prostredie, Zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu</p> <p>Rozsah činností a oprávnené činnosti: investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu; investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémův a iných bezpečnostných prvkův); investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektův v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktův a pod. investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.</p>			
Finančný plán	Región ⁴⁷	Spolu	EÚ a ŠR	VZ

⁴⁶ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁴⁷ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	MR	204 548,76	204 548,76	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	204 548,76	204 548,76	0,00
Názov opatrenia	Opatrenie č. 12: Financovanie nákladov na animáciu (PRV 19.4)			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;			
Rozsah a oprávnené činnosti	PRV - Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na prevádzkovú a administratívnu činnosť schválených MAS ako aj náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území.			
Finančný plán	Región ⁴⁸	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	27 000,00	27 000,00	0,00
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	27 000,00	27 000,00	0,00

Tabuľka č. 33.Z: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Opatrenie č. 1: Zakladanie nových a podpora existujúcich podnikov			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1 - Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby :</p> <p>Zvýšiť tvorbu pracovných miest</p> <p>Využiť potenciál prihraničného regiónu a posilniť nadnárodnú a prihraničnú spoluprácu</p> <p>Opatrenie prispieva k špecifickým cieľom :</p> <p>Zvýšenie zamestnanosti podporou podnikania a inovácií</p> <p>Oprávnené činnosti:</p> <p>zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev</p>			
Finančný plán	Región ⁴⁹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	327 272,73	180 000,00	147 272,73
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	327 272,73	180 000,00	147 272,73
Názov opatrenia	Opatrenie č. 2: Podpora marketingu a siet'ovania			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1 - Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby :</p> <p>Zvýšiť tvorbu pracovných miest</p> <p>Využiť potenciál prihraničného regiónu a posilniť nadnárodnú a prihraničnú spoluprácu</p>			

⁴⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁴⁹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	<p>Opatrenie prispieva k špecifickým cieľom : Zvýšenie zamestnanosti podporou podnikania a inovácií</p> <p>Oprávnené činnosti: zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev</p>			
Finančný plán	Región ⁵⁰	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	72 727,27	40 000,00	32 727,27
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	72 727,27	40 000,00	32 727,27
Názov opatrenia	Opatrenie č. 9: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania – verejný sektor			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 - Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby : Zlepšiť TI potrebnú pre rozvoj podnikania, CR a kvalitu života obyvateľov a zlepšiť dopravné spojenie a dostupnosť medzi obcami a okolitými centrami rozvoja Využiť potenciál prihraničného regiónu a posilniť nadnárodnú a prihraničnú spoluprácu Zlepšenie podmienok pre voľnočasové aktivity obyvateľov, vytvárať spoločné priestory pre komunitnú činnosť Zlepšiť starostlivosť o zraniteľné skupiny obyvateľstva Zvýšiť záujem obyvateľov o veci verejné a podporovať rozvoj občianskej spoločnosti</p> <p>Opatrenie prispieva k špecifickým cieľom : Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi rozvojovými centrami a ich zázemím</p> <p>Oprávnené činnosti: 1. dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel 2. sociálne služby a komunitné služby 3. infraštruktúra vzdelávania 4. rekonštrukcia vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v aglomeráciách do 2 000 EO 5. rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO 6. budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS 7. budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO</p>			
Finančný plán	Región ⁵¹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	157 894,74	150 000,00	7 894,74
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	157 894,74	150 000,00	7 894,74
Názov opatrenia	Opatrenie č. 10: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania – neverejný sektor			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 - Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			

⁵⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵¹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Opatrenie reaguje na nasledovné potreby :</p> <p>Zlepšenie podmienok pre voľnočasové aktivity obyvateľov, vytvárať spoločné priestory pre komunitnú činnosť</p> <p>Zlepšiť starostlivosť o zraniteľné skupiny obyvateľstva</p> <p>Zvýšiť záujem obyvateľov o veci verejné a podporovať rozvoj občianskej spoločnosti</p> <p>Opatrenie prispieva k špecifickým cieľom :</p> <p>Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi rozvojovými centrami a ich zázemím</p> <p>Oprávnené činnosti:</p> <p>sociálne služby a komunitné služby</p>			
Finančný plán	Región ⁵²	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	52 631,58	50 000,00	2 631,58
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	52 631,58	50 000,00	2 631,58
Názov opatrenia	Opatrenie č. 11: Financovanie prevádzkových nákladov MAS (IROP 5.1.1)			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Jedná sa o prierezové opatrenie naplňujúce všetky Priority aj Špecifické ciele, nakoľko jeho cieľom je zabezpečiť implementáciu stratégie.</p> <p>IROP - Špecifický cieľ č. 5.1.1 sa dosiahne realizáciou nasledovných aktivít:</p> <p>- financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD:</p> <p>A.) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie),</p> <p>B.) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD.</p> <p>C.) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS,</p> <p>D.) finančné náklady (napr. bankové poplatky),</p> <p>E.) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS),</p>			
Finančný plán	Región ⁵³	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	154 980,00	147 600,00	7 380,00
	VR	0,00	0,00	0,00
	Spolu	154 980,00	147 600,00	7 380,00

5.3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.3.1. Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

⁵² Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Monitorovanie a hodnotenie je potrebné na posúdenie, či sú napĺňané ciele stratégie. Kombinácia „jasných a merateľných zámerov pre výstupy alebo výsledky“ a „konkrétnych činností na hodnotenie“ umožnila MAS SP vypracovať omnoho konkrétnejšiu a realistickejšiu stratégiu, ktorá je spoľahlivejšia a pružnejšia.

HODNOTIACI RÁMEC

Hodnotiaci rámec slúži ako nástroj hodnotenia stratégie CLLD. Obsahuje plán, druhy, postupy hodnotenia stratégie CLLD a spôsob zapracovania výsledkov hodnotenia do stratégie CLLD. V rámci hodnotiaceho rámca bude MAS dodržiavať aj sedem kľúčových znakov LEADER a to nasledovným spôsobom:

Znak č. 1. Oblasť stratégie miestneho rozvoja

MAS Stredné Ponitrie predstavuje spoločensky súdržné územie, ktoré charakterizujú spoločné tradície a potreby. MAS nebude rozširovať členskú základňu o obce, ktoré by nespĺňali túto podmienku.

Znak č. 2. Prístup zdola nahor

MAS Stredné Ponitrie pri vypracovaní stratégie CLLD vyzvala miestnych aktérov, aby sa zapájali do jej tvorby a zúčastňovali sa tak na rozvoji územia. Tento prístup prebehol formou mobilizácie miestneho obyvateľstva na identifikáciu silných a slabých stránok územia, príležitostí a hrozieb a na definíciu problémových oblastí a projektových zámerov. Princíp zdola nahor sa bude uplatňovať aj pri výbere vhodných projektov na realizáciu stratégie. MAS sa nebude odkláňať od tohto princípu.

Znak č. 3. Verejno-súkromné partnerstvo: Miestne akčné skupiny MAS

Združenie je verejno-súkromným partnerstvom. Jej členmi sú zástupcovia zo záujmovej skupiny verejného, podnikateľského a občianskeho sektora. Zastúpenie je vyvážené, pričom žiadna záujmová skupina nemá viac ako 49 % hlasovacích práv. Združenie používa vo svojom názve pojem miestna akčná skupina.

Znak č. 4. Uľahčovanie inovácie

Stratégia CLLD obsahuje prvky inovácie, pričom ona taktiež predstavuje inováciu pre územie. MAS zvýhodní inovatívne prvky v žiadostiach o nenávratný finančný príspevok.

Znak č. 5. Integrované a viacsektorové akcie

Aktivity a projekty, ktoré sa budú realizovať prostredníctvom implementácie stratégie, budú vzájomne prepojené a koordinované ako súdržný celok. Stratégia spája aktérov z územia, ktorí majú rôzne zamerania a ktorí pôsobia v rôznych oblastiach.

Znak č. 6. Vytváranie sietí

V súčasnosti sa už MAS zúčastňuje na výmene skúseností medzi subjektami pôsobiacimi v oblasti LEADER. V budúcnosti plánuje rozširovať svoje kontakty za účelom prenosu osvedčených postupov, šírenia inovácií a budovania na poučeníach z rozvoja vidieka.

Znak č. 7. Spolupráca

MAS sa bude zapájať do projektov spolupráce na národnej a taktiež na nadnárodnej úrovni. Plánuje využívať väzby, ktoré má región s partnermi v rámci Slovenska a tiež v zahraničí, ale bude iniciovať aj vyhľadávanie nových partnerov.

Plán hodnotenia

Cieľom monitorovania stratégie CLLD je sledovanie plnenia jej cieľov pričom výsledky patria k dôležitým informáciám vo vzťahu k fyzickému pokroku realizácie stratégie CLLD. Monitorovacie ukazovatele slúžia pre monitorovanie priebehu a výsledku stratégie CLLD a projektov v rámci jej implementácie. Povinné monitorovacie ukazovatele budú uvedené v zmluve o poskytnutí NFP.

Druhy hodnotenia

MAS je v rámci hodnotenia povinná vykonať:

- a) strednodobé hodnotenie (mid-term) v polovici implementácie stratégie CLLD (v roku 2020, najneskôr do 30.6.2020) s cieľom posúdiť výstupy a výsledky intervencie. Posudzuje sa celá stratégia CLLD, pričom výsledok posúdenia a hodnotenia má vplyv na jej aktualizáciu. Strednodobé hodnotenie predkladá MAS spolu so „Správou o implementácii stratégie CLLD“.
- b) záverečné hodnotenie (ex-post) na základe vyhodnotenia monitorovacích ukazovateľov s ohľadom na ich prínos pre naplnenie cieľov stratégie CLLD a prínos pre územie MAS. Hodnotenie je zamerané na celkovú účinnosť a efektívnosť vynaloženia finančných prostriedkov EPFRV a EFRR.

Postupy hodnotenia

MAS bude vykonávať monitorovanie projektov, hodnotenie implementácie stratégie a sebahodnotenie stratégie CLLD a činnosti MAS.

Strednodobé (mid-term) a záverečné (ex-post) hodnotenie bude vykonávať nezávislý hodnotiteľ, pričom budú zohľadnené špecifiká v jednotlivých oblastiach sebahodnotenia a taktiež sa vyhodnotí prínos pre územie MAS v oblasti siedmich kľúčových znakov LEADER.

Monitorovanie projektu pozostáva z monitorovania:

- počas realizácie projektu,
- pri ukončení projektu,
- po ukončení projektu,
- počas udržateľnosti projektu.

Projekty, ktoré sa budú realizovať v rámci jednotlivých opatrení stratégie CLLD, sa budú monitorovať pravidelne. MAS SP bude prijímať monitorovacie správy projektov od jednotlivých konečných prijímateľov - predkladateľov projektov v rámci definovaných opatrení PRV SR 2014-2020 a IROP. Zber údajov sa pri niektorých opatreniach bude uskutočňovať formou dotazníkového priebežného zisťovania, ktoré bude v kompetencii MAS SP a bude sa vykonávať 1x ročne, resp. prostredníctvom monitorovacích správ konečného prijímateľa – predkladateľa projektu. Kumulatívne dosiahnuté hodnoty MAS SP budú uvedené v Správe o implementácii stratégie CLLD.

Spôsob monitoringu realizácie projektov:

- a) Hodnoty povinných monitorovacích ukazovateľov bude MAS SP čerpať z monitorovacích správ projektov od jednotlivých konečných prijímateľov
- b) Koneční prijímatelia budú prekladať originál monitorovacej správy projektu spolu s poslednou žiadosťou o platbu (ŽoP) na platobné jednotky pre PRV a IROP, a to doporučene poštou alebo osobne do podateľní. Súčasne konečný prijímateľ predloží kópiu monitorovacej správy projektu a kópiu záverečnej ŽoP na MAS spolu s vlastnými monitorovacími ukazovateľmi, a to doporučene poštou alebo osobne do Kancelárie MAS SP.
- c) Monitorovacia správa projektu bude vypracovaná podľa záväznej osnovy pre opatrenie PRV a IROP, v rámci ktorého konečný prijímateľ realizuje projekt.
- d) Monitorovacia správa bude obsahovať hodnoty sledovaných ukazovateľov, priebeh realizácie projektu, problémy pri realizácii projektu, odporúčania pre RO a ďalšie náležitosti, ktoré sú obsahom správy.
- e) Hodnoty vlastných monitorovacích ukazovateľov bude MAS čerpať aj z priebežného monitoringu priebehu projektov, ktorý bude vykonávať Monitorovací výbor MAS SP v rámci monitoringu projektov na mieste min. 1-krát ročne počas realizácie projektov.
- f) Predmetom monitoringu projektov na mieste bude sledovanie vecného pokroku realizácie projektov.

Spôsob zapracovania výsledkov hodnotenia do stratégie CLLD

Výsledky hodnotenia budú do stratégie zapracované v procese aktualizácie stratégie.

MAS Stredné Ponitrie má stanovený nasledovný rozsah monitorovacích a hodnotiacich opatrení:

- spôsob podávania pravidelných správ orgánom MAS a riadiacim orgánom pre PRV a IROP v zmysle kapitoly 10. Systému riadenia CLLD,
- míľniky implementácie stratégie, na základe ktorých je možné posúdiť napĺňanie jej cieľov,
- spôsob každoročného vykazovania hodnôt merateľných ukazovateľov.

Spôsob podávania pravidelných správ orgánom MAS a riadiacim orgánom pre PRV a IROP

Monitoring priebehu a výstupov projektov počas implementácie stratégie CLLD bude v pravidelných intervaloch vykonávať Monitorovací výbor MAS SP na základe vopred stanovených monitorovacích ukazovateľov.

Monitorovacie ukazovatele sú :

a) PRV SR 2014 – 2020:

- úroveň programu: povinné ukazovatele stanovené RO pre PRV,
- úroveň fokusových oblastí: povinné ukazovatele stanovené RO pre PRV.

b) IROP:

- úroveň programu: povinné ukazovatele stanovené RO pre IROP,
- roveň špecifických cieľov: povinné ukazovatele stanovené RO pre IROP.

c) Dodatočné (vlastné) ukazovatele MAS:

- ukazovatele priorít,
- ukazovatele špecifických cieľov/fokusových oblastí,
- ukazovatele opatrení/podopatrení.

d) sebahodnotenie MAS v oblastiach:

- implementácie stratégie CLLD vrátane 7 kľúčových znakov LEADER,
- implementačného procesu,
- riadiaceho procesu,
- propagácie a vzdelávanie členov MAS.

Základnými zdrojmi údajov do Správy o implementácii stratégie CLLD budú:

a) údaje z ITMS2014+ (relevantné len pre projekty IROP);

b) monitorovacie správy realizovaných projektov v rámci implementácie stratégie CLLD;

c) administratívne údaje ako sú napr. súbory informácií, štatistiky a pod.

Dosiahnuté hodnoty jednotlivých monitorovacích ukazovateľov bude MAS SP uvádzať v Správe o implementácii stratégie CLLD, ktorú bude každoročne predkladať v písomnej forme a elektronicky (na CD) na odbory monitoringu PPA, resp. RO pre IROP. Pre potreby spracovania Správy o implementácii stratégie CLLD môže MAS 1-krát ročne požadovať od konečných prijímateľov hodnoty vlastných monitorovacích ukazovateľov dosiahnuté za predchádzajúci kalendárny rok formou dotazníkového zisťovania, a to písomnou alebo elektronickou formou. Správa o implementácii stratégie CLLD bude vypracovaná podľa záväznej osnovy a bude obsahovať údaje za predchádzajúci kalendárny rok vrátane vyhodnotenia monitorovacích ukazovateľov uvedených v stratégii CLLD. Posledná Správa o implementácii stratégie CLLD bude predložená za rok 2023, a to najneskôr do 31. marca 2024. Monitoring realizácie projektov bude okrem MAS SP vykonávať aj RO pre PRV a RO pre IROP, a to prostredníctvom monitorovacích správ a kontroly na mieste u konečného prijímateľa, ktorej sa bude zúčastňovať aj poverený zástupca MAS SP.

Míľniky implementácie stratégie, na základe ktorých je možné posúdiť napĺňanie jej cieľov

Míľniky implementácie stratégie CLLD sú čiastkové hodnoty dosahovania špecifických cieľov priorít v rámci PRV SR 2014-2020 a prioritných osí v rámci IROP 2014-2020, ktoré vyjadrujú plánovaný pokrok smerom k cieľovým hodnotám na konci obdobia. Míľniky sa vyberajú z finančných, výstupových a prípadne aj výsledkových merateľných ukazovateľov stratégie CLLD MAS SP. Vybrané míľniky zachytávajú podstatné informácie o pokroku implementácie stratégie CLLD.

Podkladom pre hodnotenie implementácie stratégie sú práve monitorovacie správy, ktoré slúžia ako podklad pre vykonanie hodnotenia stratégie Monitorovacím výborom. Ten na základe požiadavky Predsedníctva MAS SP vypracuje súhrnnú hodnotiacu správu a predloží ju Predsedníctvu MAS SP na prerokovanie a schválenie, respektíve neschválenie. Hodnotiaca záverečná správa (po ukončení implementácie stratégie) v sebe zahŕňa zhodnotenie efektivity vynaložených finančných prostriedkov, účinnosti vybraných opatrení a činností; a viac či menej vplyv pozitívnych/negatívnych dopadov na trvalú udržateľnosť územia.

Taktiež po ukončení realizácie stratégie a jej vyhodnotení môže súhrnná hodnotiaca správa slúžiť ako „odborný podklad“ pri zostavovaní novej stratégie rozvoja územia, s cieľom čo najlepšie reflektovať na situáciu v území pri zohľadnení uskutočnených zmien a dopadov.

Spôsob každoročného vykazovania hodnôt merateľných ukazovateľov

Merateľné ukazovatele sú uvedené v časti 5.2 Akčný plán pre jednotlivé opatrenia a sumárne sú uvedené v časti 5.3.2 Monitorovacie ukazovatele.

Cieľová hodnota merateľných ukazovateľov bola nastavená podľa analýzy potrieb územia, podľa hodnotiacich a výberových kritérií projektu a podľa finančného rámca určeného pre jednotlivé ukazovatele. Hlavným cieľom pri nastavovaní cieľovej hodnoty bolo naplnenie cieľov stratégie CLLD MAS SP.

Zisťovanie merateľných ukazovateľov sa bude robiť podľa monitorovacích správ, ktoré budú predkladať žiadatelia pri poslednej žiadosti o platbu. Ďalšie zisťovanie bude pomocou dotazníkov minimálne raz za rok a bude to i miestne zisťovanie členmi monitorovacieho výboru minimálne raz za rok podľa harmonogramu miestnych zisťovaní.

Ukazovatele sa dajú objektívne vypočítať z evidencie na podnikoch alebo podľa skutočne zrealizovaných aktivít na území obcí a celej MAS SP.

Hodnoty povinných monitorovacích ukazovateľov hodnotiacich výsledky projektov bude Monitorovací výbor MAS každý rok spracúvať do správy o monitoringu, ktorú spolu s vyhodnotením jednotlivých výziev predloží Predsedníctvu MAS SP. Predsedníctvo MAS SP v spolupráci s Monitorovacím výborom MAS budú na základe uvedených hodnotení a ukazovateľov pre hodnotenie výsledkov a dopadu stratégie každý rok vyhodnocovať, ako výstupy jednotlivých projektov prispievajú k naplneniu špecifických cieľov a následne k naplneniu strategického cieľa stratégie.

Výsledky monitoringu a hodnotenia stratégie budú spracované v Správe o implementácii stratégie CLLD a budú prezentované na Valnom zhromaždení MAS SP.

SEBAHODNOTENIE MAS

Sebahodnotenie MAS bude prebiehať v nasledovných oblastiach:

1. implementácie stratégie CLLD vrátane 7 kľúčových znakov LEADER

V rámci sebahodnotenia si MAS definovala aj nasledovné kvalitatívne ukazovatele:

- Kvalita partnerstva
- Dodržanie princípu zdola-nahor
- Sieťovanie v území

- Spolupráca v území
- Uplatnenie inovácií
- Uplatnenie integrovaného prístupu

Na základe vyššie uvedených kvalitatívnych ukazovateľov bude MAS hodnotiť, do akej miery sa uplatnilo na miestnej úrovni 7 kľúčových znakov LEADER vďaka implementačnému mechanizmu.

2. implementačného procesu

Sebahodnotenie bude vychádzať z dodržiavania podmienok proces výberu, hodnotenia a schvaľovania žiadostí zahrňujúci vyhlásenie výzvy, príjem projektov, hodnotenie a výber na úrovni MAS, PPA resp. RO pre IROP, schválenie žiadosti.

3. riadiaceho procesu

Okrem implementácie stratégie MAS SP pravidelne vyhodnocuje svoje inštitucionálne zabezpečenie implementácie stratégie, a to konkrétne:

- funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS
- funkčnosť manažmentu MAS
- flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch
- schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov
- schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov

4. propagácie a vzdelávanie členov MAS

V rámci sebahodnotenia MAS bude kontrolovať propagačnú a vzdelávaciu činnosť v zmysle vlastných ukazovateľov.

Cieľom systému sebahodnotenia bude flexibilnejšie a rýchlejšie poskytovanie informácii medzi jednotlivými orgánmi MAS SP s ohľadom na dosiahnutie účinného vykonávania úloh a spätne zabezpečenia podpory členom jednotlivých orgánov. V rámci samohodnotenia ako prostriedku na zlepšovanie činnosti MAS (jednotlivých orgánov) sa bude hodnotiť:

- vzťah MAS k verejnosti na území MAS SP,
- vzťah ku konečným prijímateľom – predkladateľom projektu,
- vzťah činnosti orgánov vo vzťahu k členom MAS,
- činnosť jednotlivých orgánov.

Nástroje zberu informácií:

- Správy o implementácii stratégie CLLD,,

- dotazník pre verejnosť a konečných prijímateľov - predkladateľov projektov (hodnotenie spokojnosti z poskytovaním a uverejňovaním informácií, hodnotenie úrovne spokojnosti s poskytovaným poradenstvom a informáciami),
- ústne hodnotenie o činnosti orgánov MAS (hodnotenie úrovne vykonávania činnosti jednotlivých orgánov, popis vid' nižšie, spokojnosť členov v rámci jednotlivých orgánov,
- dotazník o činnosti orgánov vo vzťahu k členom MAS (hodnotenie riadenia a prevádzky MAS, hodnotenie úrovne informovanosti členov MAS).

Výsledky samohodnotenia budú uvedené v Správe o implementácii stratégie CLLD a zároveň na internetovej stránke MAS.

Proces sebahodnotenia jednotlivých orgánov MAS je zakomponovaný aj v Stanovách, Pracovnom a organizačnom poriadku MAS SP. Hodnotenie úrovne vykonávania činnosti jednotlivých orgánov:

Predsedníctvo – výkonný orgán bude uplatňovať nasledovný postup samohodnotenia: na každom stretnutí predsedníctva bude vedené „Ústne samohodnotenie“ pri ktorom každý člen bez ohľadu na svoju pozíciu v orgáne MAS bude slovne pomenovávať svoje nedostatky/uznanie práce iného člena. Nedostatky budú písomne menovite zaznamenané, aby bolo možné na nasledujúcom stretnutí kontrolovať ich odstránenie. Každý člen si bude viesť osobnú kartu – záznamy uznania / nedostatkov, čo bude viesť k zvýšenej vnútornej motivácii.

Výberová komisia – ktorej členovia sa budú meniť- bude uplatňovať postup „Percentuálneho hodnotenia“. Na každom stretnutí každý člen si bude samostatne hodnotiť vykonanú prácu v rámci komisie pomocou percenta, pričom ostatní členovia musia ním pridelené percento potvrdiť. Údaje budú zaznamenané v Tabuľke členov výberovej komisie, čím bude možné porovnávať úroveň práce jednotlivých komisií v procese implementácie stratégie CLLD.

Monitorovací výbor – bude uplatňovať postup „Skupinové ústne samohodnotenie“. Jeden člen na každom stretnutí sa ústne slovami vyjadrí k pozitívnym/ negatívnym pracovným stránkam iného člena a následne sa k jeho práci vyjadrí ďalší členovia monitorovacieho výboru. V záujme zachovania objektivity sa budú členovia pri hodnotení iného vymieňať.

Základom sebahodnotenia implementácie stratégie je neustále (minimálne raz za pol roka) číselné vyhodnocovanie vyššie uvedených indikátorov monitorovania (výstup) a minimálne raz za rok indikátorov hodnotenia (výsledok a dopad) za súčasného sledovania celkového vývoja územia v kontexte. Ukazovatele dopadu sa vyhodnocujú na konci

programového obdobia (rok 2020) a implementácie stratégie (rok 2023). V súčinnosti s PPA, resp. RO pre IROP ďalej MAS vyhodnocuje indikátory povinne stanovené v PRV SR a IROP.

IDENTIFIKÁCIA RIZÍK IMPLEMENTÁCIE STRATÉGIE CLLD A POPIS OPATRENÍ NA ICH ELIMINÁCIU

Z finančného a procesného hľadiska a taktiež z hľadiska ľudských zdrojov je potrebné zdefinovať možné riziká počas implementácie stratégie CLLD a popísať opatrenia na ich elimináciu. Riziká, ktoré môže vzniknúť počas implementácie, sú nasledovné:

- Riziko omeškania realizácie projektových aktivít

Jedným z rizík implementácie stratégie CLLD predstavuje omeškanie realizácie projektov konečných prijímateľov v súvislosti s vykonávaním verejného obstarávania (napríklad zrušenie súťaže).

Opatrenia na elimináciu rizika:

Už pri príprave verejného obstarávania zabezpečiť a vytvoriť vhodné podmienky pre samotný vznik riadnej hospodárskej súťaže. V procese opisu predmetu zákazky ho určiť dostatočne všeobecne a tým zabezpečiť široký okruh riešení a dodávateľov, liberalizovať možnosti na trhu. Postupovať dôsledne s cieľom zabrániť narušeniam postupov verejného obstarávania, jeho transparentnosti a férovosti. Postupovať transparentne a primerane počas celého procesu verejného obstarávania. Riadne určiť predpokladanú hodnotu zákazky a príslušný postup k nej s dôrazom na zákonnosť postupu a predošlé skúsenosti z verejného obstarávania.

- Finančné riziko

Ďalším rizikom pri realizácii projektov konečných prijímateľov môže byť nepredvídané zvýšenie výdavkov na stavebné práce, nepredvídateľné v čase prípravy projektovej dokumentácie, žiadosti o NFP a realizácie verejného obstarávania, ktoré môžu vzniknúť pri realizácii prác.

Opatrenia na elimináciu rizika:

Opatrením na elimináciu tohto rizika je najmä dôsledné spracovanie výkazu výmer projektov a samotných rozpočtov. Výkaz výmer a rozpočet projektu musia byť stanovené autorizovaným projektantom s dlhoročnými skúsenosťami s realizáciou podobných projektov. Taktiež súčasťou súťažných podkladov na výber dodávateľov stavebných prác musí byť aj projektová dokumentácia, a teda účastník súťaže bude mať možnosť zhodnotiť, či vypracovaná výkresová časť korešponduje s požadovaným výkazom výmer. Podstatné je, aby

získané finančné prostriedky boli vynaložené na vykrytie finančných nákladov spojených s obstaraním stavebných prác v súlade s princípmi efektívnosti, hospodárnosti a účelnosti. Dôležité je, aby vzťahy medzi dodávateľmi stavby a žiadateľmi boli riadne zmluvne zabezpečené.

- Personálne riziko

V rámci kancelárie MAS spočíva riziko aj v nezostavení projektového tímu vhodného na implementáciu stratégie. Zamestnanci kancelárie by mali tvoriť fungujúci celok, mali by poskytovať komplexné a odborné informácie členom a žiadateľom o NFP. Taktiež by mali disponovať odbornými znalosťami a skúsenosťami.

Opatrenia na elimináciu rizika:

Eliminácia rizika spočíva v zostavení projektového tímu so skúsenosťami z oblasti LEADER a MAS.

- Riziko nedostupnosti údajov pre včasné a spoľahlivé sledovanie hodnôt míľnikov

Opatrenia na elimináciu rizika:

MAS Stredné Ponitrie má stanovený mechanizmus na zber a vyhodnocovanie dát a mechanizmus monitorovania a hodnotenia.

SPÔSOB HODNOTENIA MULTIPLIKAČNÝCH EFEKTOV

Popis spôsobu hodnotenia multiplikačných efektov sa nachádza v kapitole 7.5 tejto stratégie.

5.3.2. Monitorovacie ukazovatele

V období rokov 2014 – 2020 by preukazovanie napĺňania cieľov mali byť vo forme jasne merateľných ukazovateľov pre výstupy, ako napr. je počet ľudí, ktorí dostali odbornú prípravu,

a pre výsledky⁵⁴, ako napr. počet ľudí, ktorí získali zamestnanie v dôsledku odbornej prípravy.

V tejto časti bude zostavený plán monitoringu, t.z. budú stanovené monitorovacie ukazovatele nasledovne:

- povinné ukazovatele v súvislosti s IROP a PRV – úroveň programu

⁵⁴ V súvislosti s výsledkami sa ukazovatele môžu vyjadriť kvantitatívne alebo kvalitatívne s použitím nasledovného vzorca SMART:

Ciele SMART

1. špecifické (Specific) – jasne sa musí uviesť, čo stratégia rieši a akými prostriedkami;

2. merateľné (Measurable) – obsahujú základ na meranie a merateľný zámer vyjadrený kvantitatívne alebo kvalitatívne;

3. dosiahnuteľné (Achievable) – technicky dosiahnuteľné v rámci navrhutej stratégie;

4. realistické (Realistic) – s ohľadom na poskytnuté zdroje, prípustný čas, veľkosť cieľových skupín atď.;

5. časovo ohraničené (Time bound) – obsahujú časový harmonogram a dátum, do kedy sa cieľ má dosiahnuť.

- povinné ukazovatele v súvislosti s IROP a PRV – úroveň špecifických cieľov IROP a fokusových oblastí PRV
- vlastné ukazovatele

Realizácia opatrení pre rozvoj vidieka nekončí zmapovaním jeho potenciálu, vyhodnotením jeho slabých, silných stránok, príležitostí a ohrození, identifikáciou kľúčových problémov, stanovením vízie, strategických priorít, strategického cieľa, špecifických cieľov a opatrení pretavených do akčného plánu formou prijatých aktivít, naopak, dôležitou etapou implementácie stratégie CLLD je priebežný monitoring procesu, kontrola a analýza jej reálnosti a udržateľnosti naštartovaných aktivít, a to v priebehu implementácie tohto procesu na úrovni riadiacich kapacít a manažmentu /MAS/ a taktiež na úrovni prijímateľov pomoci a analýzy dosiahnutých cieľov. Tento proces bude zabezpečovaný monitoringom a systémom hodnotiacich kritérií, ktoré MAS SP prijíma s plánovaným dosiahnutím do roku 2023. Priebežné hodnotenie povinných a doplnkových (vlastných) monitorovacích ukazovateľov bude vykonávané na základe monitorovacích správ, ktoré budú predkladané v nasledovných rovinách:

- Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR
- Povinné ukazovatele na úrovni programu – IROP
- Celkové verejné výdavky – PRV SR
- Povinné ukazovatele v súvislosti s IROP a PRV SR – úroveň špecifických cieľov IROP a fokusových oblastí PRV
- Dodatočné vlastné ukazovatele na úrovni priorít, špecifických cieľov a fokusových oblastí a opatrení/podopatrení

Tabuľka č. 34: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	8 450
Počet obyvateľov podporenej MAS	22 950
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B) ⁵⁵	3

⁵⁵ Uvádzajú sa pracovné miesta v zmysle kapitoly 7.1 tohto metodického pokynu na vypracovanie stratégie. Navyše pracovné miesta musia byť samostatne vedené a preukázateľne označené ako pracovné miesto PRV.

Tabuľka č. 35: Celkové verejné výdavky – PRV SR

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	511 720,84
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	30 000,00

Tabuľka č. 36: Povinné ukazovatele na úrovni IROP

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov	podnik	6
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	6
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	2
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	1
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	4

Tabuľka č. 37: Povinné ukazovatele špecifických cieľov/fokusových oblastí a opatrení/podopatrení:

Kód / ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Fokusová oblasť 2A			
4.1	Počet podporených podnikov s investíciami v poľnohospodárskych podnikoch	počet	N/A
4.1	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	N/A
Fokusová oblasť 3A			
4.2	Počet podporených projektov (poľnohospodárske podniky, spracovanie a odbyt poľnohospodárskych produktov)	počet	N/A
4.2	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	N/A
Fokusová oblasť 5C			
4.1	Počet podporených projektov – investície poľnohospodárskych podnikov do OZE (4.1)	počet	0
4.1	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	0,00
7.2	Počet projektov investujúcich do malej infraštruktúry vrátane obnoviteľných zdrojov	počet	N/A
7.2	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	N/A
6.4	Počet podnikov, ktoré prijali pomoc na investície do nepoľnohospodárskych aktivít	počet	0
6.4	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	0,00
Fokusová oblasť 6A			
6.4	Počet podnikov, ktoré prijali pomoc na investície do nepoľnohospodárskych aktivít	počet	3
6.4	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	190 000,00
6.4	Počet vytvorených miest prostredníctvom podporených projektov	počet	3
Fokusová oblasť 6B			
7.2	Počet projektov investujúcich do malej infraštruktúry vrátane obnoviteľných zdrojov	počet	3
7.4	Počet projektov podporujúcich miestne základné služby pre	počet	5

	vidiecke obyvateľstvo		
7.5	Počet projektov investujúcich do rekreačnej infraštruktúry a rozvoja cestovného ruchu	počet	3
7.2, 7.4, 7.5	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	321 720,84
	Počet schválených MAS	počet	1
	Celkové výdavky na podporu operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja (časť PRV)	EUR	511 720,84
19.4	Celkové výdavky na podporu prevádzkových nákladov Chod miestnej akčnej skupiny a animácie stratégie miestneho rozvoja	EUR	30 000,00
	Populácia majúca prospech z nových alebo zlepšených služieb / infraštruktúry	počet	11 600,00
Fokusová oblasť 6C			
7.3	Počet projektov investujúcich do širokopásmového infraštruktúry a prístupu, vrátane e-government služieb	počet	N/A
7.3	Celkové verejné výdavky v EUR	EUR	N/A
Špecifický cieľ 5.1.1 – aktivita: financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD			
O0241	Počet podporených MAS (5.1.1)	počet	1
Špecifický cieľ 5.1.1 – aktivita: zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev			
CO08	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch (5.1.1)	FTE	6
CO29	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové (5.1.1)	počet	2
CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové (5.1.1)	počet	1
CO28	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora (5.1.1)	počet	6
Špecifický cieľ 5.1.2 všetky aktivity			
O0158	Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry (5.1.2)	počet	4

Tabuľka č. 38: Dodatočné (vlastné) ukazovatele na úrovni priorít:

Kód / ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Priorita 1: Podpora podnikania a tvorba pracovných miest			
Vlastný	Celkový počet vytvorených pracovných miest v rámci stratégie CLLD (P1)	počet	9
Priorita 2: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu			
Vlastný	Celkový počet investícií do vidieckeho cestovného ruchu, agrotistiky, doplnkovej infraštruktúry a poskytovania služieb (P2)	počet	6
Priorita 3: Kvalitný verejný priestor			
Vlastný	Celkový počet podporených projektov v oblasti verejného priestoru (P3)	počet	12
Priorita 4: Kvalitný manažment a partnerstvo			
Vlastný	Počet prijatých ŽoNFP/ŽoPr na úrovni MAS (P4)	počet	30
Vlastný	Počet podporených projektov (P4)	počet	24
Priorita 5: Rozvoj spolupráce			
Vlastný	Počet vytvorených partnerstiev na národnej a nadnárodnej úrovni (P5)	počet	3

Tabuľka č. 39: Dodatočné (vlastné) ukazovatele špecifických cieľov/fokusových oblastí a opatrení/podopatrení:

Kód / ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Fokusová oblasť 6A			
Vlastný	Počet zmodernizovaných objektov (6.4)	počet	1
Vlastný	Počet nových doplnkových služieb (6.4)	počet	2
Fokusová oblasť 6B			
Vlastný	Počet vystavených a zrekonštruovaných miestnych komunikácií	počet	1

	(7.2)		
Vlastný	Počet vystavených a zrekonštruovaných chodníkov (7.2)	počet	1
Vlastný	Počet novoupravených verejných priestranstiev (7.2)	počet	1
Vlastný	Počet vystavaných alebo modernizovaných športovísk a ihrísk (7.4)	počet	2
Vlastný	Počet vystavaných alebo modernizovaných objektov spoločenského významu (7.4)	počet	2
Vlastný	Počet investícií do turisticky zaujímavých objektov (7.5)	počet	1
Špecifický cieľ 5.1.2 všetky aktivity			
Vlastný	Počet zmodernizovaných a zrekonštruovaných zastávok, staníc, parkovísk (5.1.2)	počet	1
Vlastný	Počet zmodernizovaných učební ZŠ (5.1.2)	počet	1
Vlastný	Počet skvalitnených a rozšírených MŠ (5.1.2)	počet	1
Vlastný	Novovybudované alebo zmodernizované existujúce zariadenia pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb – verejný sektor (5.1.2)	počet	1
Vlastný	Novovybudované alebo zmodernizované existujúce zariadenia pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb – neverejný sektor (5.1.2)	počet	N/A

Tabuľka č. 40: Dodatočné (vlastné) merateľné ukazovatele:

Kód / ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Vlastný	Počet vzdelávacích aktivít MAS (19.4)	počet	6
Vlastný	Počet vzdelávacích aktivít pre zamestnancov a členov MAS (5.1.1)	počet	4

6. Finančný rámec

6.1. Financovanie stratégie CLLD

Uvedie sa celkový rozpočet na stratégiu CLLD (len základná alokácia) v zmysle podmienok uvedených v kapitole 6.4 Systému riadenia CLLD a vo výzve. Prípadné vlastné a iné zdroje sa odčlenia a uvedú sa samostatne. V nižšie uvedených tabuľkách sa uvádzajú len zdroje základnej alokácie v zmysle bodu 5.2, časť A.) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS tohto metodického pokynu na spracovanie stratégie CLLD.

- Zdroje z PRV a IROP – vzorec pre MAS, z toho
 - o financovanie operácií v rámci stratégie CLLD
 - o financovanie chodu MAS a animácií
- Vlastné a iné zdroje
- Celkové zdroje

Tabuľka č. 41: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU (EUR)
--	--------------------

Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	1 165 720,84
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	971 720,84
Chod MAS a animácie	194 000,00

Tabuľka č. 42: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Región⁷	SPOLU (EUR)
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	EPFRV + EFRR	MR	1 165 720,84
		VR	0,00
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	EPFRV + EFRR	MR	971 720,84
		VR	0,00
Chod MAS	EFRR	MR	164 000,00
		VR	0,00
Animácie	EPFRV	MR	30 000,00
		VR	0,00

Pozn.: Financovanie chodu MAS vrátane animácií musí byť v súlade s kapitolou 6.2 Systému riadenia CLLD.

Tabuľka č. 43: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov

	Región	PRV				IROP				SPOLU			
		EPFRV	ŠR	VZ	spolu	EFRR	ŠR	VZ	spolu	fondy	ŠR	VZ	spolu
operácie v rámci stratégie CLLD	MR	383 790,63	127 930,21	232 222,22	743 943,06	460 000,00	0,00	61 362,23	521 362,23	843 790,63	127 930,21	293 584,45	1 265 305,29
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
chod MAS	MR	0,00	0,00	0,00	0,00	164 000,00	0,00	8 200,00	172 200,00	164 000,00	0,00	8 200,00	172 200,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
animácie	MR	22 500,00	7 500,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 500,00	7 500,00	0,00	30 000,00
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SPOLU	MR	406 290,63	135 430,21	232 222,22	773 943,06	624 000,00	0,00	69 562,23	693 562,23	1 030 290,63	135 430,21	301 784,45	1 467 505,29
	VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	spolu	406 290,63	135 430,21	232 222,22	773 943,06	624 000,00	0,00	69 562,23	693 562,23	1 030 290,63	135 430,21	301 784,45	1 467 505,29

Pozn.: V tabuľkách č. 8, č. 9 alebo č. 10. sa započítavajú aj zdroje v rámci opatrenia 19.4 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie.

6.2. Finančný plán pre opatrenia

V tabuľke sa uvedie prehľad podľa opatrení stratégie CLLD, v členení podľa fondu (EPFRR/PRV, EFRR/IROP), kategórii regiónu a podľa zdrojov financovania v nadväznosti na vyvážený pomer medzi fondmi vyplývajúci zo základnej alokácie v zmysle bodu 5.2, časť A.) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS tohto metodického pokynu na spracovanie stratégie CLLD.

	Vyvážený pomer PRV:IROP
pre stratégie mimo BSK (menej rozvinutý región)	54 : 46
pre stratégie v rámci BSK (viac rozvinutý región)	75 : 25

Tabuľka č. 44: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región ⁷	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
Opatrenie č. 5: Investície do podnikania v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky (PRV 6.4)	EPFRV	MR	422 222,22	142 500,00	47 500,00	232 222,22	0,00
		VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie č. 7: Investície do budovania a obnovy základnej infraštruktúry malých rozmerov (PRV 7.2)	EPFRV	MR	71 720,84	53 790,63	17 930,21	0,00	0,00
		VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja základných miestnych služieb vrátane voľno časových aktivít (PRV 7.4)	EPFRV	MR	200 000,00	150 000,00	50 000,00	0,00	0,00
		VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie č. 6: Investície do obnovy kultúrno-historických pamiatok a budovania doplnkovej infraštruktúry a služieb (PRV 7.5)	EPFRV	MR	50 000,00	37 500,00	12 500,00	0,00	0,00
		VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie č. 1: Zakladanie nových a	EFRR	MR	545 454,55	300 000,00	0,00	245 454,55	0,00

podpora existujúcich podnikov (IROP 5.1.1)		VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie č. 9: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania (IROP 5.1.2)	EFRR	MR	168 421,05	160 000,00	0,00	8 421,05	0,00
		VR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pozn: V tabuľke č. 11 sa uvádzajú len opatrenia v rámci PRV a IROP.

Tabuľka č. 45: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

	PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)
Stratégia CLLD mimo BSK (viac rozvinutý región)	52,66 % : 47,34 %
Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región)	-

Pozn.: V tabuľke č. 12 sa uvádzajú len zdroje za opatrenia PRV a IROP a bez zdrojov podopatrenia 19.4 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie.

Tabuľka č. 46: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ neverejný sektor (označiť „X“)
Opatrenie č. 5: Investície do podnikania v oblasti vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky (PRV 6.4)	190 000,00		X
Opatrenie č. 7: Investície do budovania a obnovy základnej infraštruktúry malých rozmerov (PRV 7.2)	71 720,84	X	
Opatrenie č. 8: Investície do rozvoja základných miestnych služieb vrátane voľno časových aktivít (PRV 7.4)	200 000,00	X	
Opatrenie č. 6: Investície do obnovy kultúrno-historických pamiatok a budovania doplnkovej infraštruktúry a služieb (PRV 7.5)	50 000,00	X	
Opatrenie č. 1: Zakladanie nových a podpora existujúcich podnikov (IROP 5.1.1)	300 000,00		X
Opatrenie č. 9: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, sociálnych a komunitných služieb a vzdelávania (IROP 5.1.2)	160 000,00	X	
Celkový rozpočet podľa sektorov	-----	481 720,84	490 000,00
Percentuálny pomer zamerania stratégie	-----	49,57%	50,43%

Pozn. Pomer medzi verejným a súkromným sektorom sa vypočíta na základe jednotlivých opatrení stratégie CLLD - rozpočet projektovaných aktivít z PRV a IROP (MAS ako žiadateľ podopatrenia 19.4 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie sa nezapočítava k žiadnemu sektoru).

7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

Táto kapitola obsahuje zhodnotenie prínosov samotnej stratégie CLLD k jednotlivým oblastiam uvedeným v programoch PRV a IROP, jej synergický efekt, doplnkovosť a popis multiplikačných efektov. Synergický efekt vzniká vzájomným pôsobením jednotlivých častí a opatrení stratégie, pričom je možné ho vyvolať koordináciou, synchronizáciou a optimalizáciou štruktúr a procesov systému ako celku. Úspešná realizácia stratégie CLLD bude mať za následok zvýšenie úrovne kvality života obyvateľov územia. Stratégia je nastavená tak, aby prostredníctvom prístupu LEADER pomohla riešiť aktuálne problémy obyvateľov, združení, podnikateľov a obcí. Jej hlavným motívom je hľadať tie najvhodnejšie riešenia presne vymedzených prioritných oblastí s dôrazom na synergický a pozitívny multiplikačný efekt realizovaných projektov.

7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Stratégia miestneho rozvoja MAS Stredné Ponitrie prispieva k podpore zamestnanosti, nakoľko je navrhnutá tak, aby jej implementáciou boli vytvorené nové pracovné miesta. Trvalá udržateľnosť ekonomického rastu je zabezpečená realizáciou jednotlivých opatrení vytvárajúcimi nové pracovné príležitosti a doplnkové ekonomické príjmy pre miestnych obyvateľov. Priority stratégie sú zamerané na podporu cestovného ruchu, podnikania a miestneho rozvoja.

Zostavením SWOT analýzy, definíciou potrieb, navrhnutím vízie a strategického cieľa boli nastavené a definované priority a v rámci nich špecifické ciele. Prostredníctvom nich sa bude postupne naplňať strategický cieľ a vízia, pričom za hlavný prínos implementácie stratégie a jednotlivých opatrení je považovaný práve ekonomický rozvoj územia. MAS Stredné Ponitrie si stanovila pre zlepšovanie ekonomického rozvoja územia nasledovné priority: Podpora podnikania a tvorba pracovných miest, Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, Kvalitný verejný priestor.

V akčnom pláne sú uvedené opatrenia, ktoré značným spôsobom prispievajú k podpore rozvoja cestovného ruchu na území MAS. Ide konkrétne o opatrenia z PRV 6.4 a 7.5. Implementáciou spomínaných opatrení sa naštartuje rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturizmu, vytvoria sa ďalšie ubytovacie kapacity, návštevníkom budú poskytnuté kvalitné reštauračné a doplnkové služby. Taktiež sa predpokladá zvýšený počet návštevníkov

regiónu, ktorý prinesie finančné prostriedky na ďalší rozvoj územia. K rozvoju cestovného ruchu a tým i k zlepšeniu ekonomického rozvoja územia prispeje aj implementácia opatrenia PRV 7.2 a opatrenia IROP 5.1.2, nakoľko zlepšená infraštruktúra v obciach dáva predpoklad na vyššiu návštevnosť regiónu.

Podpora podnikania a tvorba pracovných miest je v stratégii zadaná v opatreniach PRV 4.1, 4.2 a opatreniach IROP 5.1.1. Zlepšením ekonomických parametrov poľnohospodárskych podnikov salepší i celková ekonomická situácia na území MAS. Implementáciou stratégie CLLD dôjde k podpore spracovania poľnohospodárskych produktov, čím salepší ekonomické postavenie poľnohospodárskych podnikov, ktoré cez finalizáciu svojej produkcie dosiahnu vyššiu pridanú hodnotu svojich produktov s pozitívnym dopadom na rozvoj regiónu. Na rozvoj spracovateľských kapacít majú dostatočný priestor aj podnikatelia mimo poľnohospodárskych podnikov, nakoľko môžu vytvoriť podmienky pre odbyt poľnohospodárskej produkcie v regióne, čím sa tiež podporí lokálna ekonomika alepší sa ekonomický rozvoj územia MAS. Podnikateľské prostredie v regióne sa aktívne naštartuje podporou mikro a malých podnikateľov a podporou ich marketingových aktivít.

Na ekonomický rozvoj územia MAS má vplyv aj podpora komunitných aktivít, ktorá sa bude realizovať prostredníctvom opatrenia IROP 5.1.2 a opatrenia PRV 7.4. Rozvojom aktivít na komunitnej úrovni, ktoré budú vykonávať obce a občianske združenia na území obcí salepší podmienky pre stretávanie sa ľudí a vyvíjanie ich aktívnej činnosti. Taktiež majú v stratégii CLLD priestor aj menšie aktivity športovcov, hasičov, skautov, folkloristov a iných občianskych združení, ktorí môžu výrazne prispieť k zviditeľneniu a propagácii územia, čím dôjde k zvýšeniu atraktivity regiónu a prilákaniu návštevníkov. Územie nielen vzhľadom na rozvinutý kúpeľný turizmus, ale aj blízkosť českých hraníc navštevujú aj hostia zo zahraničia, pričom tento počet sa implementáciou stratégie CLLD môže zvýšiť, čím taktiež dôjde k podpore ekonomického rozvoja.

7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Stratégia CLLD MAS Stredné Ponitrie bude svojimi prioritami a špecifickými cieľmi preukázateľne prispievať k jednotlivým cieľom PRV. Priority stratégie CLLD priamo nadväzujú na strategické ciele PRV, ktorými sú „Posilnenie konkurencieschopnosti pôdohospodárskeho sektora“ a „Vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest“. Následne prispieva sekundárne

aj k strategickému cieľu „Udržateľný manažment prírodných zdrojov a prispôsobovanie sa klimatickým zmenám“.

Prínosom opatrení je taktiež napĺňanie priority PRV č. 6, ktorou je „Podpora sociálneho začleňovania, zmiernovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach“. Stratégia prispieva aj k napĺňaniu priority PRV č. 2 a 3. Ide o priority „Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva vo všetkých regiónoch a presadzovanie inovačných poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov“ a „Podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov a ich uvádzania na trh, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve“. Taktiež stratégia sekundárne prispieva aj k prioritě č. 5 „Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva“.

Všetky špecifické ciele s opatreniami pre časť PRV prispievajú primárne k fokusovej oblasti 6B „Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach“.

Intervencia navrhnutá cez niektoré vybrané opatrenia bude mať v krátkodobom i dlhodobom horizonte pozitívne dopady aj zraniteľné skupiny obyvateľstva (marginalizované rómske komunity, dlhodobo nezamestnaní, telesne/zdravotne postihnutí a pod.) a ich začleňovanie do spoločnosti. V rámci bodovacích kritérií hodnotenia projektov sú zraniteľné skupiny zvýhodnené. Stratégia miestneho rozvoja vytvára podmienky pre stabilizáciu domácich obyvateľov a zvýšenia kvality ich života. Cieľom podpory zraniteľných skupín obyvateľstva je posilnenie spolupráce, efektívnejšia koordinácia činností a finančných zdrojov smerujúcich k zlepšeniu životných podmienok príslušníkov týchto skupín.

Popri problematike marginalizovaných skupín obyvateľstva sa osobitne rieši špecifická problematika marginalizovaných rómskych komunít. Stratégia podporou komunitného života na území MAS vytvára priestor aj pre rómsku komunitu, aby mohla byť začlenená do aktivít v regióne MAS, ktoré budú vykonávať obce a občianske združenia. Na podporu komunitných aktivít slúži opatrenie IROP 5.1.2.

Z vyššie spomenutého opatrenia budú podporované aj sociálne služby pre telesne a zdravotne postihnuté osoby. Pre podporu dlhodobo nezamestnaných budú vytvorené pracovné príležitosti v poľnohospodárskych, potravinárskych a spracovateľských podnikoch, v ubytovacích a reštauračných zariadeniach.

Stratégia CLLD v rámci opatrenia IROP 5.1.2 pre verejný sektor vytvára priestor na investovanie do budovania a rekonštrukcie kanalizácie, prípadne ČOV, ktorá na území MAS

v niektorých obciach chýba. V rámci dobudovania kanalizácie ide o priamy prínos stratégie k ochrane životného prostredia. Nepriamo k ochrane životného prostredia prispeje i opatrenie 4.1. Obstaraním nových strojov pre poľnohospodárov sa zníži spotreba PHM, zníži sa spotreba olejov, nové stroje budú mať motory, ktoré spĺňajú prísne normy na ochranu životného prostredia. V rámci tohto opatrenia sa môžu realizovať aj investície do zlepšenia manipulácie s organickými hnojivami, čo zlepší kvalitu životného prostredia na území MAS. Môžeme konštatovať, že k ochrane životného prostredia nepriamym spôsobom prispeje aj opatrenie PRV 4.2, nakoľko sa v spracovateľských podnikoch zakúpia nové stroje a vybavenie, ktoré spĺňa prísne normy s ohľadom na ochranu životného prostredia. V príležitostiach SWOT analýzy je uvedené, že by na území MAS mohlo dôjsť k zníženiu energetickej náročnosti budov vo verejnom sektore. Na zlepšenie tohto stavu prispieva opatrenie PRV 7.4, ktoré vytvára priestor zlepšiť energetickú bilanciu verejných budov.

Slabé stránky SWOT analýzy tiež vypovedajú o nedostatočnej informovanosti obyvateľov o stave životného prostredia a o spôsobe jeho ochrany. Komunitné aktivity a stretávanie sa občanov v komunitných centrách dáva priestor na šírenie osvedy a informovanosti v rámci environmentalistiky a životného prostredia. Podobné činnosti bude taktiež realizovať MAS aj prostredníctvom chodu kancelárie.

7.3. Prínosy k naplňaniu cieľov IROP

V rámci IROP priority stratégie miestneho rozvoja prispievajú ku globálnemu cieľu IROP, ktorý predstavuje „Prispievanie k zlepšeniu kvality života a zabezpečenie udržateľného poskytovania verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí“. Zároveň tieto priority prispievajú k nasledovným činnostiam:

- rozvoj vybraných oblastí/komponentov podmienujúcich kvalitu života a konkurencieschopnosť v danom území

- rozvoj/posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti na regionálnej a subregionálnej úrovni ako predpokladu znižovania prehlbovania medziregionálnych a vnútroregionálnych rozdielov prostredníctvom zabezpečenia efektívneho a udržateľného využitia vnútorných zdrojov regiónov s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti a kvality života obyvateľov.

Stratégia CLLD prispieva taktiež k napĺňaniu vnútornej stratégie IROP, ktorou je rozvoj regionálnej konkurencieschopnosti, kľúčových výziev a príležitostí komplementárnou podporou podnikania a tvorby pracovných miest.

7.4. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.4.1. Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Dokument predstavuje prostriedok na napĺňanie vízie pre ďalšie smerovanie rozvoja obce. Všetky členské obce majú platný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Pri tvorbe stratégie CLLD sa vychádzalo aj z týchto strategických dokumentov, nakoľko určujú smerovanie obce na viacročné obdobie. Tým, že obce majú schválený svoj vlastný program rozvoja, majú splnený jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Dôležitou súčasťou v procese tvorby stratégie boli aj územnoplánovacie dokumenty obcí.

Stratégia CLLD pomáha napĺňať strategické dokumenty v jednotlivých prioritných oblastiach, ktoré sú záväzné a s odporúčajúcim charakterom na európskej, národnej či krajskej úrovni. Na miestnej úrovni sa stratégia CLLD snaží o naplnenie podobných cieľov ako kľúčový Strategický dokument EU pre inteligentný a udržateľný rast Európa 2020. Možnosti predkladanej Stratégie CLLD vymedzujú programové rámce, ktoré umožnia implementáciu jednotlivých opatrení – Integrovaný regionálny operačný program a Program rozvoja vidieka.

Z priorít Európy 2020 úspešná implementácia stratégie CLLD napomôže inteligentnému rastu podporou inovatívnych projektov ako aj možnosťami podpory predškolského a školského vzdelávania so zameraním na zvýšenie kvality vzdelávacej sústavy, pričom z nej budú vychádzať absolventi, ktorí budú na trhu práce konkurencieschopní. Udržateľný rast zaistí vzájomná synergia miestnych aktérov, podpora krátkych dodávateľských reťazcov, zlepšovanie efektivity technickej infraštruktúry obcí, podpora miestnych spracovateľov, zvyšovanie biodiverzity okolo i vnútri sídiel, podpora hromadnej a nemotorovej miestnej dopravy ale aj ekologická osвета a výchova. Rozvoj územia sa nezaobíde bez podpory zraniteľných skupín, ohrozených sociálnou exklúziou

(seniori, mladé rodiny s deťmi, telesne/zdravotne postihnutí), bez územnej súdržnosti a bez množstva aktívne fungujúcich spolkov.

Pri koncipovaní stratégie CLLD sa prihliadalo aj na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2013- 2023. V zmysle tohto dokumentu je jeho hlavným poslaním poskytnúť samosprávnemu kraju dostatočné množstvo spracovaných údajov a informácií pre zabezpečenie udržateľného rozvoja. Z dlhodobého hľadiska bola stanovená vízia TSK pre hospodársky a sociálny rozvoj, ktorou je vytvorenie podmienok pre hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov kraja. Realizáciou projektu „Nová budúcnosť v atraktívnom regióne Stredného Ponitria“ a následne implementáciou stratégie CLLD na území Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie dosiahneme naplnenie cieľov PHSR TSK v oblasti rozvoja vidieka.

V procese zostavovania stratégie sa vychádzalo aj z „Analýzy rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020“. Predmetom dokumentu je analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov, ako predpokladu pre smerovanie podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov do riešenia špecifických problémov regiónov a funkčných mestských oblastí s efektívnym využitím vnútorného potenciálu územia, vrátane pohraničných území SR.

Jednou z priorít stratégie CLLD je aj podpora medziregionálnej spolupráce, ktorá bola doteraz realizovaná prostredníctvom projektov cezhraničnej spolupráce jednotlivých obcí. Niektoré členské obce majú teda skúsenosti s projektovým manažmentom a s realizáciou projektov nadregionálneho charakteru, čo predstavuje pre dané územie prínos. Tieto skúsenosti chce MAS využiť pri rozvoji medziregionálnej spolupráce v súčasnom programovom období. Strategický dokument, z ktorého bude vychádzať, je „Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2014-2020“. Základná logika Programu cezhraničnej spolupráce SK - CZ 2014-2020 vychádza z poznania, že programy cezhraničnej spolupráce majú potenciál ovplyvniť sociálny, ekonomický a územný rozvoj prihraničných oblastí. Prínos cezhraničnej spolupráce však nespočíva v štatisticky významnom ovplyvňovaní sociálno-ekonomického vývoja na makro úrovni, ale predovšetkým v pozitívnej zmene na úrovni obyvateľov a skupín obyvateľov. Investície do cezhraničnej spolupráce sa primárne prejavujú na kvalite života obyvateľov a fungovaní verejných a súkromných inštitúcií pôsobiacich v danom území. Na základe tohto predpokladu, sa cezhraničná spolupráca v slovensko-českom pohraničí v nasledujúcom období bude sústreďovať na zhodnocovanie vnútorného potenciálu v prospech ďalšieho vyváženého rozvoja

územia. Stratégia postavená na mobilizácii endogénnych faktorov rozvoja kladie do popredia efektívne využívanie daností a silných stránok pri zohľadnení charakteristík cezhraničného regiónu ako sú geografická poloha, dostupnosť a vybavenosť územia, prírodno-kultúrne danosti, sídelná štruktúra, sociálno-ekonomický vývoj a administratívne usporiadanie. Navyše, odstraňovanie prekážok spolupráce medzi komunitami, organizáciami a obyvateľmi na oboch stranách hranice dokáže zvýšiť kvalitu a rozsah prínosov podporovaných cezhraničných aktivít pre cieľové skupiny.

7.4.2. Synergie a komplementarity

Stratégia CLLD je v súlade s Programami rozvoja obcí, ktoré sú členmi MAS. Stratégia dopĺňa programové materiály obcí a rozširuje ich na regionálnu úroveň. V prípade strategického dokumentu na úrovni kraja sme nadväzovali na PHSR TSK 2013 - 2023. Stratégia CLLD nie je v priamom rozpore s inými stratégiami v území.

Plánované aktivity obcí, ktoré sú zadefinované v ich strategických dokumentoch, sú zapracované do jednotlivých opatrení v rámci stratégie CLLD. Tieto dokumenty vytvárajú vzájomnú synergiu a po implementovaní stratégie CLLD a implementácii investičných aktivít uvedených v strategických dokumentoch obcí sa podarí dosiahnuť Víziu MAS: „Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie, územie tiahnuce sa historickou „Kráľovsko-cisárskou poštovou cestou“ a obchodnou cestou „Magna Via“, úspešne ťaží z obuvníckej tradície T. Bat'ú a je atraktívnym územím pre rozvoj podnikania a tvorbu pracovných príležitostí. Dôležitým prvkom udržateľného rozvoja je vidiecky cestovný ruch, využívajúci bohaté prírodné a najmä historické bohatstvo územia známeho pod názvom „Údolie renesančných kaštieľov“. MAS SP je územie, ktoré láka mladých ľudí a poskytuje kvalitné prostredie pre život obyvateľov.“

Prepojenie opatrení PRV: 6.4, 19 a 7 je veľmi úzke, pričom vytvára predpoklady pre dosahovanie značných synergických efektov. Osobitnú úlohu tu zohráva najmä opatrenie PRV: 19 – LEADER. Miestny podnikateľ, ktorému obec vytvorí lepšie podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít (napr. zlepšením dostupnosti územia, novými službami a pod.) a zároveň sú oba subjekty členmi verejno-súkromného partnerstva uplatňujúceho princípy LEADERa, na seba viažu ďalšie subjekty a rozvojové aktivity, čím sa naplno prejavuje synergia opatrení.

Vzájomnú previazanosť môžeme nájsť medzi jednotlivými prioritami a opatreniami stratégie CLLD, komplexný prístup k rozvoju územia MAS bude možné uplatniť

prostredníctvom vzájomnej spolupráce a pomocou aktívnych subjektov územnej pôsobnosti. Všetky plánované opatrenia majú logický presah do viacerých oblastí podpory a napomôžu k dielčiemu riešeniu jasne identifikovaných problémov. Vždy bude potrebné vychádzať z toho, že jednotlivé projektové zámery tvoria vzájomne synergické časti ucelenej stratégie. Úspešná realizácia projektov v rámci naplňovania stratégie napomáha najmä splneniu cieľa, ktorým je zlepšenie kvality života obyvateľov územia MAS Stredné Ponitrie.

7.5. Popis multiplikačných efektov

Výsledky a výstupy implementácie stratégie CLLD a jednotlivých projektov budú šírené miestnou akčnou skupinou, jej členmi, konečnými prijímateľmi, realizátormi stratégie a partnermi MAS v rámci regionálnej a tiež nadregionálnej spolupráce. Informácie o zrealizovaných projektoch budú pravidelne zverejňované na webovom sídle MAS, v propagačných materiáloch (brožúry, letáky, časopis a pod.), pričom úspešné projekty zahŕňajúce pridanú hodnotu budú zaradené medzi príklady dobrej praxe. Základné informácie o implementácii stratégie a činnostiach MAS budú poskytovať nielen jej zamestnanci na propagačných podujatiach, seminároch, workshopoch, informačných dňoch ale taktiež aj členovia MAS na vlastných podujatiach (obecné kultúrnospoločenské podujatia, športové aktivity občianskych združení, dni otvorených dverí podnikateľských subjektov a pod.). Výsledky implementácie stratégie CLLD budú popísané aj v Správe o implementácii stratégie CLLD. Do procesu šírenia výsledkov a výstupov implementácie stratégie CLLD a zrealizovaných projektov budú zapojené všetky záujmové skupiny združenia. Udržateľnosť výsledkov projektov podporí spolupráca zástupcov jednotlivých záujmových skupín na komunitnej úrovni. Ich vzájomná spolupráca bude zárukou, že všetci zainteresovaní aktéri budú schopní trvalo udržiavať výstupy implementovanej stratégie CLLD. Multiplikačným efektom predkladanej stratégie budú aj vedomosti, skúsenosti a zručnosti získané v priebehu riešenia jednotlivých projektov v regióne MAS.

Multiplikačný efekt stratégie bude spočívať v rozvoji socio-ekonomických činností. Implementácia stratégie CLLD prispeje k tvorbe pracovných miest, čím sa podporí ekonomický rast celého regiónu. Zapojením celej komunity do procesu implementácie stratégie sa aktívne naštartuje vzájomná spolupráca záujmových skupín. Zástupcovia záujmových skupín budú aktívne zainteresovaní do implementácie stratégie s cieľom šírenia jej výsledkov a výstupov. Jedným z cieľov stratégie bude udržanie inteligentného,

udržateľného a inkluzívneho rastu pri dodržaní prístupu zdola nahor, čo znamená, že o rozvoji územia budú rozhodovať miestni aktéri z daného územia.

SPÔSOB HODNOTENIA MULTIPLIKAČNÝCH EFEKTOV

Multiplikačné efekty bude hodnotiť kancelária MAS prostredníctvom kontroly napĺňania povinných ukazovateľov na úrovni PRV a na úrovni IROP. Taktiež budú multiplikačné efekty hodnotené monitorovacím výborom počas prípravy správ o implementácii stratégie CLLD. Šírenie výsledkov a výstupov bude kontrolované prostredníctvom krátkych ankiet na internetovej stránke MAS. V prípade, že sa verejnosť bude zapájať do odpovedí, získa kancelária spätnú väzbu a bude môcť doplniť prípadne vylepšiť šírenie výstupov implementácie stratégie CLLD. Najdôležitejším multiplikačným efektom stratégie CLLD je vytvorenie pracovných miest. Končené hodnoty budú uvedené v monitorovacích správach konečných prijímateľov, pričom doklady súvisiace s obsadením pracovných miest budú súčasťou žiadostí o platbu. Správnosť a relevantnosť údajov bude kontrolovať monitorovací výbor pri kontrole projektov v teréne, ktorý v prípade nejasností alebo nezrovnalostí vyzve konečného prijímateľa na opravu nedostatkov. V závere procesu hodnotenia žiadosti o platbu budú kontrolu na mieste vykonávať príslušní zamestnanci PPA resp. RO pre IROP. Z vyššie uvedeného vyplýva, že multiplikačné efekty stratégie bude dostatočne kontrolované.

8. Zoznam povinných príloh stratégie CLLD

- Príloha č. 1 k stratégii CLLD: Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS
- Príloha č. 2 k stratégii CLLD: Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS
- Príloha č. 3 k stratégii CLLD: Mapa územia MAS
- Príloha č.4 k stratégii CLLD: Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)
- Príloha č. 5 k stratégii CLLD: Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovania partnerstva.
- Príloha č. 5.1 k stratégii CLLD: Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD (informačné aktivity).
- Príloha č. 6 k stratégii CLLD: Zoznam zdrojov (analýzy) a vstupných dokumentov
- Príloha č. 7 k stratégii CLLD: Organizačná štruktúra MAS
- Príloha č.8 k stratégii CLLD: predkladá sa príloha č.1 k metodickému pokynu na spracovanie stratégie: Personálna matica MAS CLLD
- Príloha č. 9 k stratégii CLLD: Štatúty, interné smernice, stanovy MAS